

RANUAN KUNTA

RANUAN KUNNAN TASEKIRJA VUODELTA 2015

Sisältö:

Toimintakertomus

Talousarvion toteutuminen

Tilinpäätöslaskelmat

Tilinpäätöksen liitetiedot

Allekirjoitukset ja merkinnät

Luettelot ja selvitykset

Sisällysluettelo

I	Toimintakertomus	3
1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
2	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	13
3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	14
4	Rahoitusasema ja sen muutokset	16
5	Kokonaistulot ja –menot	18
6	Kuntakonsernin toiminta ja talous	18
7	Tilikauden tuloksen käsittely	28
II	Talousarvion toteutuminen	28
1	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, käyttötalousosan toteutumisvertailu	28
2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	77
3	Investointiosan toteutuminen	79
4	Rahoitusosan toteutuminen	82
5	Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määräahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	82
III	Tilinpäätöslaskelmat	86
1	Kunnan tuloslaskelma	86
2	Kunnan rahoituslaskelma	87
3	Kunnan tase	88
4	Konsernilaskelmat	90
IV	Tilinpäätöksen liitetiedot	94
1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	94
2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	95
3	Tasetta koskevat liitetiedot	99
4	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	107
V	Allekirjoitukset ja merkinnät	108
VI	Luettelot ja selvitykset	109

I TOIMINTAKERTOMUS

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kuntien tulee sopeutua tulevaisuuden muutoksiin

Kuntien tulevaisuus on monin tavoin avoin ja kuntien roolit ovat muuttumassa. Keskeiset megatrendit – globalisaatio, digitalisaatio ja väestön ikääntyminen – avaavat uusia mahdollisuuksia, mutta tuovat myös rajoituksia. Tulevaisuus ei ole ennalta määrätty, sillä kunnilla itsellään on mahdollisuus luoda tulevaisuuttaan muokkaamalla toimintojaan ja toimintaympäristöään sekä toimimalla aikaisempaa aktiivisemmin osana verkostoja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus ovat valmisteluvaiheessa. Rahoitusratkaisujen tekeminen näyttää tällä hetkellä vaikealta. Tasapuolisten sote-palvelujen ohella on turvattava riittävä rahoitus kunnille jääviin tehtäviin ja uudistuksessa on varjeltava kuntien ja alueiden elinvoimaa. Parhaillaan valmistellaan uuden sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain, maakuntalain, uudistuksen toimeenpanon ja maakuntien rahoituslainsäädännön sisältöä. Lakiluonnokset on tarkoitus saada lausunnoille huhtikuun 2016 aikana.

Tulevaisuudessa suurten rakennemuutosten jälkeen kunnan rooli alueen elinvoiman kehittäjänä ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä tulee korostumaan entisestään. Ranuan kunnan oma tulevaisuustyö on käynnistetty Kuntarakenne 2020 työskentelyllä. Työryhmä pohtii miten varaudutaan epävarmaan ja ei-ennustettavaan tulevaisuuteen. Sote-palveluita saatetaan luovutuskuntoon jotta kuntalaisten tarvitsemat lähipalvelut saadaan säilymään Ranualla mahdollisimman pitkälle tulevaisuuteen. Päätökset terveyskeskuksen peruskorjaustyön käynnistymisestä on tehty.

Kuntatalouden tasapainon säilyttäminen, palvelutuotannon tuottavuuden kasvattaminen ja kunnan aktiivinen rooli työttömyyden alentamisessa ovat tärkeitä. Sisäilmaongelmat ovat nousseet toimintavuoden loppupuolella yhdeksi tärkeimmistä asioista, jotka on otettava kokonaisvaltaisesti hallintaan. Sisäilmaongelmien ennaltaehkäisemisen lisäksi joudutaan varautumaan kiinteistöjen korjaushankkeisiin tai tulevaisuuden palvelutarpeet huomioon ottavaan lisärakentamiseen.

Vuoden aikana Ranuan kunnan väkiluku laski 75 henkilöllä (- 1,8 %) ja asukasmäärä oli vuoden lopussa 4019 henkilöä. Lapsia syntyi 29 ja kuolleita oli 48. Kunnan työllisyystilanne pysyi entisellään, ollen 18,8 % (298). Yritysneuvontapalvelut otettiin toimintavuoden alkupuolella kunnan omaksi toiminnaksi. Kuntaan palkattiin toimintavuoden maaliskuussa kehittämisspäällikkö. Toimintavuonna syntyi 21 uutta yritystä ja

31 uutta työpaikkaa. Simojoen Luvanvarainen Perhekoti Oy avasi marraskuussa 2015 maahanmuuttoviraston toimeksiannosta Ranualla 40 -paikkaisen tukiasumisyksikön 16-17 -vuotiaille turvapaikanhakijoille.

Vuoden 2015 tilinpäätös osoittaa 113.781,29 euron ylijäämää. Tilinpäätöksen yhteydessä tehtiin terveyskeskuksen peruskorjausta ja koulujen korjauksia koskeva 1,9 milj. euron investointivaraus. Toimintavuoden vuosikate oli 801 €/asukas (edellisenä vuonna 648 €/asukas). Kunnan velkamäärä kaksinkertaistui ja velkaa oli tilinpäätöspäivänä 1.277 €/asukas (609 €/asukas). Koko kuntakonsernin velat olivat 4.459 €/asukas (2.875 €/asukas). Kassan riittävyys oli 74 pv (53 pv). Tilinpäätösvuonna nettoinvestointimenot olivat yhteensä lähes 4,0 milj.€. Suurimpina kohteina olivat Kirkonkylän koulun peruskunnostuksen loppuunsaattaminen (2,8 milj.€) sekä jäähallin vahvistaminen ja lämpöeristys (0,3 milj.€). Tunnuslukujen valossa voidaan todeta, että kunnan tilinpäätös täyttää tasapainoisen kuntatalouden tunnusmerkit.

Henkilöstökulut ovat olleet laskusuunnassa jo vuodesta 2011 alkaen. Sairauspoissaolot nousivat jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna eikä valtuuston asettamaa tavoitetta täysin saavutettu (< 12 pv/hlö). Poissaoloja kertyi 13,7 pv/hlö (13,3 pv/hlö). Kehittämiskeskustelut toteutettiin koko henkilöstön osalta.

Kuntakonsernin tytäryhtiössä tehtiin toimintavuonna kehittämistoimenpiteitä. Toimintavuoden lopussa ryhdyttiin valmistelemaan liike- ja teollisuuskiinteistöjen yhtiöittämistä. Ranuan eläinpuistossa vieraili vuoden aikana 99 549 maksanutta asiakasta. Asunto- ja kiinteistöyhtiöiden sulautumisprosessi saatiin päätökseen ja samassa yhteydessä yhtiön nimi muutettiin Ranuan Vuokra-asunnot Oy:ksi. Ranuan Lämpö Oy lähti mukaan 10 %:n osuudella Ranuan Bioenergia Oy:hyn. Perustettu yhtiö hankki luvitetun turvesuoalueen. Ranuan Vesihuolto Oy keskittyi jätevedenpuhdistamon saneeraukseen. Ranuan Kuituverkot Oy:ssä ensimmäiset asiakkaat liitettiin palveluihin keväällä 2015. Tulevana kesäkautena tehdään viimeiset isot maanrakennustyöt.

Toimintavuonna vallitsi hyvä yhteisymmärrys kuntalaisten, luottamushenkilöiden sekä viran- ja toimenhaltijoiden kesken. Historiallisten uudistusten pyörteissä on tärkeää, että saamme jatkossakin turvattua alueemme elinvoiman, laadukkaat kuntapalvelut ja yritysmuotoisen ilmapiirin.

Sirpa Hakala
kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuuston kokoonpano:

Haarahiltunen Paula, Illikainen Veijo, Ilvesluoto Ulla, Impiö Eila, Impiö Tarja, Kaarlejärvi Matti, Karjalainen Tuula, Karttunen Päiviö, ero 3.9.2015, tilalle Lohi Antero, Karttunen Ulla, Kelahaara Jari, Kelahaara Rauno, Kukkonen Seija, Kuukasjärvi Hannu, Luokkanen Pasi, Niemelä Janne, Nieminen Hannu, Nätti Kalle, Pauna Matti, Pernu Jouko, ero 16.11.2015, tilalle Savolainen Juhani, Ranua Sulo, ero 30.3.2015, tilalle Mikkala Leila, Ruonala Keijo, Saaranen Kirsi, Sarajärvi Urpo, Sääskilahti Reijo, Tarujärvi Viola, Torvinen Tiina ja Vanhala Tuomas.

Valtuuston puheenjohtajana on toiminut Karttunen Päiviö (2.9.2015 saakka), Haarahiltunen Paula (3.9.2015 alkaen), I varapuheenjohtajana Haarahiltunen Paula (2.9.2015 saakka), Kelahaara Rauno (3.9.2015 alkaen), ja II varapuheenjohtajana Ruonala Keijo.

Valtuuston poliittiset voimasuhteet: Suomen Keskusta 20, Parempi Ranua- ryhmän yhteislista 2, Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2, Kansallinen Kokoomus 1 ja Perussuomalaiset 2. 16.11.2015 alkaen Suomen Keskusta 20, Parempi Ranua- ryhmän yhteislista 3, Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2, Kansallinen Kokoomus 1 ja Kotiseutu valtuustoryhmä 1.

Tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat:

Alla on lueteltu tilivelvolliset toimielimet (kunnanhallitus, perusturvalautakunta, sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta) sekä niiden jäsenet. Valtuusto on määritellyt tilivelvollisiksi viranhaltijoiksi kunnanjohtajan lisäksi osastopäälliköt sekä kaikki lautakuntien esittelevät viranhaltijat ja osan tulosityksikköjen esimiehistä.

Kunnanhallitus:

Illikainen Veijo, Ilvesluoto Ulla, Karjalainen Tuula, Karttunen Ulla, Kuukasjärvi Hannu, Luokkanen Pasi, Nieminen Hannu, Tarujärvi Viola ja Torvinen Tiina.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana on toiminut Illikainen Veijo, I varapuheenjohtajana Kuukasjärvi Hannu ja II varapuheenjohtajana Torvinen Tiina.

Esittelijänä toimii kunnanjohtaja.

Perusturvalautakunta:

Impiö Tarja (puheenjohtaja), Alavuotunki-Näyhä Kaisa, Hiltula Leena, Jaakola Anitta, Lohi Antero, Pauna Matti, Pernu Jouko, ero 16.11.2015, tilalle Simontaival Matti, Pernu Risto ja Sarajärvi Urpo.

Esittelijöinä toimivat perusturvajohtaja ja johtava lääkäri.

Sivistyslautakunta:

Vanhala Tuomas (puheenjohtaja), Kaarlejärvi Matti, Markkanen Jukka, Pirttijärvi Jenna, ero 31.8.2015, tilalle Tarujärvi Viola, Saaranen Kirsi, Saukko Hanna-Kaisa, ero 30.3.2015, tilalle Ilvesluoto Ulla, Simontaival Matti, Sääskilahti Toivo ja Österberg Anna-Maija.

Esittelijänä toimii sivistystoimenjohtaja.

Tekninen lautakunta:

Kelahaara Rauno (puheenjohtaja), ero puheenjohtajan tehtävästä 16.11.2015, Kataja Petra, Kelahaara Jari, Kukkonen Seija, Männikkö Effi, Nätti Kalle, Pauna Sanna, Ranua Sulo, ero 30.3.2015, tilalle Ojala Tarmo ja Sääskilahti Reijo (puheenjohtaja 17.11.2015 alkaen).

Esittelijöinä toimivat tekninen johtaja ja rakennustarkastaja.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano:

Saaranen Kirsi (puheenjohtaja), Kukkonen Seija, Niemelä Janne, Savolainen Juhani ja Sääskilahti Reijo.

Kuntayhtymät, kunnan edustajat:**Lapin liitto kuntayhtymä:**

Karttunen Päiviö, ero 3.9.2015, tilalle Haarahiltunen Paula ja Tarujärvi Viola
Niemelä Janne ja Saukko Hannu.

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä:

Impiö Tarja ja Pauna Matti.

Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä:

Paula Haarahiltunen ja Reijo Sääskilahti.

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä:

Kaarlejärvi Matti ja Karttunen Ulla.

Kunnan virasto-organisaatio:

Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä. Kunnan henkilöstön tehtäväalueisiin pohjautuva osastojako on seuraava: hallinto-osasto, perusturvaosasto, sivistysosasto ja tekninen osasto. Osastoa johtaa osaston päällikkö, jonka kunnanhallitus määrää kahden vuoden ajaksi. Osastot jakaantuvat tulosalueisiin ja/tai tulosityksikköihin.

Johtoryhmän kokoonpano 31.12.2015:

Kunnanjohtaja Sirpa Hakala

Hallintojohtaja Eija Kokko-Petäjäjärvi

Vs. perusturvajohtaja Virpi Piira

Vs. sivistystoimenjohtaja Reijo Savolainen

Tekninen johtaja Veli Saarijärvi

Johtava lääkäri Timo Peisa

Kehittämispäällikkö Riikka Tuomivaara

Lähihoitaja Meeri Kehusmaa

viraston päällikkö, puheenjohtaja
hallinto- ja perusturvaosaston
osastopäällikkö

sivistysosaston osastopäällikkö
teknisen osaston osastopäällikkö

henkilöstön edustaja

1.3

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2015 tilikauden tulos oli 0,27 miljardia ylijäämäinen. Kun tilinpäätöstiedoista oikaistaan kunnallisten liikelaitosten yhtiöittämisistä aiheutuneet vaikutukset, yhteenlaskettu tulos pysyi lähes edellisvuosien tasolla.

Tilastokeskuksen kokoamien kuntien viime vuoden tilinpäätösarvioiden mukaan lainakanta kasvoi yhteensä 0,5 miljardia euroa ja on nyt 17,0 miljardia, kasvua edellisestä vuodesta on kolme prosenttia. Merkittävin yksittäinen viime vuoden lukuja selittävä tekijä on liikelaitosten yhtiöittäminen. Se vaikutti muun muassa toimintatuotoihin, toimintamenoihin, investointeihin ja lainakantaan.

Tilinpäätöstiedot osoittavat, että kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot laskivat noin yhdellä prosentilla. Menojen kasvua hidastivat yhtiöittämiset sekä erilaiset kuntien säästötoimet. KT Kuntatyönantajien kyselyn mukaan kunta-alalla leikattiin viime vuonna henkilöstömenoja noin 300 miljoonalla eurolla. Kuntien osuus työmarkkina-

tuen rahoituksesta kasvoi edellisestä vuodesta 160 miljoonaa ja oli viime vuonna yli 400 miljoonaa euroa.

Yhteenlasketut verotulot kasvoivat 2,8 prosenttia. Kunnallisverotulot kasvoivat vain 1,8 prosenttia, vaikka 98 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2015. Muut verot, kuten yhteisö- ja kiinteistövero, kasvoivat kuitenkin nopeammin. Kiinteistöverotuotot kasvoivat 6,1 prosenttia. Valtionosuusleikkauksista johtuen valtionosuudet pysyivät lähes edellisvuoden tasolla. Investoinnit pienenivät 100 miljoonaa euroa. Kuntatalouden kestävyys takaaminen edellyttää koko maan talouskehityksen selvää toipumista.

Tilastokeskuksen keräämien tietojen mukaan vuonna 2015 Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli 15,2 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edellisvuodesta 566 miljoonaa euroa eli 3,9 prosenttia. Kasvu oli jälleen edellisvuotta hitaampaa. Tuolloin lainakanta kasvoi 890 miljoonaa euroa eli 6,5 prosenttia. Asukasta kohden laskettu kuntien lainakanta oli 2 793 euroa, kun vastaava luku oli edellisvuonna 2 697 euroa.

Kuntien toimintakatteet heikkenivät edellisvuodesta 1,1 miljardia euroa eli 4,0 prosenttia erityisesti toimintatuottojen vähenemisen vuoksi. Kuntien verorahoitus eli valtionosuudet ja verotulot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 614 miljoonaa euroa eli 2,1 prosenttia. Verorahoituksen kasvusta 591 miljoonaa euroa aiheutui verotuloista ja 22 miljoonaa euroa valtionosuuksista.

Kuntien vuosikate heikkeni 426 miljoonaa euroa eli 19,4 prosenttia viime vuodesta. Yhteensä 11 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi, kun edellisvuoden tilinpäätöstietojen mukaan vuosikate oli negatiivinen 10 kunnalla. Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 1,8 miljardia euroa vuonna 2015.

Kuntien toimintakulut ilman liikelaitoksia kasvoivat 1,8 prosenttia. Kasvu kiihtyi jonkin verran edellisvuodesta, jolloin kasvua oli 1,2 prosenttia. Toimintakuluista palvelujen ostot kasvoivat 2,8 prosenttia ja henkilöstökulut 0,6 prosenttia edellisvuoden tasosta. Kuntien toimintatuotot ilman liikelaitoksia puolestaan vähenivät 0,2 prosenttia edellisvuodesta.

Vuoden 2015 tilinpäätösarvioista laskettujen vuosimuutosten vertailukelpoisuuteen vaikuttavat vuonna 2014 toteutetut markkinoilla toimivien liikelaitosten ja muiden yksiköiden yhtiöittämiset. Esimerkiksi kuntien yhteenlaskettu vuosikate ei enää sisällä yhtiöitettyjen yksikköjen ylijäämiä, mikä selittää osaltaan vuosikatteen negatiivista muutosta. Myös kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli vuonna 2015 huomattavasti heikompi kuin edellisvuonna. Tämä on seurausta siitä, että vuonna 2014 yhtiöittämisistä saatuja kirjanpidollisia voittoja ei ollut enää vuonna 2015. Lisäksi kuntien bruttomääräiset investointimenot ja -tulot olivat huomattavan suuret vuonna 2014 yhtiöittämissiin liittyvien kirjausten vuoksi.

Tilinpäätösvuonna Lapin muuttotase oli 521 henkilöä negatiivinen (v. 2014 – 497). Lapissa oli toimintavuoden lopussa 180.848 asukasta. Toimintavuonna Lapissa syntyi 1.609 lasta ja kuoli 1.988 henkilöä. Lapissa oli vuonna 2015 keskimäärin 14.350 työtöntä työnhakijaa (v. 2014 14.355) ja työttömien osuus työvoimasta oli keskimäärin 17,2 % (17,3 %).

Lapin pysyvien rakenteellisten tekijöiden mm. pitkien etäisyyksien ja harvan asutuksen lisäksi pahimpana ongelmana ovat edelleen väestön väheneminen ja ikääntyminen, olemassa olevien työpaikkojen säilyttäminen ja uusien työpaikkojen luominen, työttömyys sekä rakenteellisten tekijöiden aiheuttamat ylimääräiset kustannukset palvelujen tuottamisessa. Erityisenä haasteena on Lapin erityisolosuhteiden huomioonottaminen käynnissä olevassa sote -alueiden ja itsehallintoalueiden valmistelussa.

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Toimintavuoden joulukuussa Ranualla oli 298 työtöntä (v. 2014 306) ja työttömyysaste oli 18,8 % (19,0 %). Koko maassa työttömyysaste oli vastaavana aikana 14,4 % (12,4 %) ja Lapissa 17,2 % (17,3 %). Kunnan työllistämistoimilla ja elinkeinopoliittisilla toimenpiteillä pyrittiin tukemaan työpaikkojen säilyttämistä ja uusien työpaikkojen syntymistä.

Ranualla työmarkkinatuen saajien aktivointitoimenpiteitä on laajennettu ja kuntaan on perustettu oma työllistämisyksikkö 1.1.2016 lukien, jolloin Eduro –säätiön Ranuan toimipisteen kuntouttava työtoiminta siirtyi kunnalle liikkeenluovutuksena. Kuntouttavalle työtoiminnalle on saneerattu tilat Infopolikseen. Pajatoiminnan lisäksi kunnan työyksiköissä on kuntouttavan työtoiminnan työpaikkoja. Liikkeenluovutuksessa kunnan palvelukseen siirtyi kolme työntekijää (2,5 htv). Ranuan kunta on ollut mukana myös kuntakokeiluhankkeessa, joka päättyi kertomusvuoden lopussa. Kunnan osuus työmarkkinatukimenoista oli toimintavuonna 255.564,19 € (edellisenä vuonna 161.746,44 €). Vuoden 2015 alusta lukien kunnalta veloitettiin työmarkkinatuen kuntaosuutta 300 päivää työttömänä olleista 50 %:a ja yli 1000 päivää työttömänä olleista 75 %:a.

Alla olevassa taulukossa on esitetty työttömien määrä, työttömyysaste ja työllisyysaste vuosina 1990, 2000 ja 2015. Vertailussa on myös Lappi.

	1990	2000	2015
RANUA			
Työttömien lkm	183	520	298
Työttömyysaste %	7,8	23,8	18,8
Työllisyysaste % 1)	60,9	53,6	56,3
LAPPI			
Työttömien lkm	7849	18718	14350
Työttömyysaste %	7,8	21,0	17,2
Työllisyysaste % 1)	63,4	57,4	62,6

1)Työllisyysaste = alueella asuvien työllisten osuus 15-64 -vuotiaasta väestöstä (1990) ja 15-64 -vuotiaasta väestöstä vuosilta 2000 ja 2012. Vuoden 2014 sarakkeissa on esitetty tieto vuodelta 2013.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on esitetty työpaikat työnantajasektorin mukaan Ranualla 31.12.2012. Vertailussa myös Lappi.

	Ranua	%	Lappi	%
<i>Työlliset</i>	1247	100,0	70362	100,0
<i>Palkansaajat</i>	937	75,1	61984	88,1
Valtio	30	3,2	5507	8,9
Kunta	483	51,5	20017	32,3
Valtioneemm.Oy	11	1,2	1642	2,6
Yksityissektori	412	44,0	34508	55,7
Tuntematon	1	0,1	310	0,5
Yrittäjät	310	24,9	8378	11,9

Alla olevassa taulukossa on esitetty kunnan väkiluvun kehitys vuodesta 1970 lukien:

Vuosi	Väkiluku	Muutos
1970	6278	
1980	5603	-10,7 %
1990	5655	+0,9 %
2000	5052	-10,7 %
2010	4337	-14,1 %
2015	4019	- 7,3 %

Kunnan väkiluku laski toimintavuonna 75 asukkaalla ts. 1,8 %:lla. Kunnassa asukasmäärä 31.12.2015 oli 4019. Kunnan oman tavoitteen mukaan asukasluku pyritään vakiinnuttamaan 4100 asukkaan väestöpohjaan, mikä edellyttää kuitenkin uusien työpaikkojen syntymistä ja muuttoliikettä alueelle.

Toimintavuodelle kunnan tuloveroprosentti korotettiin 19,75 prosenttiin. Kiinteistöveroprosentit säilyivät ennallaan: vakinaisen asumisen kiinteistöveroprosentti 0,40 %, yleinen kiinteistöveroprosentti 0,90 % ja muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,00 %.

Vuoden 2015 tilinpäätös toteutui kokonaisuudessaan 165.911,29 € paremmin kuin talousarviota tehdessä ennakoitiin. Ulkoiset toimintatuotot olivat 4.804.397,62€, ulkoiset toimintakulut 33.574.876,36 € ja toimintakate (toimintatuotot – toimintakulut) -28.770.478,74 €.

Verotuloja kertyi toimintavuonna 10.186.200,90 € ja niiden toteutuma ylitti talousarvion 836.200,90 €. Verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 372.594,42 € siten, että tuloverot kasvoivat 315.910,60 € (v. 2014 toteutuma 8.519.743,84 €), osuus yhteisöveron tuotosta kasvoi 48.940,79 € (563.139,90 €) ja kiinteistöverotulot kasvoivat 7.743,03 € (730.722,74 €).

Valtionosuuksia saatiin toimintavuonna 21.597.475,00 €. Talousarvioon verrattuna valtionosuudet ylittyivät 397.475 €. Valtionosuudet vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 571.078 € (-2,6 %).

Vuosikatetta kertyi toimintavuonna 3.219.428,56 € ts. 801 €/asukas. Investointimenot olivat toimintavuonna 4.966.452,67 € ja investointitulot 985.976,68 €. Nettoinvestoinnit 3.980.475,99 € alittivat 419.524,01 € talousarviossa ennakoitua.

Toimintavuonna kunta nosti 3.000.000 € pitkäaikaista lainaa. Tilikauden tuloksesta tehdään 1.900.000 €:n investointivaraus, joka kohdennetaan terveystieteiden sa-

neeraushankkeeseen ja koulujen sisäilmakorjauksiin. Tilikauden ylijäämä 113.781,29 € kasvattaa edellisiltä vuosilta kertynyttä ylijäämää, jota on nyt yhteensä 11.190.886,44 €.

1.5 Kunnan henkilöstö

KT Kuntatyönantajan mukaan joka viides suomalainen työskentelee kunta-alalla. Toimintavuoden lopussa kunta-alalla työskenteli 425 000 henkilöä. Kuntatyönantajien omien arvioiden mukaan henkilöstön määrä vähenee edelleen lähivuosina. KT:n ennusteen mukaan vuonna 2018 kunta-alalla työskentelee 413 000 henkilöä. Vaikka henkilöstömäärä on vähentynyt, on vakinaisen henkilöstön määrä kasvanut. Suurin osa uudesta henkilöstöstä palkataan vakinaisiin palvelussuhteisiin. Henkilöstömäärän arvioidaan vähenevän hitaasti. Sosiaali- ja terveystalouden (sote) rakenteiden uudistamisen piirissä Manner-Suomen sote -palveluja tuottavissa peruskunnissa ja kuntayhtymissä työskentelee yhteensä 190.000 henkilöä.

KT Kuntatyönantajien selvityksen mukaan kunta-alalla leikattiin vuonna 2015 henkilöstömenoista keskimäärin 1,4 prosenttia. Tämä on 302 miljoonaa euroa koko kunta-alan työvoimakustannuksista. Kunta-alan palkkasumma henkilösivukuluineen oli viime vuonna noin 21 miljardia euroa. Suuruusluokaltaan samantasoisia säästöjä on odottavissa myös vuodelle 2016. Selvitykseen vastanneet kuntatyönantajat varautuvat tänä vuonna 1,6 prosentin eli 336 miljoonan euron säästöihin työvoimakustannuksista. Selvityksen mukaan säästötarvetta on lähes kaikissa kunnissa ja kuntayhtymissä.

Henkilöstö on tärkein voimavara kunnan palvelujen tuottamisessa. Kunnan henkilöstömäärä oli toimintavuoden lopussa 400 henkilöä, joista vakinaisia viran- ja toimenhaltijoita oli 306, sijaisia ja määräaikaista 80 sekä palkkatuella palkattuja 14. Vakinaisen henkilöstön kokonaismäärä väheni hieman eläköitymisten myötä. Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma henkilöstösivukuluineen oli tilikaudella 17.358.662,54 € (-1,6 % edelliseen vuoteen verrattuna).

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta annetun lain mukaisesti kunnassa on toiminut yhteistyöryhmä, johon kuuluu sekä työnantajan että työntekijöiden edustajia. Yhteistyöryhmä toimii myös työsuojelutoimikuntana. Toimintavuonna yhteistyöryhmä kokoontui neljä kertaa. Koko kunnan henkilöstöä koskeva koulutus-suunnitelma laadittiin toimintavuoden syksyllä. Työhyvinvointikysely toteutettiin joulukuulla. Kyselyn vastausprosentti oli 67 % ja kokonaisuutena tulokset olivat hyvät.

Henkilöstön keski-ikä 31.12.2015 oli 46 v 2 kk 10 pv (v. 2014 46 v 6 kk 10 pv). Taulukosta näkyy keskiarvoikä hallintokunnittain. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tilastojen mukaan henkilöstön keski-ikä on kunta-alalla korkeampi kuin muilla työmarkkinasektoreilla. Keski-ikä koko kunta-alalla oli vuonna 2014 45,7 vuotta. Vuoteen 2030 mennessä kunta-alalta siirtyy eläkkeelle lähes kaksi kolmasosaa nykyisestä henkilöstöstä.

Henkilökunnan keskiarvopalvelusaika oli 7 v 2 kk 3 pv (7 v 21 pv). Henkilökunnasta oli 83 % naisia ja 17 % miehiä. Toimintavuoden aikana kahdeksan vakinaista henkilöä siirtyi eläkkeelle ja osa-aikaeläkkeellä oli vuodenvaihteessa kaksi henkilöä.

Kunnan koko henkilöstön sairauspoissaoloja kertyi toimintavuonna yhteensä 4095 päivää, joista palkattomia sairauspoissaoloja oli 155 pv (v. 2014; 4072 ja 48). Toimintavuonna yhteensä 298 henkilöllä (305) oli sairauspoissaoloja, poissaolotapauksia oli 913 kpl (902) ja sairauspäiviä/henkilö 13,7 (13,3). Sairauspäivien määrä henkilöä kohti kasvoi edellisvuodesta 3 %. Suhteellisen korkeaa sairauspoissaolomäärää selvittävät osittain pitkät sairauslomat. Mikäli sairauspoissaolopäivien kokonaismäärästä vähennetään yli 60 päivää kestäneet sairauspoissaolot, sairauspäiviä/henkilö oli 9,0.

Henkilökunnan työssä jaksamista on tuettu toimintavuonna työterveyshuollon toimenpitein ja työnantajan puoleksi kustantamalla kuntosalin vuosikorteilla. Varhaisen tuen mallia on käytetty yhteistyössä työterveyshuollon kanssa ja joitakin tehtäviä on uudelleenjärjestelty työssä jaksamisen edistämiseksi.

Alla olevassa ja seuraavalla sivulla olevissa taulukoissa on esitettyä henkilökunta hallintokunnittain ja ikäluokittain tilinpäätöspäivänä, henkilöstön keskiarvoikä hallintokunnittain sekä toimintavuoden sairauspoissaolot hallintokunnittain.

Henkilökunta 31.12.2015 ikäluokittain ja hallintokunnittain						
Ikäluokka	Kunnanhallitus	Perusturvaltk	Sivistysltk	Tekninen ltk	Yhteensä	%-osuus
15-19		14			14	3,5
20-24	1	13	5		19	4,8
25-29		13	4	1	18	4,5
30-34		16	16	1	33	8,2
35-39	4	18	14	2	38	9,5
40-44	1	16	15	1	33	8,2
45-49	11	17	23	0	51	12,8
50-54	8	33	21	9	71	17,7
55-59	12	35	25	15	87	21,8
60-64	3	20	9	3	35	8,8
yli 65		1			1	0,2
Yhteensä	40	196	132	32	400	100,0

Keskiarvoikä hallintokunnittain					
	Kunnanhallitus	Perusturvaltk	Sivistysltk	Tekninen ltk	Yhteensä
Keskiarvoikä	51v 0 kk 19 pv	44 v 0 kk 4 pv	46 v 4 kk 12 pv	52 v 9 kk 12 pv	46v 2 kk 10 pv

Sairauspoissaolot hallintokunnittain					
	Kunnanhallitus	Perusturvaltk	Sivistysltk	Tekninen ltk	Yhteensä
Henkilöitä	25	144	101	28	298
Poissaolotapauksia	69	465	306	73	913
Päiviä, joista	251	2134	1263	447	4095
palkallisia	251	2040	1253	396	3940
palkattomia		94	10	51	155
Päiviä/henkilö	10,0	14,8	12,5	15,9	13,7

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Suunnitelmakaudella valmistaudutaan suuriin rakenneuudistuksiin Sote –palveluiden siirtymisen ja itsehallintoalueiden perustamisen myötä. Uuden kunnan tehtävät muodostuvat elinvoimaisuuden lisäämisestä, kasvatus- ja opetustehtävästä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.

Lähivuosien suurimmaksi toiminnalliseksi ja taloudelliseksi riskitekijäksi ovat muodostuneet useiden kiinteistöjen mittavat sisäilmaongelmat ja niiden korjausvelka. Suunnitelmakaudella kunnan toiminnoissa joudutaan lisäksi sopeutumaan valtionosuuksien supistumiseen, väestön vähenemiseen, väestön ikärakenteen muutoksiin ja näiden johdosta tapahtuviin palvelurakenteiden väistämättömiin muutostarpeisiin. Vanhusväestön määrän kasvaessa ja oppilasmäärien pienentyessä palveluiden painopistettä tullaan siirtämään hoito- ja hoivapalveluihin. Palvelurakenteen muutoksen henkilöstövaikutusta minimoidaan mm. sisäisillä henkilöstöjärjestelyillä ja laaditaan henkilöstötarvekartoitus.

Tällä hetkellä merkittävimpana rahoitusriskinä ovat valtionosuuksista tehty ja tulevaisuudessa vuosina tehtävät mittavat leikkaukset, väistötaloista aiheutuvat lisäkustannukset sekä mittavat investointivelat. Myös mahdolliset valtiovallan yhteisövero-osuuksiin ja kiinteistöveroon kohdistamat toimenpiteet vaikuttavat kunnan rahoitusasemaan. Lisäksi työllisyyden hoidon kaatuminen enenevässä määrin kunnan vastuulle aiheuttaa merkittävät kustannukset. Toiminta- ja omaisuusriskeihin on varauduttu vakuutuksilla ja voimassa ovat myös keskeytys- ja hallinnon vastuuvakuutus sekä oikeusturvavakuutuksella.

Merkittävin toimintariski on useiden toimitilojen sisäilmaongelmat. Ongelmiin on paneuduttu ja sisäilmatutkimuksia on tehty useissa kiinteistöissä ja korjaustoimia on käynnistetty mm. lukiolla. Korjauksia jatketaan lukiolla ja yläkoulun rakenteellisten ongelmien laajuutta ja korjausmahdollisuuksia selvitetään. Yläkoulu siirtyy kokonaisuudessaan väistötiloihin syksyllä 2016. Muita toimintariskejä ovat sähkökatkot, joiden aiheuttamiin häiriöihin varaudutaan varavoimaratkaisuin sekä neuvotellaan verkkoyhtiön kanssa sähköjakelun varmistamisesta. Myös puhelinliikenteessä on ollut laajoja toimintahäiriöitä, joihin varaudutaan mahdollisten varaliittymien hankinnalla kriittisimpiin toimintoihin.

Vuoden 2016 keväällä jatkuvat mittavat investoinnit, joiden kattamiseen omarahoitusta ei riitä. Investointien johdosta kunnan pitkäaikainen lainamäärä nousee lähes 3 – 4 -kertaiseksi vuoteen 2014 verrattuna. Myös sijoitussalkun purkua tullaan harkitsemaan. Suurimpana hankkeena on terveyskeskuksen peruskorjaus, jonka kustannusarvio on 5,0 milj. euroa. Vuonna 2016 jatketaan talouden ja palvelurakenteiden sopeuttamis- ja kehitystyötä. Toimintoja tehostetaan ja valmistellaan SOTE –kuntoon. Kuntarakenne 2020 –työryhmä on aloittanut työnsä tulevaisuuden kuntarakenteen, resurssien ja palvelutuotannon linjaamiseksi.

Vuoden 2016 alussa liike- ja teollisuuskiinteistöt on yhtiötetty kunnan konserniyhtiöille Ranuan Lämpö Oy:lle ja Ranuan Seudun Matkailu Oy:lle. Vuoden 2016 aikana päätetään tulevan valtuuston koosta sekä päivitetään hallintosääntö ja konserniohje vastaamaan uuden kuntalain säädöksiä.

1.7 Ympäristötekijät

Tällä hetkellä ei ole tiedossa merkittäviä ympäristökysymyksiä, jotka vaikuttavat kunnan taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen.

2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA RISKIENHALLINNASTA

Tilinpäätösvuonna noudatettiin sisäisestä valvonnasta ja hallintosäännön taloutta koskevien määräysten täytäntöönpanosta annettua yleisohjetta sekä kunnan yleisiä hankintaohjeita. Lisäksi noudatettiin tietoturvapoliittikkaan liittyviä ohjeita ja konserniohjeita.

Toimintavuonna sisäistä valvontaa on johdettu suunnitelmien mukaisesti. Erityisesti on painotettu tilivelvollisten vastuuta sekä sitä, että jokainen työntekijä on velvollinen toimimaan omalla tehtäväalueellaan vastuullisesti noudattaen lainsäädäntöä, valtuuston, kunnanhallituksen ja hallintokuntien päätöksiä sekä annettuja ohjeita. Tilinpäätösvuonna on seurattu säännöllisesti asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Tilinpäätösvuonna suoritettiin kuntaa ja koko kuntakonsernia koskeva riskienhallinnan järjestämis- sekä riskien kartoitus- ja arviointityön päivittäminen. Samalla päätettiin toimenpiteistä, joihin suoritettu riskienkartoitus- ja arviointityö antoivat aihetta.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

	2015 1000 EUR	2014 1000 EUR
Toimintatuotot	4 804	4 841
Toimintakulut	- 33 575	- 34 212
Toimintakate	- 28 770	- 29 372
Verotulot	10 186	9 814
Valtionosuudet	21 597	22 169
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	73	66
Muut rahoitustuotot	302	152
Korkokulut	- 89	- 72
Muut rahoituskulut	- 80	- 104
Vuosikate	3 219	2 653
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 302	- 1 307
Tilikauden tulos	1 918	1 346
Poistoeron vähennys	96	96
Varausten lisäys	- 1 900	- 1 300
Tilikauden yli/alijäämä	114	142
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,31	14,15
Vuosikate/Poistot, %	247,31	203,03
Vuosikate, euroa/asukas	801	648
Asukasmäärä	4019	4093

3.2

Toiminnan rahoitus

	2015 1000 EUR	2014 1000 EUR
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 219	2 653
Tulorahoituksen korjauserät	546	- 73
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 4 966	- 5 107
Rahoitusosuudet investointeihin	413	1 118
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	21	77
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 766	- 1 332
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	8	9
Antolainasaamisten vähennykset	13	13
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-360	-460
Muut maksuvalmiuden muutokset	268	-271
Rahoituksen rahavirta	2928	-709
Rahavarojen muutos	2163	-2042
Rahavarat 31.12.	7964	5801
Rahavarat 1.1.	5801	7843

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-890	1659
Investointien tulorahoitus, %	70,7	66,5
Lainanhoitokate	7,4	5,1
Kassan riittävyys, pv	74	53
Asukasmäärä	4019	4093

VASTAAVAA	2015 1000 EUR	2014 1000 EUR
A PYSYVÄT VASTAAVAT	30 237	27 559
I Aineettomat hyödykkeet	531	410
1. Aineettomat oikeudet	213	158
2. Muut pitkävaikuttiset menot	317	252
II Aineelliset hyödykkeet	23 950	21 379
1. Maa- ja vesialueet	1 911	1 935
2. Rakennukset	11 869	11 426
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 835	4 813
4. Koneet ja kalusto	91	101
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 245	3 105
III Sijoitukset	5 757	5 770
1. Osakkeet ja osuudet	5 611	5 610
2. Muut saamiset	145	160
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	93	102
1. Valtion toimeksiannot	65	73
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	28	29
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 812	8 975
I Vaihto-omaisuus		3
1. Muu vaihto-omaisuus		3
II Saamiset	2 847	3 171
Pitkäaikaiset saamiset	1 572	1 593
1. Lainasaamiset	1 572	1 593
Lyhytaikaiset saamiset	1 275	1 579
1. Myyntisaamiset	377	415
3. Muut saamiset	259	799
4. Siirtosaamiset	639	365
III Rahoitusarvopaperit	4 684	4 385
1. Osakkeet ja osuudet	1 026	1 033
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	879	612
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 779	2 740
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 280	1 416
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 142	36 636

VASTATTAVAA	2015 1000 EUR	2014 1000 EUR
A OMA PÄÄOMA	23 987	23 873
I Peruspääoma	12 682	12 682
II Edellisten tilikausien ylijäämä	11 191	11 048
III Tilikauden ylijäämä	114	142
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	7 645	5 841
1. Poistoero	1 428	1 524
2. Vapaaehtoiset varaukset	6 217	4 317
C PAKOLLISET VARAUKSET	40	45
1. Muut pakolliset varaukset	40	45
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	68	121
1. Valtion toimeksiannot	40	92
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	28	30
E VIERAS PÄÄOMA	9 402	6 756
I Pitkäaikainen	4 651	2 133
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 519	1 914
2. Lainat julkisyhteisöiltä	132	219
II Lyhytaikainen	4 752	4 623
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	395	272
2. Lainat julkisyhteisöiltä	88	88
3. Saadut ennakot	206	354
4. Ostovelat	1 621	1 901
5. Muut velat	288	313
6. Siirtovelat	2 155	1 694
	41 142	36 636
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	77,3	81,9
Suhteellinen velkaantuneisuus,%	25,1	17,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	11 305	11 191
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2813	2734
Lainakanta 31.12., 1000 €	5 133	2 493
Lainakanta 31.12., €/asukas	1277	609
Asukasmäärä	4 019	4 093

5

KOKONAISTULOT JA -MENOT

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	milj. €	%	MENOT	milj. €	%
<i>Varsinainen toiminta</i>			<i>Varsinainen toiminta</i>		
Toimintatuotot	4 804	11,9	Toimintakulut	33 575	87,2
Verotulot	10 186	25,2			
Valtionosuudet	21 597	53,5			
Korkotuotot	73	0,2	Korkokulut	89	0,2
Muut rahoitustuotot	302	0,7	Muut rahoituskulut	80	0,2
Satunnaiset tuotot			Satunnaiset kulut		0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	- 5	0,0	+/- Pakollisten varausten muutos	5	0,0
			- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutus-		
<i>Investoinnit</i>			tappiot	- 556	-1,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	413	1,0	<i>Investoinnit</i>		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus-			Investointimenot	4 966	12,9
tulot	21	0,1	<i>Rahoitustoiminta</i>		
<i>Rahoitustoiminta</i>			Antolainasaamisten lisäykset	- 8	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	13	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	360	0,9
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000	7,4	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			Oman pääoman vähennykset		
Oman pääoman lisäykset					
Kokonaistulot yhteensä	40 406	100,0	Kokonaismenot yhteensä	38 511	100,0

6

KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistetty konser- nitilinpäätökseen	Ei-yhdistetty konser- nitilinpäätökseen
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	1	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	3	
Muut yhtiöt	1	
Kuntayhtymät	4	
YHTEENSÄ	9	

Konsernin tilinpäätöksen yleisohjetta on muutettu 1.1.2015 lukien. Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-

/alijäämiin. Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Em. kirjausmuutoksen vaikutus on ollut 9.595.202,70 euroa konsernin kertyneeseen ylijäämään ja 1.346.482,74 euroa tilikauden ylijäämään. Vertailutietoa ei ole vuoden 2014 tilinpäätökseen korjattu.

Uuden kuntalain mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan raja-arvona olevat tunnusluvut (KL 118 §) määritellään konsernitilinpäätöksen perusteella. Mikään kuntalain asettamista raja-arvoista ei täytynyt konsernitilinpäätöksen tunnusluvuissa.

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntakonsernin toiminnan ohjauksessa on noudatettu valtuuston hyväksymää Ranuan kunnan konserniohjetta, jolla on luotu puitteet kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta on noudatettu soveltuvien osin myös kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohje päivitetään uuden kuntalain säädöksiä vastaavaksi vuoden 2016 aikana.

Konserniohjeiden mukaisesti kunnanhallitus on nimennyt edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin ja antanut tarvittaessa kunnan edustajille toimiohjeet kunnan kannanottamiseksi merkittävimpiin asioihin. Kunnanhallitus on myös antanut ohjeita yhtiöiden hallitusten jäsenten ja tilintarkastajien valinnasta.

Valtuusto on talousarvion ja -suunnitelman vahvistamisen yhteydessä asettanut tytäryhteisöille toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Hankinnoissa, henkilöstöpolitiikassa, riskienhallinnassa, tietoturvapolitiikassa ja konsernipalveluissa on tehty konsernin sisäistä tiivistä yhteistyötä.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Ranuan Vuokra-asunnot Oy

Kiinteistö Oy Rantun, As. Oy Ohjusrivin ja Oy Ranuan kunnan Asunnonhankinta Ab:n sulautumisprosessi Kiinteistö Oy Ranuan Kartanoon on toteutettu 31.5.2015. Samassa yhteydessä yhtiön nimi on muutettu Ranuan Vuokra-asunnot Oy:ksi. Ranuan kunta on luovuttanut 1.6.2015 tasearvosta kunnan suoraan omistamat Koivutie 16 E ja F –talot, Koivutie 21-23 –talot sekä Aapisrivin –vuokra-asunnot Ranuan Vuokra-asunnot Oy:lle.

Asuntojen käyttöaste on ollut tilikaudella n. 84 %.

Kertomusvuoden aikana on uusittu Portimon rivitalojen ja piharakennusten vesikatteet, Aapisrivin perustuksen kuivatusvesien kaivo ja putkilinja on uusittu kesäkuussa ja kuituliittymien käyttöönottoon tarvittavien sisäverkkojen rakentamissuunnitelmat on laadittu kesäkuussa. Asuntoihin muutoin on tehty välttämättömimmät korjaustoimenpiteet.

Kunta on myöntänyt yhtiölle 100.000 euron avustuksen, joka on käytetty Portimon riivitalojen kattoremonttiin, kuituliittymien sisäverkkojen suunnitteluun sekä kiinteistöjärjestelystä aiheutuvan varainsiirtoveron ja kuituliittymien maksamiseen.

Ranuan Vesihuolto Oy

Vuoden tärkein ja keskeisin asia oli jätevedenpuhdistamon saneeraus. Saneerauksessa parannettiin prosessia etuselkeytyksellä ja rasvanpoistolla. Kaikki laitteet joko uusittiin tai tarkastettiin ja huollettiin ja tarvittaessa korjattiin. Maalämpö otettiin käyttöön suorasähkön tilalle ja tämä tuo vuosikustannussäästöjä lämmityksen osalta. Verkoston vuosikorjauksia tehtiin toimintasuunnitelman mukaisesti hieman vähemmän kuin edellisinä vuosina. Erityisesti kiinnitettiin huomioita jätevesiviemärintiin korjaamalla ja uusimalla viemärikaivoja ja viemäriinjoja sekä huuhtelemalla viemäreitä ja kuvaamalla viemäreiden kuntoa. Talousvesiverkoston venttiileitä uusittiin ja korjattiin. Jätevedenpuhdistamon ja kompostointikentän ympäristölupa saatiin AVI:lta uusittuna samoilla ehdoilla kuin edellinenkin lupa.

Varsinaiset käyttötalousmenot olivat huomattavasti pienemmät kuin edellisenä vuonna. Liikevaihto oli lähes saman suuruinen kuin edellisenäkin vuonna. Vesitaksaa korotettiin 3,3 %:lla vuodelle 2015 käyttö- ja perusmaksun osalta. Liikevaihto oli 523.429,45 euroa, (+ 0,2 %). Toimintakulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 6,1 %. Laskutettu talousveden myyntimäärä oli 158.587 m³ (-2,4 %) ja jäteveden määrä oli 113.829 m³ (- 2,2 %). Tuloslaskelma näyttää voittoa 4.456,18 euroa.

Ranuan Lämpö Oy

Ranuan Lämpö Oy:n ylimääräinen yhtiökokous päätti 9.1.2015, että Ranuan Lämpö Oy lähtee mukaan 10 %:n osuudella Ranuan Bioenergia Oy:n. Yhtiössä pääosakaana on 90 %:n osuudella Napapiirin Vesi ja Energia Oy. Yhtiö merkittiin kaupparekisteriin alkuvuoden aikana. Ranuan Lämpö Oy:n toimitusjohtaja Mikko Sarajärvi valittiin yhtiön hallitukseen.

Ranuan Bioenergia Oy:n toimesta kilpailutettiin palaturpeet Ranuan Lämpö Oy:n ja NEVE:n Rovaniemen pienemmille laitoksille Muurolaan ja Napapiirille. Yhteiskilpailutuksen ansiosta palaturpeen hinta laski 22 eurosta n. 17 euroon megawattitunnilta. Hakkeen osalta kilpailutus suoritettiin Ranuan Lämpö Oy:n toimesta. Hakkeen toimitajaksi valittiin MH-Kone ky ja Sähköpalvelu Ari Tauriainen Oy. Hinta laski 27 eurosta 24 euroon megawattitunnilta. Toimintavuonna lämpöä myytiin asiakkaille 11.864 MWh.

Ranuan Bioenergia Oy hankki luvitetun turvesuo-alueen Jyrki Nurmelta ja Markku Luhtalahdelta pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Turpeen nostoon kyseisellä turvesuolla on tarkoitus päästä vuonna 2017.

Ranuan kunnanvaltuusto on päättänyt 1.2.2016 kokouksessaan siirtää Marjaniemen lämpölaitoksen, Sinisen hallin, Urakantie 2 hallin, Meijerin hallin ja Eläinpuiston linnan maa-alueineen ja liittymineen Ranuan Lämpö Oy:lle kevään aikana. Kiinteistöjen kunnossapito ja huolto sekä niiden vuokraaminen lisäävät yhtiön työmäärää jatkossa. Marjaniemen lämpölaitoksen käyttö ja huolto siirtyvät luovutuksen yhteydessä

Ranuan Lämpö Oy:lle. Lämpölaitoksen tärkeänä kehittämiskohteena on toimintavarmuuden lisäksi saada hyvää kilpailukykyistä raaka-ainetta laitokselle, jotta tuotetun energian hinta saadaan kilpailukykyiseksi.

Kolomaalle tulee rakentaa katettu varastorakennus vuosien 2016-2017 aikana. Varastorakennusta tarvitaan Kolomaan laitoksen raaka-aineen varastoinnin lisäksi Marjaniemen raaka-aineen varastointiin.

Ranuan Seudun Matkailu Oy

Toimintavuonna yhtiön kokonaisliikevaihto oli 2.473.388,16 €, joka nousi edellisvuodesta 331.483,2 € (+ 15 %). Toimintavuoden liikevaihdon kasvuun vaikuttivat sekä kävijämäärän nousu että uudet palvelut yhtiön liiketoiminnassa. Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 57.036,58 €.

Vuoden 2015 aikana Ranuan eläinpuistossa vieraili 99.549 maksanutta asiakasta. Kävijämäärä nousi edellisestä vuodesta + 0,6 %. Vuoden 2015 kävijämäärä on erinomainen, sillä se on Ranuan eläinpuiston yli 30 vuotuisen historian 6. paras kävijämäärä. Pääsylipun keskihinnaksi tuli 11,12 euroa (+ 5,1 %). Eläinpuiston suurimpana vetonaulana tilikaudella toimi uusi eläinlaji Dhole eli vuorisusi.

Ranuan Seudun Matkailu Oy jatkoi panostusta matkailuautoilla sekä -vaunuilla liikkuviin eläinpuistoasiakkaisiin tarjoamalla karavaanarialueen palveluita ja laajentamalla palveluvalikoimaansa Ranuanjärven leirintäalueelle. Ranua Zoo Camping alueella ja Ranuanjärven leirintäalueella yöpyjien määrät kasvoivat edelliseen tilikauteen verrattuna.

Lomakylä Gulo Gulo myi hyvin sekä kesä- että joulusesongeissa. Selkeää kehitystä oli näkyvissä myös kevättalven myynnissä ja majoitusvuorokausia tilikaudelle kertyi selkeästi edellisvuosia enemmän. Kokonaismyynti tilikaudella ilman aamupaloja oli 339.729,06 € (+ 10,2 %).

Ohjelmapalvelutoiminnan kokonaismyynti oli toimintavuonna 297.207,51 € (+ 3 %). Myydyistä resursseista yli puolet oli alihankkijoiden tuottamia palveluja, joissa Ranuan Seudun Matkailu Oy toimi matkanjärjestäjänä. Eläinpuiston ravintolatoiminta siirtyi yhtiölle 1.9.2015 alkaen, johon asti yhtiö oli vuokrannut liiketiloja alihankkijalle. Ravintolatoiminnan käynnistäminen onnistui erinomaisesti ja vuosineljänneksen aikana myynti kasvoi 22,2 %.

Markkinointitoimenpiteisiin käytettiin vuoden aikana 111.200,82 €. Tärkeimmät toimenpiteet olivat TV-mainonta, messut, lehtimainonta ja henkilökohtainen myyntityö. Eläinpuisto oli aktiivinen myös sosiaalisessa mediassa, johon kuuluvat Ranua Zoo blogi, facebook ja twitteri. Kauden aikana jatkettiin asiakasrekisterin rakentamista karhunpennun nimikilpailun myötä (sähköposti). Markkinointilupia on nyt kaiken kaikkiaan 13.000 kuluttajille ja 3.000 yrityksille.

Toimintavuoden investoinnit kohdistuivat Dhole-aitauksen ja kävelysillan sekä Husky-tarhan rakentamiseen eläinpuiston yhteyteen.

Ranua Zoo Masterplan valmistui keväällä 2015. Sen myötä on tarkoitus jatkaa vuonna 2006 valmistunutta maankäyttösuunnitelmaa ja samalla luoda ideapohjaa mahdollisten eläinpuiston yhteyteen rakennettavien palveluiden sekä uusien ja vanhojen toimintojen kehittämiseksi.

Alkanut tilikausi on ylittänyt odotukset siitä huolimatta, että venäläisten matkailijoiden osuus on vähentynyt heikosta ruuan tilanteesta johtuen. Helmi- ja maaliskuulle on havaittavissa selkeää nousua aasialaisten ja israelilaisten asiakkaiden voimakkaasta kasvusta johtuen. Myös lomakylän tilauskanta on parantunut odotusten mukaisesti erityisesti kevättalvella ja useat uudet matkanjärjestäjät ja matkatoimistot ovat ottaneet Ranuan mukaan kohteekseen. Myös ohjelmapalvelujen myynti on lisääntynyt lomakylässä yöpyvien asiakkaiden johdosta.

Laatujärjestelmän odotetaan ylläpitävän yhtiön hyvää kilpailukykyä siten, että yhtiö pystyy säilyttämään markkina-asemansa eläinpuiston osalta noin 100.000 kävijässä ja myös ohjelmapalvelutoimintojen ja ravintolatoiminnan odotetaan kehittyvän positiivisesti. Lomakylä Gulo Gulon ennakkovaraustilanne 2016–2017 vaikuttaa hyvältä ja se tulee kasvattamaan Ranuan Seudun Matkailun liiketoimintaa merkittävästi majoitustuloista saatavalla myynnillä ja samalla vauhdittamaan eläinpuiston sekä ohjelmapalvelutoiminnan toimintaa.

Ranuan Kuituverkot Oy

Helmikuun 2015 aikana Ranuan Kuituverkkojen ja Tähtikuitu Oy Sodankylän yhteinen kilpailutus verkon aktiivilaitteista saatiin päätökseen ja tarjoajaksi valikoitui Atea Finland Oy.

Vuosi 2015 oli yhtiön merkittävin rakentamisvuosi. Maanrakennustyöt saatiin Piittisjärven ja Simontien varren alueita lukuun ottamatta valmiiksi koko muun kunnan alueella. Ensimmäiset asiakkaat liitettiin palveluihin loppukeväästä, jonka jälkeen asennustyöt ovat jatkuneet keskeytyksettä.

Sähköverkkoyhtiö Carunalta tilattujen sähköliittymien toimituksen venyminen yhtiön Koivutien, Kolomaan, Asmuntin, Portimon, Raision, Hosion ja Simojärven aktiivipisteille aiheutti syyskaudella viivästyksiä liittymien kytkemiseen. Sähköliittymät saatiin käyttöön vasta noin puolen vuoden odottelun jälkeen aivan joulun alla. Odotusaika käytettiin kuitenkin hyväksi tekemällä esiasennuksia niin Asmuntin kuin Kolomaankin alueille sekä keskittymällä toiminnassa olleille aktiivipistealueille. Aktiivipisteet saatiin Hosiota ja Simojärveä lukuun ottamatta käyttöön vielä joulukuun aikana.

Ranuan Kuituverkkojen ja Tähtikuitu Oy Sodankylän yhteinen kilpailutus verkon ylläpidosta ja kaapelinäytöistä saatiin käytyä tammikuun aikana, ja hankintapäätös asiasta annettiin 2. helmikuuta 2016. Palvelujen toimittajaksi valittiin Relacom Finland Oy edullisempana tarjoajana.

Edellisenä rakentamiskautena rakennetun runkoverkon teletyöt saadaan valmiiksi helmikuun aikana. Myös Hosion ja Simojärven aktiivipisteet otetaan käyttöön saman kuukauden aikana. Helmikuun aikana yhtiön liittymien laskutus saadaan viimein käyntiin eri järjestelmät yhdistävän rajapinnan valmistuttua. Helmi-maaliskuun aikana

saadaan sopimukset verkon ylläpidosta ja kaapelinäytöistä allekirjoitettua seuraavalle kolmelle vuodelle. Yhtiön ison operaattoriasiakkaan toimitukset saadaan valmiiksi helmikuun aikana, joka tuo merkittävän lisän yhtiön kuukausituottoihin. Kevään 2016 aikana kytketään viimeisimmätkin tilaajat 2015 rakennetuilta alueilta. Arviolta noin 80 % tilauksista on valmiina maaliskuun loppuun mennessä, loput seuraavina kuukausina. Maaliskuun loppuun mennessä yhtiön toiminnassa olevat kyläaktiivipisteet saadaan varmennettua UPS-laittein sähkökatkojen varalle.

Yhtiön viimeiset isot maanrakennustyöt, eli Simontien varren ja Piittisjärven alueet rakennetaan tulevana kesä kautena, touko-kesäkuussa. Samalla tehdään muutamia varmistavia ja verkkoreittejä yhdistäviä lenkkejä. Yhtiön verkko yhdistetään alustavien suunnitelmien mukaisesti Kairan Kuitu Oy:n verkon kanssa kahdella reitillä tulevana kesänä. Tämä mahdollistaa muun muassa varmentavien liityntäyhteyksien toteuttamisen. Ranuan Kuituverkkojen kaapeliosuudet ovat jo valmiina ja Kairan Kuitu rakentaa omat suunnitellut osuutensa tulevana kesänä.

Vuoden 2016 aikana myös merkittävä osa taloyhtiöasiakkaiden palveluista tullaan toteuttamaan valmiiksi, minkä odotetaan tuovan merkittävän lisän yhtiön loppuasiakasmääriin. Yhtiön rakennettavaksi suunniteltu verkko saadaan valmiiksi loppuvuonna. Vuoden lopulla saadaan myös valtioneuvoston liittyvä maksatushakemus tehtyä Viestintävirastoon, jonka jälkeen yhtiö voi odottaa tuen loppuosan maksamista.

6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Tytäryhteisöjä on valvottu säännöllisesti. Yhteisöt ovat toimittaneet konsernijohtolle toimintasuunnitelmat ja talousarviot, tilinpäätökset, toimintakertomukset, tilintarkastuskertomukset, osavuositarkastukset, kokousten esityslistat ja pöytäkirjat sekä konsernijohtoon erikseen pyytämät asiakirjat. Kunnan tytäryhteisöt ovat selostaneet toimintaansa ja tilinpäätöksiään kunnanhallitukselle.

Kunnanjohtaja ja kunnanhallitus ovat käytännössä tiiviissä yhteistyössä tytäryhteisöjen kanssa, koska kaikkien tytäryhteisöjen hallituksissa tai toimitusjohtajana on ollut kunnanhallituksen jäseniä tai johtavia viranhaltijoita. Kunnanjohtaja on käynyt tytäryhteisöjen hallitusten puheenjohtajien ja toimitusjohtajien kanssa vuosittaiset tavoite- ja tulosarviokeskustelut, jotka on saatettu kunnanhallituksen tiedoksi toimintavuoden joulukuussa 2015.

Tilinpäätösvuonna suoritettiin koko kuntakonsernia koskeva riskienhallinnan järjestämis- sekä riskien kartoitus- ja arviointityön päivittäminen. Tytäryhteisöjen hallitukset päättivät kartoituksessa esille tulleista jatkotoimenpiteistä vaativista asioista.

6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

6.5.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2015 1000 EUR	2014 1000 EUR
Toimintatuotot	21 136	22 339
Toimintakulut	- 48 004	- 50 232
Toimintakate	- 26 868	- 27 893
Verotulot	10 186	9 814
Valtionosuudet	21 597	22 169
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	76	65
Muut rahoitustuotot	310	159
Korkokulut	- 283	- 245
Muut rahoituskulut	- 97	- 138
Vuosikate	4 921	3 930
Suunnitelman mukaiset poistot	- 2 423	- 2 532
Arvon alentumiset	- 10	
Satunnaiset tuotot	109	
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	2 597	1 398
Tilinpäätössiirrot	- 959	- 1 305
Tilikauden verot	- 1	
Laskennalliset verot	- 99	
Vähemmistöosuudet	- 1	
Tilikauden yli/alijäämä	1 537	92

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,03	44,47
Vuosikate/Poistot, %	203,11	155,20
Vuosikate, euroa/asukas	1224	960
Asukasmäärä	4019	4093

6.5.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2015 1000 EUR	2014 1000 EUR
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 921	3 930
Satunnaiset erät, netto	109	
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	- 1	
Tulorahoituksen korjauserät	613	34
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 11 219	- 7 700
Rahoitusosuudet investointeihin	510	2 407
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	61	107
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 5 005	- 1 223
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	8	9
Antolainasaamisten vähennykset	13	13
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 745	1 132
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1785	-1556
Oman pääoman muutokset	402	-4
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-44	28
Vaihto-omaisuuden muutos	-147	-36
Saamisten muutokset	471	-736
Korottomien velkojen muutokset	585	68
Rahoituksen rahavirta	8249	-1082
Rahavarojen muutos	3243	-2305
Rahavarat 31.12.	11418	8175
Rahavarat 1.1.	8175	10480

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	-6365	290
Investointien tulorahoitus, %	46,0	74,2
Lainanhoitokate	2,5	2,3
Asukasmäärä	4019	4093

6.5.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.2015 1000 EUR	31.12.2014 1000 EUR
A PYSYVÄT VASTAAVAT	46 416	41 729
I Aineettomat hyödykkeet	891	771
1. Aineettomat oikeudet	566	493
2. Muut pitkävaikuttiset menot	325	277
3. Ennakkomaksut		1
II Aineelliset hyödykkeet	44 923	40 354
1. Maa- ja vesialueet	2 290	2 368
2. Rakennukset	26 368	27 260
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 658	5 717
4. Koneet ja kalusto	839	917
5. Muut aineelliset hyödykkeet	32	30
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	9 736	4 062
III Sijoitukset	602	604
1. Osakkeet ja osuudet	587	604
4. Muut saamiset	15	1
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	373	461
1. Valtion toimeksiannot	336	418
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	37	42
3. Muut toimeksiantojen varat		1
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 125	12 629
I Vaihto-omaisuus	382	281
1. Aineet ja tarvikkeet	331	179
4. Muu vaihto-omaisuus	51	86
5. Ennakkomaksut		17
II Saamiset	3 326	4 172
Pitkäaikaiset saamiset	862	870
2. Lainasaamiset	862	870
Lyhytaikaiset saamiset	2 464	3 302
1. Myyntisaamiset	1 457	1 530
3. Muut saamiset	463	1 134
4. Siirtosaamiset	544	639
III Rahoitusarvopaperit	4 897	4 706
1. Osakkeet ja osuudet	1 027	1 033
2. Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin	1 089	931
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 779	2 740
4. Muut arvopaperit	1	1
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 522	3 469
VASTAAVAA YHTEENSÄ	61 915	54 819

VASTATTAVAA	31.12.2015 1000 EUR	31.12.2014 1000 EUR
A OMA PÄÄOMA	36 580	26 002
I Peruspääoma	12 682	12 682
IV Muut omat rahastot	1 375	1 928
V Edellisten tilikausien ylijäämä	20 986	11 299
VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 537	92
VÄHEMMISTÖOSUUDET	29	26
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		9 857
1. Poistoero		4 641
2. Vapaaehtoiset varaukset		5 216
C PAKOLLISET VARAUKSET	346	398
1. Eläkevaraukset	17	24
2. Muut pakolliset varaukset	328	373
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	351	483
1. Valtion toimeksiannot	311	437
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	40	45
3. Muut toimeksiantojen pääomat	1	1
E VIERAS PÄÄOMA	24 609	18 053
I Pitkäaikainen	16 614	10 720
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 498	6 464
3. Lainat julkisyhteisöiltä	3 375	3 631
7. Muut velat	629	626
8. Laskennalliset verovelat	113	
II Lyhytaikainen	7 994	7 333
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	993	855
3. Lainat julkisyhteisöiltä	214	195
5. Saadut ennakot	306	555
6. Ostovelat	2 566	2 782
7. Muut velat	403	421
8. Siirtovelat	3 414	2 525
9. Laskennalliset verovelat	99	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	61 915	54 819
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2 015	2 014
Omavaraisuusaste, %	59,4	66,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	45,9	33,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	22 523	11 391
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	5604	2783
Konsernin lainat, EUR/asukas	4 459	2 875
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	17 920	11 769
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	15	1
Asukasmäärä	4 019	4 093

Kunnanhallitus esittää tilikauden 1.917.667,27 euron tuloksen käsittelyä seuraavasti:

- tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan yhteensä 96.114,02 €,
- tehdään investointivaraus yhteensä 1.900.000 €, kohteena terveyskeskuksen korjaushanke 1.000.000 € ja koulujen korjaushankkeet 900.000 €
- siirretään tilikauden ylijäämä 113.781,29 yli-/alijäämätilille.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN, KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

1.1 Keskusvaalilautakunta

21101 VAALIT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	6 200		6 200	6 481	-281
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	6 200		6 200	6 481	-281
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-10 400		-10 400	-7 184	-3 216
Henkilöstökulut	-8 100		-8 100	-5 378	-2 722
Palvelujen ostot	-1 100		-1 100	-1 109	9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-70		-70	-81	11
Avustukset					
Vuokrat	-800		-800	-579	-221
Muut toimintakulut	-330		-330	-37	-293
Toimintakate	-4 200		-4 200	-703	-3 497
Suunnitelman mukaiset poistot					
Tilikauden tulos	-4 200		-4 200	-703	-3 497
Vyörytyserät					

Tavoitteiden toteutuminen:

* Eduskuntavaalit toimitettiin 4/2015.

1.2 Tarkastuslautakunta

21102 Tarkastustoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-14 000		-14 000	-26 382	12 382
Henkilöstökulut	-2 600		-2 600	-4 487	1 887
Palvelujen ostot	-11 200		-11 200	-21 839	10 639
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200		-200	-56	-144
Avustukset					
Vuokrat					
Muut toimintakulut					
Toimintakate	-14 000		-14 000	-26 382	12 382
Suunnitelman mukaiset poistot					
Tilikauden tulos	-14 000		-14 000	-26 382	12 382
Vyörytyserät					

Tavoitteiden toteutuminen:

- * Tarkastuslautakunta on kokoontunut toimintavuonna 9 kertaa ja käsitellyt 37 asiaa.
- * Toimintavuonna tilintarkastuksen JHTT -yhteisönä toimi BDO Auditor Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana HTM, JHTT Rauno Lohi.

1.3 Kunnanhallitus

1.3.1 Yleishallinto

21103 Yleishallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	500		500	300	200
Myyntituotot					
Maksutuotot	500		500	300	200
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-399 539		-399 539	-391 075	-8 464
Henkilöstökulut	-150 505		-150 505	-155 356	4 851
Palvelujen ostot	-193 315		-193 315	-182 644	-10 671
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 700		-3 700	-2 611	-1 089
Avustukset	-17 400		-17 400	-18 396	996
Vuokrat	-23 119		-23 119	-20 541	-2 578
Muut toimintakulut	-11 500		-11 500	-11 527	27
Toimintakate	-399 039		-399 039	-390 775	-8 264
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 193		-4 193	-4 477	284
Tilikauden tulos	-403 232		-403 232	-395 252	-7 980
Vyörytyserät	-4 439		-4 439	-4 203	-236

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Kunnan johto	1	1	1

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien elosyyskuussa pidetään valtuuston talousarvioseminaari. * Vuonna 2015 perustetaan kiinteistöstrategiatyöryhmä, jonka tavoitteena on kehittää kiinteistöjen ylläpitoa, huoltoa, rakentamista ja kiinteistötaloutta. Kiinteistöstrategian tarkoituksena on järjestää tarkoituksenmukaiset, turvalliset ja terveelliset tilat ympäristöstävällisesti ja energiatehokkaasti. * Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelmia päivitetään talousarviovuonna vuoden 2014 lopulla suoritetun kyselyn tulosten pohjalta. Koko henkilöstöä koskeva työhyvinvointikysely tehdään jatkossa vuosittain. * Koko henkilöstöä koskeva esimies- ja alaistaitokoulutus järjestetään talousarviovuonna. * Koko kunnan henkilöstöä koskeva koulutussuunnitelma laaditaan vuosittain osastoittain ja aihealueittain. * Kunnan toiminnoissa ja palveluissa varaudutaan Suhangon kaivoksen mahdolliseen avautumiseen. * Eläinpuistoa kehitetään yhteistoiminnassa Ranuan Seudun Matkailu Oy:n johdon ja hallituksen kanssa. * Osastojen välisen yhteistyötä sekä toiminnan ja taloudenhoidon järkevyyttä lisätään sekä toimittilojen käyttöä tehostetaan. * Virkojen ja toimien (mukaan lukien myös määräaikaiset virat ja toimet) tullessa avoimiksi, niiden vakinainen täyttäminen ja määräaikainen täyttäminen yli puolen vuoden ajaksi edellyttää kaikissa tapauksissa kunnanhallituksen täyttölupaa. Yli kuusi kuukautta kestävien sijaisuuksien täyttämisestä päättää kunnanjohtaja henkilöstöpäällikön esityksestä. Lyhyet sijaisuudet tulee hoitaa tehtäviä sisäisesti järjestelemällä ilman sijaistyövoimaa. * Varaudutaan talousarviovuoden alusta alkaen tiedossa oleviin mittaviin valtionosuusleikkauksiin. Seurataan ja reagoidaan kunnan toimintojen, palvelurakenteiden, henkilöstöresurssien ja taloudenhoidon muutoksiin, jotta lähipalvelut pystytään tuottamaan mahdollisimman laadukkaasti,	* Valtuuston talousarvioseminaari pidettiin 31.8.2015. Taloustyöryhmä on jatkanut työskentelyä vuonna 2015. * Kiinteistötyöryhmä aloittanut työnsä maaliskuussa 2015, raportti ja salkutus valmistuu keväällä 2016. * Koko henkilöstöä koskeva esimies- ja alaistaitokoulutus "Työniloa ja imua – työhyvinvoinnin ratkaisuja" sekä yrittäjä- ja yleisöluennot järjestettiin 25. – 26.2. Luennoitsijana oli professori Marja-Liisa Manka. Luennoille osallistui noin 160 henkilöä. * Koko henkilöstöä koskeva koulutussuunnitelma laadittiin syksyllä. Osaamisarviointia suoritettiin kehityskeskusteluiden yhteydessä. Työhyvinvointikysely toteutettiin joulukuulla. * Valtuuston kokouksessa 30.3. kuultiin Gold Fields Arctic Platinum Oy, Project Services Manager Juhana Rissasen ja hallintopäällikkö Pirjo Kylmämaan ajankohtaiskatsaus Suhangon kaivoshankkeesta. * Toimitilojen käyttöä ja tarpeita kartoitettiin kiinteistöstrategiatyöryhmässä. Työryhmä on salkuttanut kiinteistöt kunnan, tarpeellisuuden ja käyttöasteen mukaan. Tarpeettomista ja alhaisen käyttöasteen kiinteistöistä tullaan luopumaan. * Osastojen välistä yhteistyötä on tiivistetty sekä henkilöstön että kalusteiden liikuteltavuudessa. Työllistämisyksikkö tulee toimimaan laaja-alaisesti yli osastorajojen. * Täyttölupamenettelyä on jatkettu ja täyttöluvat valmistellaan kunnanhallituksen käsittelyyn ao. lautakunnan kautta. Lyhyet sijaisuudet hoidetaan sisäisin järjestelyin. * Kunnanhallituksen lautakunnille 23.3. asettama 200.000 euron säästötavoite saavutettiin. Henkilöstö on sitoutunut säästötavoitteeseen. Henkilöstöä on informoitu niukkenevista talousresursseista ja tulevasta SOTE -uudistuksesta ja muutokseen valmistautumisesta. Palveluprosessien muokkaaminen SOTE kuntoon sekä Kuntarakenne 2020 työskentely on aloitettu. * Hallitus päättänyt marraskuulla, että maahan perustetaan 18 itsehallintoaluetta, joista 15 järjestää itse sosiaali- ja terveystalonsa. Itsehallintoalu-

tehokkaasti ja taloudellisesti. Valtionosuusjärjestelmän uudistus ja valtioneuvoston päättämät valtionosuusleikkaukset merkitsevät Ranuan kunnalle noin 2 miljoonan euron valtionosuusmenetystä, mikä vastaa noin 5 %-yksikön tuloveroprosentin korotusta, mikäli katetaisiin tuloveroilla. Valtionosuusjärjestelmän uudistuksessa on neljän vuoden siirtymäaika. * Varaudutaan sote –järjestämislain mahdolliseen voimaantuloon 1.1.2017 alkaen. * Omakoti-, järjestö-, kylätoiminta-, kylätalo- ym. avustuksiin varataan 17 400 euroa. Määräraha jaetaan hakemusten perusteella. Kaikki avustukset tulee hakea asetetussa määräajassa. * Myytäviin kannatus- ja mainosilmoituksiin ei ole varattu määrärahaa. * Leirintäalueen liiketoiminnan siirtämistä osaksi Ranuan Seudun Matkailu Oy:n toimintaa kokeillaan talousarviovuonna. Hillatorin kioskitoimintaan haetaan talousarviovuonna yrittäjää ja Japantalon tulevaisuus ratkaistaan talousarviovuonna. * Terveyskeskuksen saneerauksen suunnittelu ja kattoremontti toteutetaan suunnitelmavuonna. Sote –palvelutuotannon muutokset huomioidaan suunnittelussa.	eiden rahoitus tulee valtion kautta. Rahoitusjärjestelyn yksityiskohdat ovat avoimina. Kunnat eivät rahoita jatkossa suoraan sosiaali- ja terveyspalveluja eivätkä jatkossa päätä palvelutuotannosta. Sote – palveluiden järjestäminen siirtyy aikaisintaan 1.1.2019 alkaen itsehallintoalueille. * Järjestö- yms. avustukset jaettiin keskitetysti ja kunnanhallitus päätti avustuksista 11.5. * Leirintäalueen liiketoiminnasta vastasi Ranuan Seudun Matkailu Oy ja Hillatorin kioskin pyörittämisestä Pohjoisen Osaamisen Osuuskunta. * Terveyskeskuksen peruskorjauksen suunnittelu on viimeistelyvaiheessa. Vuoden 2016 talousarvioon valtuuston hyväksyi 5,0 milj. euron ehdollisen määrärahan. Hanke on suunniteltu toteutettavaksi vuosina 2016 – 2018. * Poliklinikan ja neuvolan tilaratkaisuissa on otettu huomioon ns. hyvinvointikeskusajattelu eli sosiaali- ja perhepalveluiden sijoittamismahdollisuus ko. tiloihin. Lähtökohtana on taata tilojen monikäyttöisyys ja muunneltavuus. Toimivat ja monikäyttöiset tilat ovat välttämättömät oli palveluiden järjestäjä mikä tahansa, koska lähipalveluita ei ole taloudellista eikä tarkoituksenmukaista keskittää suuriin yksiköihin. Tukipalveluiden osalta on todennäköistä, että tietyt palvelut tuotetaan keskitetysti. Pesulan tiloihin ei tehdä olennaisia muutoksia. * Keittiö pyritään sijoittamaan nykyisiin tiloihin ja keittiön toimintaa muutetaan siten, että ruokatuotanto tapahtuu jatkossa cook and chill -menetelmällä, mikä mahdollistaa tilojen ja henkilöstöresurssin taloudellisemman, joustavamman ja tarkoituksenmukaisemman käytön.
--	--

1.3.2 Toimisto- ja sisäiset palvelu

21104 Toimisto- ja sisäiset palvelut	Alkuuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 314 489		2 314 489	2 198 954	115 535
Myyntituotot	2 301 489		2 301 489	2 181 140	120 349
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	13 000		13 000	17 814	-4 814
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-2 605 170	30 000	-2 575 170	-2 457 407	-117 763
Henkilöstökulut	-1 550 050	30 000	-1 520 050	-1 458 426	-61 624
Palvelujen ostot	-380 220		-380 220	-449 381	69 161
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-510 450		-510 450	-444 000	-66 450

Avustukset					
Vuokrat	-113 450		-113 450	-102 339	-11 111
Muut toimintakulut	-51 000		-51 000	-3 260	-47 740
Toimintakate	-290 681	30 000	-260 681	-258 453	-2 228
Suunnitelman mukaiset poistot	-99 842		-99 842	-116 634	16 792
Tilikauden tulos	-390 523	30 000	-360 523	-375 086	14 563
Vyörytyserät	390 523		390 523	375 086	15 437

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
<i>Ravitsemispalvelut:</i> Perusturvatoimi:	Ateriasuoritteet €/suorite	213625 3,39	218850 3,67	217381 3,32
Koulut:	Ateriasuoritteet €/suorite	150221 2,78	152800 3,02	140214 2,50
<i>Pesulapalvelut:</i>	Suoritteet (kg) €/suorite	78161 1,98	77797 2,14	78046 1,90

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Hallintopalvelut	15	14,5	14
ICT-palvelut	3	2	2
Ruokapalvelut	15	15	15
Pesulapalvelut	3	3	3

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Talous- ja henkilöstöhallinnon toimintojen ja tehtävien hoitoa jatketaan omana toimintana. Toimistohenkilöstön tehtäviä ja osaamisalueita sekä sisäistä töiden uudelleenorganisointia jatketaan. Henkilöstöä perehdytetään uusiin tehtäviin ja tehtäväkuvia laajennetaan tehtävien sisäisten järjestelyjen vuoksi. Myös vaihtoehtoisia palveluntuottamismalleja selvitetään. * Talousarviovuonna selvitetään ICT -palveluiden tehtäväjärjestelyitä ja resursseja koulutoimen ja ICT-palveluiden välillä. Tehtäväjärjestelyissä huomioidaan sote -palveluiden tuottamisessa tapahtuvat muutokset. * Kuntaan varataan nuorten 2 viikon/6 h/pv kesätyöpaikkoja edelleen 30. Nuorisovaltuuston aloitteen mukaisesti kesätyöpaikkojen myöntämisperiaatteena on siten, että kesätyöpaikan voi saada nuori, joka täyttää työllistämismuonna 15 vuotta. Lisäksi edellytetään, että nuori osallistuu työllistämismuonna keväällä järjestettyyn nuorten kesätyöntekijöiden tietopaketti –infoon. * Tilapäishenkilöstön käytöstä luovutaan ja hyödynnetään sosiaalista työllistämistä. Sijaishenkilöstön käyttöä vähennetään ja työvoimaa ohja-	* Tehtäviä on uudelleenjärjestelty ja tehtäväkuvia on laajennettu eläköitymisten vuoksi. Jaettujen työtehtävien aiheuttamaa kuormitusta on tarkasteltu kertomusvuonna. Arvioinnin mukaan on tarpeen tehdä joidenkin työtehtävien tasausta ja luoda varajärjestelmiä. * ICT –palvelun henkilöstöresurssi on vakiintunut loppuvuodesta alkaen kahteen IT-asiantuntijaan. * Kesätyöpaikkoja kunnan yksiköistä järjestyi 29 nuorelle. Nuorille järjestettiin kesätyöntekijän info-tilaisuus. * Yksiköitä kannustettiin sosiaaliseen työllistämiseen ja yksiköt käyttivät aktiivisesti hallinto-osaston palkkatukea työllistämiseen työmarkkina-tuen kuntaosuuden pienentämiseksi. * Sisäistä sijaistusta on tehostettu ympärivuoro-

taan sinne, missä sitä tarvitaan. * Työpisteissä ja palkkatukiohjelmassa varaudutaan nuorten yhteiskuntatakuun mukanaan tuomiin velvoitteisiin, joiden mukaan jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle voidaan tarjota työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. * Palkkatukityöllistämiseen varataan 50 500 euroa tavoitteena työmarkkinatuen kuntaosuuskorvauksen olennainen pienentäminen. Palkkatukityöllistämisen prosessi hoidetaan sosiaalitoimiston kautta. * Sosiaalisen työllistämisen mallia kehitetään ja talousarviovuonna kuntaan perustetaan työllistämisyksikkö. Eduron työtoiminnan palvelusopimuksen päättty 31.12.2015. * Laajakaistarakentaminen jatkuu suunnitelmakaudella Ranuan Kuituverkot Oy:n toimesta.	kautisissa palveluyksiköissä. Sijaisia otetaan vain välttämättömään tarpeeseen. * Palkkatukivaroin on palkattu 13 eri henkilöä. Tämän lisäksi yksiköt ovat työllistäneet työllistämistuella 6 henkilöä. * Kuntaan perustettiin työllistämisyksikkö, joka aloitti toimintansa 1.1.2016 alkaen Infopoliksen tiloissa. Eduron kanssa sovittiin kuntouttavan työtoiminnan liikkeen osan luovutuksesta ja liikkeen luovutus sopimus on hyväksytty valtuustossa 16.11.2015. Liikkeen osan luovutuksessa siirtyi 2,5 henkilöä kunnan palvelukseen. Etsivä nuorisotyö siirtyi myös kunnan omaksi palveluksi. * Laajakaistarakentaminen on edennyt suunnitellusti. Projekti valmistuu vuoden 2016 aikana.
--	---

1.3.3 Maankäytön suunnittelu

21105 Maankäytön suunnittelu	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	14 000		14 000	4 000	10 000
Myyntituotot	14 000		14 000	4 000	10 000
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-44 520		-44 520	-39 637	-4 883
Henkilöstökulut	-26 020		-26 020	-25 336	-684
Palvelujen ostot	-18 500		-18 500	-14 301	-4 199
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset					
Vuokrat					
Muut toimintakulut					
Toimintakate	-30 520		-30 520	-35 637	5 117
Suunnitelman mukaiset poistot					
Tilikauden tulos	-30 520		-30 520	-35 637	5 117
Vyörytyserät	-495		-495	-426	-69

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Kaavoitus	1/3	1/3	1/3

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Suunnitelmakaudella käynnistetään keskustan osayleiskaavoitus ja tarvittaessa lähdetään uudistamaan ja laajentamaan asemakaava-alueita. * Varaudutaan aloittamaan maankäytön suunnittelu Portimojärven lähialueella, jos Suhangon kaivoksen avaamiseen tähtäävästä lopullisesta kannattavuusselvityksestä tehdään kaivosyhtiössä päätös. * Talousarviovuonna jatketaan Kolomaan alueen yleisilmeen parantamistoimenpiteitä ja hyväksytään Kolomaan asemakaavan päivittäminen. * Suunnitelmakaudella käynnistetään Teeritien asemakaavan päivittämistyö ja samassa yhteydessä siistitään alueen yleisilmettä. * Talousarvio- ja suunnitelmavuosina varaudutaan pieniin kaavamuutoksiin. * Suunnitelmakaudella varaudutaan mahdollisen tuulivoimapuiston rakentamisen edellytysten luomiseen (yleiskaava).	* Osayleiskaava on kilpailutusvaiheessa ja tarjouspyyntö Hilmassa. * Urakantie rakennetaan kesällä 2016. * Keskustien kaavamuutos on lausunnolla. * Suhangon vaihemaakuntakaava on vahvistettu 13.1.2016 ympäristöministeriössä. * Rovaniemen/Itä-Lapin maakuntakaava on ehdotusvaiheessa.

1.3.4 Elinkeinoelämän kehittäminen

21106 Elinkeinoelämän kehittäminen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				12 844	-12 844
Myyntituotot				6 000	-6 000
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot				6 844	-6 844
Toimintakulut	-391 699		-391 699	-329 374	-62 325
Henkilöstökulut	-61 530		-61 530	-50 340	-11 190
Palvelujen ostot	-169 347		-169 347	-146 872	-22 475
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 200		-1 200	-1 272	72
Avustukset	-64 000		-64 000	-56 581	-7 419
Vuokrat	-29 022		-29 022	-18 132	-10 890
Muut toimintakulut	-66 600		-66 600	-56 176	-10 424
Toimintakate	-391 699		-391 699	-316 530	-75 169
Suunnitelman mukaiset poistot	-38 880		-38 880	-39 235	355
Tilikauden tulos	-430 579		-430 579	-355 765	-74 814
Vyörytyserät	-4 352		-4 352	-3 540	-812

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Uusien työpaikkojen luominen	<i>Uudet yritykset/vuosi</i> <i>Toimivat yritykset</i>	13 242	5	21 253
Asukasmäärän vakiinnuttaminen	<i>Uudet työpaikat</i> <i>Asukasmäärä</i>	4094	15 4117	31 4019
Työttömyyden vähentäminen	<i>Työttömyysaste (%)</i> <i>Työttömien määrä (lkm)</i>	17,4 282	17,7 225	18,8 298

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
Yhteistyön lisääminen kumppaneiden ja sidosryhmi- en kanssa Säännölliset keskustelu- ja tiedotustilaisuudet (Rovaniemen Kehitys Oy, Rovaniemen Matkailu- ja Markkinointi Oy, Ranuan Yrittäjät ry, MTK Ranua, Pro Agria, Peräpohjolan Kehitys ry, Ranuan kylä- neuvosto, kylätoimikunnat, yhdistykset ja järjestöt, kuntalaiset ja kunnassa toimivat yritykset) Yritysneuvontapalveluiden tavoitteellisuuden, saavutettavuuden ja laadun parantaminen sekä positiivisen hengen luominen Määräaikaisen kehittämisspäällikön tehtäväkuvan laatiminen ja vakiinnuttaminen Neuvontapalveluiden markkinoinnin tehostaminen Haja-asutusalueiden mahdollisuuksien ja kylien elinvoiman kasvattaminen Yritysilmapiirin kehittäminen Yhteistyön jatkaminen kuntakonserniin kuuluvan Ranuan Seudun Matkailu Oy:n kanssa eläinpuiston ja lähialueen tulevaisuuskuvan eli yleissuunnitelman laadinnassa; eläinpuisto Ranuan matkailun veturina Hillaimagon vahvistaminen ja kehittäminen Hillan ja luonnonmarjojen jalostusarvon nostaminen Terveysvaikutteisuuden korostaminen (hillan luu, lehdet, marjat) Tehokas markkinointi; Hillauutisten julkaiseminen Hillatorilla kesä/iltatoritoimintaa jatketaan eri järjestäjien toimesta viikoittain Elonkorjuutori-tapahtuma järjestetään syyskuun alussa yhdessä eri toimijoiden mm. Ranuan Marttojen ja Ranuan 4H-yhdistyksen kanssa. Elintarviketuotannon jatkojalostusmahdollisuuksien kehittäminen yhteistyössä Rovaniemen Kehitys Oy:n ja muiden toimijoiden kanssa Lähiaruoka (liha, kala, marjat, yrtit, sienet) Neuvonta ja koulutus	* Ranualle on rekisteröity 21 uutta yritystä ja lopettaneita on 7 (PRH) * Työttömyysaste 18,8 * 4019 (-75) * Kehittämisaallianssin kokoaminen edistynyt hyvin. * Mitä uutta –meemi näkyy positiivisessa ja innovatiivisessa toiminnassa. Yrittäjät ovat aktiivisia ja kehittämiseen on muodostettu allianssi. * Kehittämisspäällikkö aloitti työnsä 16.3. Tehtäväkuva tukee strategisten tavoitteiden ja painopisteiden toteuttamista, yritystoiminnan aktivoimista ja kehittämistä. Kyllä olevia mahdollisuuksia on tuoteistettu ja tuotu markkinoille. * Palveluiden markkinointia on hoidettu mm. Ranuan yrittäjien, Kuriirin, kunnanjohtajan aamukahvitilaisuuden ja matkailuyhdistyksen kautta. * Yritysilmapiirissä on selvästi piristymistä, yritykset ovat kehittämissä toimintaansa. InnoKlinikat ovat osoittautuneet toimivaksi tavaksi rakentaa ja kehittää yritysten verkostoja ja toimintaa. * Työhyvinvointi- ja tuottavuus –koulutus järjestetty yrittäjille, luennoitsijana FT Marja-Liisa Manka. * Matkailun masterplan ja maankäyttösuunnitelma on valmistunut. Masterplania avataan eri tilaisuuksissa oppilaitosten ja yrittäjien kanssa. InnoKlinikka 12.11 osallistaa toimijoita eri matkailun alueilta. Kylämatkailua saatiin alkuun mm. Kuuhassa ja Kuukasjärvellä * Hillauutisia lähetettiin 13 kertaa laajasti eri medioille. Kesätoripäivät toteutuivat hyvin koleasta kestästä huolimatta. Elonkorjuutapahtumassa tuotteet loppuivat kesken, tuottajat lupasivat ”ensivuonna ei lopu kesken” * Hillan ja luonnonmarjojen yrittäjyysverkostoa on aloitettu kokoamaan myynnin ja kerääjien sekä jalostajien kesken. InnoKlinikka toteutettiin 4.6, tilaisuus kokosi yhteen yrittäjät ja asiantuntijat.

Kunnan alueella olevan energiapuun käyttömahdollisuuksien hyödyntäminen kuntakonsernin omassa lämmöntuotannossa	* Pienteurastamon saaminen on ollut edellytys jalostusasteen nostamiselle. Teurastamoyhtiö on perustettu: Lapin Lähiliha Oy. Teurastamolle on aloitettu liiketoimintasuunnitelmaa ja haetaan sijointipaikkaa. Mukana on yksi ranualainen tuottaja.
Yhteistyö alueellisen toimijan, Ranuan Lämpö Oy:n ja paikallisten metsänomistajien kanssa	* Oma yhtiö Ranuan Bioenergia Oy on perustettu tuottamaan energiaa.
Palvelusetelin käyttöönottomahdollisuuksien kehittäminen Yhteistyö perusturvalautakunnan kanssa	* ei käytössä
Yritysvaikutusarvioinnin tekeminen koko kuntakonsernin päätösten valmistelussa sekä hankintatoimen, kaavoituksen ja investointien toteuttamisessa	* Toiminta- ja talousarviosta on tehty YVA.
Sähköisten palveluiden ja etätyömahdollisuuksien hyödyntäminen Kuituverkon rakentaminen koko kunnan alueelle	* Verkon hyödyntäminen on esillä eri yhteyksissä, maaseudun yritystoiminta vilkastunut yhteyksien parantumisen myötä.
PK-yritystoimintaa avustetaan suunnitelmakaudella seuraavilla tukitoimilla (avustukset ovat määrärahasidonnaisia):	
- Kesätyöpaikkatuki (määräraha 25 200 €): Tuen tarkoituksena on ohjata nuoria työnantajan koulutuksella työtehtäviin sekä tukea nuorten elämänuran valintaa. Tavoitteena on työllistää 85 ranualaista 14-vuotta täyttäneitä opiskelijaa 2-4 viikon ajaksi. Tukea myönnetään yrityksille 2 viikon jaksolta 180 € ja 4 viikon jaksolta 360 €.	* Kesätyöpaikkatukea myönnettiin 31 ranualaiselle yritykselle 93 opiskelijan työllistämiseksi, 46 kahden viikon ja 47 kahden viikon ajaksi (määrärahan puitteissa)
- Oppisopimustuki (määräraha 14 000 €): Määräraha on tarkoitettu jo tehdyille päätöksille. Oppisopimustuki lakkaa vuoden 2015 alusta lukien.	* Oppisopimustuki on voimassa yhdeksälle yritykselle. Määrärahaa on käytetty 7650 €.
- Markkinointituki (määräraha 23 000 €): Tukea myönnetään aloittaville pk-yrityksille 50 % toteutuneista markkinointikustannuksista, kuitenkin enintään 2 500 €/yritys. Tuki on käytettävissä yhden vuoden ajan avustuspäätöksen tekemisestä. Tavoitteena on tukea seitsemää jo päätöksen saanutta ja viittä uutta alkavaa tai laajentavaa yritystä.	* Markkinointitukea on voimassa kahdeksalle yritykselle (vanhoja sopimuksia). Vuodelle 2015 on tehty kuusi uutta sopimusta. Raportointikaudella on maksettu 10422 €. Markkinointituella on ollut enemmän hakijoita, kuin määrärahaa on. Jatkossa tuki korvataan yritysten yhteishankkeilla.
Matkailu:	
Matkailua kehitetään elinkeino-ohjelman mukaisesti. Tavoitteena on kehittää Ranuan eläinpuisto valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnettu ympärivuotisena Lapin perhematkailukeskuksena ja panostaa kokous- ja ryhmämatkailuun Ranualla sekä tavoitella lomakylän myötä pidempiä asiakasviipyä alueella.	* Asiakasviipymän pidentämiseen on aloitettu toimenpiteet. Kylille on haettu ja saatu käyntikohteita. InnoKlinikka Matkailu keräsi mukaan yrittäjiä ja kylien edustajia sekä järjestöjä. Ensimmäiset tuotekortit on saatu valmistumaan Kuhaan ja Kuuskasjärvelle. Palveluiden näkyvyyteen mietittiin ratkaisuja, mistä matkailija hakee palveluita? InfoKartan selvittely aloitettiin.
Matkailumarkkinointiin kunta osallistuu Rovani-	* Ranua mukana Rovaniemi –osastolla matkames-

men Matkailu ja Markkinointi Oy:n ja Ranuan Matkailuyhdistys ry:n kanssa. Eläinpuiston ohella muita kärkituotteita ovat Lito-kaira, Simojoki, Simojärvi ja Siuruanjoki. Tapah-tumia, kuten Hillamarkkinat, Karpalomarkkinat ja Piparimarkkinat kehitetään yhdessä paikallisten toimijoiden ja Rovaniemen Matkailu- ja Markki-nointi Oy:n sekä Rovaniemen Kehitys Oy:n kans-sa. Matkailuneuvonta hoidetaan ostopalveluna Ra-nuan Seudun Matkailu Oy:ltä. Kehittämishankkeet elinkeinotoimessa: Ei sidottuja määrärahoja.	suilla Helsingissä sekä workshopit Islantilaisten matkanjärjestäjien kanssa. * Kylämatkailusta tehdään uutta matkailuvalttia. Jokien ja vesistöjen kytkeminen ohjelmalvelui-hin etenee kylien ja uusien yrittäjien toimesta. * Matkailuneuvonta etenee suunnitelmien mukaan. Uusi matkailusisältö käydään läpi sitä mukaan kun sitä saadaan valmiiksi. * Kehittämisverkosto on koottu tukemaan ranu-alaista elinkeinojen kehittämistä. InnoKlinikka Ko-ne ja Luonnonvarakosmetiikka suunniteltu seu-raavalle vuodelle yrittäjien kanssa, yhteistyö ELY / TEKES. * Tonttimarkkinointi Simojoen osalta käynnissä.
---	---

1.3.5 Maaseututoimi

21107 Maaseututoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-160 000		-160 000	-147 327	-12 673
Henkilöstökulut					
Palvelujen ostot	-62 200		-62 200	-52 984	-9 217
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset	-77 500		-77 500	-74 287	-3 213
Vuokrat	-300		-300	-607	307
Muut toimintakulut	-20 000		-20 000	-19 449	-551
Toimintakate	-160 000		-160 000	-147 327	-12 673
Suunnitelman mukaiset poistot					
Tilikauden tulos	-160 000		-160 000	-147 327	-12 673
Vyörytyserät	-1 778		-1 778	-1 583	-195

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutu-minen	TP2014	TA2015	TP2015
Palveluita käyttävien maatalousyrittäjien lukumäärä	145	141	132
Lypsykarjatilojen lukumäärä	36	33	31
Lihakarjatilojen lukumäärä	18	17	16
Lammastilojen lukumäärä	2	1	-
Hevostilojen lukumäärä	5	4	4
Kasvinviljelytilojen lukumäärä	69	68	63
Porotaloustilojen lukumäärä	14	17	17
Erikoisviljelytilojen lukumäärä	1	1	1

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Peräpohjolan kehityksen toiminnan tavoitteena on synnyttää alueelle uutta yritystoimintaa, luoda ja säilyttää työpaikkoja, lisätä toimijoiden kansainvälisyyttä, parantaa ympäristöä ja edistää asukkaiden hyvinvointia. Alkuvuodesta järjestetään informaatiotilaisuus maaseutu- ja muille yrittäjille leaderin mahdollisuuksista. * Maatalousyrittäjille järjestetään 1 koulutustilaisuus. Määrärahaa on varattu 100 €. * Maatalousyrittäjiä tuetaan talous-, kylvö-, lannoitus- ja viljelysuunnitelmien laadinnassa. Tuen suuruus on 50 % arvonnäköverottomasta hinnasta ja tuen myöntäminen edellyttää, ettei tukea ole saatu muualta. Määrärahaa on varattu yhteensä 6 500 €. * Kunta palkitsee vuoden maatalousyrittäjän sekä muistaa isännöydenvaihdoksen tehneitä maatalousyrittäjiä. Määrärahaa on varattu 1 000 €. * Eläinlääkärisubventioihin on varattu 40 000 € sitova määräraha. Eläinlääkärisubventioissa noudatetaan kunnanhallituksen päätöstä ja subvention perusteita tarkistetaan vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä. * Kunta tukee 120 h maksullista lomitusta 50 %:lla tuntihinnasta. Määrärahaa on varattu 30 000 € ja se myönnetään toteutuman (laskutuksen) mukaisesti siihen saakka kuin määrärahaa on käytettävissä. Lomatoimen hallinnosta vastaa Tervolan kunnan paikallisyksikkö. * Kunnan maaseutuelinkeinojen hallintopalveluiden hoidosta on vastannut 1.5.2010 alkaen Tervolan kunta. Sopimuksen mukaan Ranuan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisena toimii Tervolan kunnan maaseutupäällikkö.	* Informaatiotilaisuuksia on järjestetty tammikuussa Kuukasjärvellä ja huhtikuussa Portimossa. Lisäksi lokakuussa järjestettiin Kylien investoinnit hyvinvoinnin ja terveyteen- hankkeen kautta tiedotustilaisuus Ranuan kirkonkylällä. * Yhden uuden yrityksen käyntiin lähtemistä on tuettu ja hanke säilytti 4 ranualaista työpaikkaa. * Maatalousyrittäjille on järjestetty kaksi koulutustilaisuutta * Talous-, kylvö-, lannoitus- ja viljelysuunnitelmien laadintaan on käytetty 5.145 euroa. * Vuoden maatalousyrittäjiksi valittiin Anne ja Esa Mäkinen Asmuntista. * Neljälle isännöydenvaihdoksen tehneelle maatalousyrittäjälle on tehty tilakäynti ja muistettu sekä jatkajia että luopujia. * Eläinlääkärisubventioihin on käytetty 39.301 euroa. * Maksullisen lomituksen tukemiseen on käytetty 28.992 euroa. * Kunnan maaseutuelinkeinojen hallintopalveluiden hoidosta on vastannut Tervolan kunta.

Yhteenveto keskeisimmistä toiminnallisista tavoitteista	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Tasapainoinen ja kestävä talous	<u>Tuloveroprosentti</u>	19,25	19,75	19,75
	<u>Kiinteistöveroprosentit:</u>			
	- vakinainen asuminen	0,40	0,40	0,40
	- yleinen	0,90	0,90	0,90
	- muut asuinrakennukset	1,00	1,00	1,00
Hyvinvoiva henkilöstö	<u>Vuosikate €/asukas</u>	648	295	801
	<u>Lainamäärä €/asukas</u>	609	1480	1277
	<u>Sairauspoissaolot pv/hlö</u>	13,3	<13	13,7

	<u>Eläköityminen vasta vanhuuseläkeiässä, Varhemaksut, €</u> <u>Kehityskeskustelut käyty %</u> <u>Työhyvinvointikysely</u>	Ei kasvua	Ei kasvua	Ei kasvua
		100 Keh.suunnitelma tehty	100 Tehdään	100 Tehty
Asukasmäärän vakiinnuttaminen	<u>Asukasmäärä</u>	4094	4117	4019
Uusien työpaikkojen luominen ja työttömyyden vähentäminen	<u>Uudet yritykset/vuosi</u> <u>Toimivat yritykset</u>	8 228	>5 >220	21 253
Maaseutualueen asuttuna pitäminen ja maataloustuotannon jatkuvuus	<u>Aktiivitulojen määrä</u> <u>Isännyydenvaihdosten määrä</u>	145 -	141 1	132 -

1.3.6 Kunnanhallitus yhteensä

23 Kunnanhallitus yht.	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 328 989		2 328 989	2 216 098	112 891
Myyntituotot	2 315 489		2 315 489	2 191 140	124 349
Maksutuotot	500		500	300	200
Tuet ja avustukset	13 000		13 000	17 814	-4 814
Muut toimintatuotot	0			6 844	-6 844
Toimintakulut	-3 600 928	30 000	-3 570 928	-3 364 820	-206 108
Henkilöstökulut	-1 788 105	30 000	-1 758 105	-1 689 458	-68 647
Palvelujen ostot	-823 582		-823 582	-846 182	22 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-515 350		-515 350	-447 883	-67 467
Avustukset	-158 900		-158 900	-149 264	-9 636
Vuokrat	-165 891		-165 891	-141 620	-24 271
Muut toimintakulut	-149 100		-149 100	-90 413	-58 687
Toimintakate	-1 271 939	30 000	-1 241 939	-1 148 722	-93 217
Suunnitelman mukaiset poistot	-142 915		-142 915	-160 346	17 431
Tilikauden tulos	-1 414 854	30 000	-1 384 854	-1 309 068	-75 786
Vyörytyserät	379 459		379 459	365 334	14 125

1.4 Perusturvalautakunta

1.4.1 Perusturvalautakunnan hallinto

2201 Hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-338 730		-338 730	-293 236	-45 494
Henkilöstökulut	-54 950		-54 950	-25 729	-29 221
Palvelujen ostot	-264 440		-264 440	-248 607	-15 833
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 300		-2 300	-1 821	-479
Avustukset					
Vuokrat	-16 940		-16 940	-17 073	133
Muut toimintakulut	-100		-100	-6	-94
Toimintakate	-338 730		-338 730	-293 236	-45 494
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 256		-3 256	-3 489	233
Tilikauden tulos	-341 986		-341 986	-296 725	-45 261
Vyörytyserät	-3 763		-3 763	-3 152	-611

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Hallintopalvelut	1	1	1

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Sote –uudistuksen etenemistä seurataan aktiivisesti ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Hankitaan tietoa ja pidetään henkilöstö ajan tasalla. * Seurataan ja reagoidaan perusturvan toimintojen, palvelurakenteiden, henkilöstöresurssien ja talouden muutoksiin. * Tavoitteena riittävät, laadukkaat ja toimivat lähipalvelut taloudellisesti ja tehokkaasti tuotettuna. Tavoitellaan palvelujen kattavuudessa ja laadussa Pohjois-Suomen kuntien keskimääräistä tasoa. * Huomioidaan lainsäädäntömuutosten vaikutus palvelutuotannossa. * Lisätään henkilöstön tietoisuutta kuntatalouden ja yleensäkin toimintaympäristön muutoksista sekä lisätään henkilöstön kustannustietoisuutta toiminnan eri tasoilla. * Vanhuspalvelulain toimeenpano ja toteutus laissa säädetysti.	* Perusturvasta on osallistuttu Sote -uudistukseen liittyviin tiedotus- ja suunnittelukokouksiin. Henkilöstöä on tiedotettu Sote -uudistuksen etenemisestä mm. osastopalavereissa. * Perusturvan palvelurakenteita on kehitetty yhteistyössä muiden kunnan toimijoiden kanssa (esim. lasten ja perheiden palvelut, päihdehuollon palvelut). * Ostopalveluiden määrää on pystytty vähentämään kehittämällä lähipalveluita (esim. lasten ja perheiden palvelut). * Uusi sosiaalihuoltolaki on huomioitu palvelutuotannossa. Toiminnan painopistettä on pystytty siirtämään ehkäiseviin palveluihin (esim. lasten ja perheiden palvelut, päihdehuollon palvelut). * Henkilöstöä on informoitu kuntatalouden tilanteesta sekä vuoden talousarvion asettamista työskentelyn raameista mm. osastopalavereissa. * Vanhuspalvelulain toimeenpano ja toteutus edennyt lainsäädännön mukaisesti.

* Mahdollisimman ajantasainen sähköinen hyvinvointikertomus tavoitteellisen hyvinvoinnin edistämisen perustana /Hyte –työryhmä ja johtoryhmä: tavoitteet, resurssointi, keinot ja toiminta hallintokunnittain yhteistyössä. * Monet –hanke, LapsiKaste ja päihdepalvelut –hankkeet jatkuvat, Ikäihminen toimijana –hanke jatkuu SenioriKaste –hankkeena.	* Hyvinvointikertomusta hyödynnetty toimintojen suunnitteluun liittyvänä työkaluna ja tulevaan talousarviovuoteen valmistautumisessa. * Monet-hanke on päättynyt 31.12.2015. Hyvinvointi Hakusessa – Riippuvuus Riskinä hanke on päättynyt 31.10.2015. Seniorikaste-hanke jatkuu 31.10.2016 saakka. Lastenkaste-hanke jatkuu 29.2.2016 saakka.
---	---

1.4.2 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

2204 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	7 000		7 000	7 509	-509
Myyntituotot				829	-829
Maksutuotot	4 000		4 000	2 956	1 044
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	3 000		3 000	3 724	-724
Toimintakulut	-952 230	50 740	-901 490	-864 147	-37 343
Henkilöstökulut	-151 094	-4 260	-155 354	-155 268	-86
Palvelujen ostot	-372 240	55 000	-317 240	-320 914	3 674
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-800		-800	-181	-619
Avustukset	-423 700		-423 700	-381 567	-42 133
Vuokrat	-4 096		-4 096	-4 256	160
Muut toimintakulut	-300		-300	-1 961	1 661
Toimintakate	-945 230	50 740	-894 490	-856 638	-37 852
Suunnitelman mukaiset poistot	-333		-333	-262	-71
Tilikauden tulos	-945 563		-894 823	-856 900	-37 923
Vyörytyserät	-10 579		-10 579	-9 288	-1 291

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Lasten hoidon tuki: Kotihoidon tuki päivähoiton ulkopuolella oleville	<i>Lasten hoidon tuki €/lapsi</i> <i>Kuntalisä €/lapsi</i>	2 587 1 469	2 680 1 300	2 274 1 394

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2014	TA2015	TP2015
Lasten ja nuorten huolto:			
Lastensuojeluilmoitukset	56	70	28
Avohuollon asiakkuudet	95	105	80
Lastensuojelutarpeen selvitys	27	10	16
Laaditut uudet asiakassuunnitelmat	49	35	10
Tarkistettut asiakassuunnitelmat	8	20	23
Jälkihuollon asiakkuudet	6	6	7
Sijoitetut lapset ja nuoret	3	3	3
Päättyneet asiakkuudet	37	15	7

Perhetyö:			
LS-asiakkaat (perhe)	42	50	26
Ennaltaehkäisevät asiakkaat (perhe)	20	30	25
LS-asiakaskontaktit	1 047	910	1 051
Ennaltaehkäisevät asiakaskontaktit	170	100	598
Lapsiperheiden kotipalvelu:			
Asiakkaat (perhe)	26	21	26
Asiakaskäynnit	397	410	359
Varhaiskasvatus:			
Lasten kotihoidontuen piirissä olevien lkm	135	130	126
Lasten kotihoidontuen kuntalisää saavat lkm	99	54	43
Päihdehuolto:			
Päihdekuntoutus	11	3	7
Päihdepalveluasiakkaat	12	9	9

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Lasten ja nuorten huolto			
Lapsiperheiden kotipalvelu	2	2	2
Perhetyö	2	2	2

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut: * Perhehoito- ja tukiperheiden sekä tukihenkilöiden rekrytointi. * Lastensuojelulaki palvelujen ja toimintojen perustana. Riittävän varhaiset ja ennaltaehkäisevät palvelut ensisijaisia. * Lisätään menetelmäosaamista LapsiKaste – hankkeen ilmaisissa koulutuksissa. * Kotihoidon tukeen varataan 348 700 €. Kuntalisään varataan 60.000 euroa, jota maksetaan 50 euroa/lapsi. * Perheneuvolapalvelut tuotetaan omana toimintana noin 1.3.2015 alkaen. * Lapsiperheiden kotipalvelun avulla tuetaan ja autetaan lapsiperheitä ennalta ehkäisevästi sekä erilaisissa perheen tilanteissa, joissa tarvitaan tilapäistä ulkopuolista apua arjen sujumiseksi. Päihdehuolto: * Päihde- ja mielenterveyspalveluiden mallinnus ja työmenetelmien kehittäminen jatkuu Lapissa – hankkeessa asetettujen yhteisten ja kuntakohtaisten tavoitteiden mukaisesti, 50 %:n hankeyöntekijä (+ asetettu päihdetyöryhmä). * Päihdeiden käytön puheeksi ottaminen palveluissa + muiden varhaisen puuttumisen menetelmien käyttö myös työyhteisöissä. * Ostetaan tarvittaessa päihdekuntoutusta ja palveluasumista.	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut: * Uusia tukiperheitä ja –henkilöitä ei ole saatu rekrytoitua. * Lastensuojelun avohuollon tukitoimia ja ehkäiseviä perhepalveluja on kehitetty perhetyössä. * Lastenkaste -hankkeen ilmaisiin koulutuksiin on osallistuttu. * Perheneuvolapalvelut on tuotettu omana palveluna 1.3.2015 alkaen. * On tuettu lapsiperheitä ja riittävä apu on toteutunut. Päihdehuolto: * Hyvinvointi Hakusessa, Riippuvuus Riskinä – hanke päättyy 31.10.2015. Hankkeessa on tehty Ranuan kunnan palvelupolkumallinnus ja on aloitettu Päihteen Päivätoiminta. * Päihdehuollon avopalveluja on kehitetty yhdessä sosiaalityöntekijöiden ja mielenterveystoimiston (päihdetyöntekijöiden) kanssa. * Päihdepalveluja on ostettu tarpeen mukaan.

1.4.3 Vanhusten ja vammaisten palvelut

2220 Vanhusten ja vammaisten palvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 586 966		1 586 966	1 581 559	5 407
Myyntituotot	225 195		225 195	273 195	-48 000
Maksutuotot	991 536		991 536	951 879	39 657
Tuet ja avustukset			0	20 773	-20 773
Muut toimintatuotot	370 235		370 235	335 710	34 525
Toimintakulut	-7 291 261	900	-7 290 361	-7 226 385	-63 976
Henkilöstökulut	-4 218 717	14 400	-4 204 317	-4 207 404	3 087
Palvelujen ostot	-1 957 544	31 000	-1 926 544	-1 839 929	-86 615
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-144 520	10 500	-134 020	-127 901	-6 119
Avustukset	-489 580	-55 000	-544 580	-571 274	26 694
Vuokrat	-479 015		-479 015	-478 167	-848
Muut toimintakulut	-1 885		-1 885	-1 709	-176
Toimintakate	-5 704 295	900	-5 703 395	-5 644 826	-58 569
Suunnitelman mukaiset poistot	-68 105		-68 105	-72 427	4 322
Tilikauden tulos	-5 772 400	900	-5 771 500	-5 717 253	-54 247
Vyörytyserät	-81 006		-81 006	-77 667	-3 339

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
<u>Kotihoito- ja tukipalvelut, omaishoidontuki sekä Rantakoti:</u> Järjestetään tehokkaasti laadukkaita ja kohtuuhintaisia palveluja	Kotihoito- ja tukip. €/käynti Kotihoito- ja tukip. €/tunti Rantakoti €/hvp Seniorikoti €/hvp Omaishoidontuki €/asiakas Rantakodin käyttöaste Seniorikoti käyttöaste Rantakodin hoitopäivät Seniorikodin hoitopäivät	15,79 53,17 65,78 47,02 6 848 96,05 98,47 7 713 3 235	17,14 57,30 76,94 45,09 8 016 100 100 8 030 3 235	15,69 54,73 78,05 51,64 5 905 100,8 95,2 7 728 3 127
<u>Mielenterveyskuntoutujien palvelut:</u> Mielenterveyskuntoutujien tarpeista lähtevien toimintojen järjestäminen	Avustus yhdistykselle, € Päivätoimintapalvelut €/pv	2 000 47,02	1 500 32,69	1 500 37,34
<u>Vammaisten palvelut:</u> Vammaisten tarpeista lähtevien toimintojen järjestäminen	Subjektiviisiin oikeuksiin kuuluva palvelu, varattu määräraha € Määrärahasidonnainen palvelu, varattu sitova määräraha €	694 050 6 468	674 930 6 300	666 154 5 007
<u>Kehitysvammahuolto:</u> Kehitysvammaisten tarpeista lähtevien toimintojen järjestäminen	Niittyvilla €/käynti. Kuntoutuksen ohjaus €/ohjaus Marjukka €/pvä	86,04 155,24 118,26	83,60 95,19 remontti	97,36 85,36 171,16
<u>Vanhainkoti:</u> Vanhainkoti- ja ryhmäkotihoidon järjestäminen mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti	Vanhainkoti €/hvp Palveluasunnnot €/hvp Marjaniemi yht. €/hvp Marjaniemen käyttöaste -% Hoitopäivät, vanhainkoti Hoitopäivät palveluasunnnot	148,09 82,43 103,64 94,6 4 345 8 842	171,27 74,72 105,21 100 4 380 9 490	158,63 72,43 99,80 99,8 4 396 9 453

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2014	TA2015	TP2015
<u>Kotihoito</u>			
Säännöllisen kotihoidon asiakkaat	123	138	116
Tukipalveluasiakkaat	127	65	141
Kotihoito/käynnit	65 060	66 946	66 685
Kotihoito/tunnit	18 758	19 000	19 119
Rantakodin paikkaluku	22	22	21
Seniorikoti paikkaluku	9	9	9
Omaishoidontukiasiakkaat	57	50	63
<u>Mielenterveyspalvelut</u>			
Palveluasunnot	8	8	8
Tukiasumiseen sijoitetut	5	6	5
Päivätoiminnoissa, lkm	9	16	12
<u>Vammaispalvelut</u>			
Vammaispalvelulain piirissä olevat	136	130	127
<u>Subjekttiivinen oikeus/asiakas:</u>			
Kuljetuspalvelu	108	95	107
Palveluasuminen	14	11	12
Asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuluvat välineet ja laitteet	15	10	18
Henkilökohtainen avustaja	32	30	30
<u>Määrärahasidonnainen palvelu/asiakas:</u>			
Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavat välineet ja laitteet	12	5	6
Ylimääräiset vaate- ja erityisravintokustannukset	3	3	2
<u>Kehitysvammahuolto</u>			
Kehitysvammaisia yhteensä	65	66	67
Palvelutalo Marjukassa	8	14	14
Palveluasuminen muualla	7	7	6
Omaisten luona	31	29	31
Perhehoidossa	6	2	4
Vanhainkodissa/Rantakodissa	4	6	3
Terveyskeskuksen vuodeosastolla	1	1	1
Yksin asuvat	6	6	8
<u>Marjaniemi</u>			
Vanhainkodin paikkaluku	12	12	12
Ryhmäkotien paikkaluku	26	26	26
Marjaniemen asukasmäärä	57	53	51
- em. vuorotteluhoitossa	8	5	4

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
<u>Kotihoito</u>			
Kotihoito	36	36	36
<u>Kehitysvammahuolto</u>			
Toimintakeskus	4	4	4
Marjukka	6	6	10
<u>Vanhainkoti</u>			
Marjaniemi	26	25	25
<u>Mielenterveyskuntoutus/</u>			
<u>Päivikkikoti</u>	2	2	2

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
Kotihoito- ja tukipalvelut, omaishoidontuki, Seniori- ja Rantakoti, Marjaniemen vanhainkoti, palvelu-asunnot: * Vanhuspalveluiden kehittämistä jatketaan vastaamaan vanhusasiakkaiden tarpeita ja vanhuspalvelulain velvoitteita. Toteutetaan asiakasläh- töistä, laadukasta vanhustyötä. Henkilöstön työ- hyvinvointiin ja –motivaatioon kiinnitetään hu- miota mm. ottamalla henkilöstö mukaan kehittä- mistyöhön. * Kotihoidon ja Marjaniemen yhteistyötä tiiviste- tään. Asiakasmäärät kasvavat ja asiakkaiden hoi- toisuus lisääntyy. Kk/sivukylät –tiimin kotikäynti- työtä kehitetään, suunnitellaan Mobiili – toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoa. Kk/sivukylät –tiimiin siirtyy (4/2015) vetäjäksi Marjaniemen sairaanhoitaja. Vastaavasti kotihoi- don lähihoitaja siirtyy Marjaniemeen. * Tiimien sisäistä ja tiimien välistä yhteistyötä kehi- tetään. Vanhustyön yhteistyöryhmä (vanhustiimi) jatkaa vanhuspalvelulain toimeenpanon suunnit- telu- ja kehittämistyötä. Yhteistyötä muistihoita- jan, sosiaalityön ja vanhusneuvoston kanssa jat- ketaan. Muistisairaiden asumisyksikön, Rantako- din toimintaa kehitetään. * Tiivistä yhteistyötä kotisairaanhoitajan kanssa jatketaan. Kotisairaanhoitajan työn painopiste- alueita on omaishoitajien työn tukeminen. Van- husten perhehoidosta tiedotetaan ja pyritään rek- rytoimaan kunnasta perhehoitoyksiköitä. * Kirjastoauton hyödyntämismahdollisuuden selvit- täminen tammikuun loppuun mennessä kotipal- velun piirissä olevien sivukylien asiakkaiden tava- rankuljetuksessa ja muissa mahdollisissa palve- luissa. * Vanhuspalvelulain käyttöönotto jatkuu laissa säädetyksi ja kunnallisen vanhuspalvelusuunni- telman mukaisesti sekä palveluiden laatusuosi- tukset huomioiden (mm. palvelurakenteen uudis- taminen, palvelujen kattavuus ja laatu, henkilös- tömitoitukset ja –rakenne eri palveluissa asiak- kaiden toimintakyky ja palvelu-tarpeet lähtökoh- tana). * Kotihoidon ja hoivatyön prosessien mallintami- nen, sosiaalityön nivomista vanhustyöhön sekä toiminnanohjausta kehitetään edelleen hyödyn- täen mm. Ikäihminen toimijana –hankkeen lukuis- ten pilottien tulosta. * Paljon henkilöstöä laajalla sektorilla, mikä vaatii erityistä panostusta henkilöstön sitouttamisessa yhteisiin tavoitteisiin ja ohjeiden noudattamiseen ja työnjohdon ohjauksen noudattamiseen. * Sijaisen käyttöä seurataan. On laadittava vaihto- ehtoisia toimintamalleja, joita käytetään äkillisissä poissaoloissa.	Kotihoito- ja tukipalvelut, omaishoidontuki, Seniori- ja Rantakoti, Marjaniemen vanhainkoti, palvelu-asunnot * Asiakaslähtöisyys ja kuntouttava työote ovat van- hustyön painopisteenä. Vanhuspalvelulaki ja laa- tusuositukset ohjaavat toimintaa. Vanhusneuvos- to on kokoontunut kolme kertaa. Palveluja on esi- teltty avoimissa ovissa. Vanhuspalvelujohtaja ja kotisairaanhoitaja ovat perehtyneet palveluohja-ukseen ja toimivat uusien asiakkaiden palveluoh- jaajina. Pidettiin avoin info-tilaisuus kotihoidopal- velujen arvonnäkökulmasta myynnistä ja vero- vähennyksistä. Tilaisuudessa oli yrittäjien esittely kotiin asennettavista digitaalisista turvalaitteista. * Kotihoidon ja Marjaniemen henkilöstön työkokoukset ja tiimipalaverit pidettiin säännöllisesti. Tiimipalaverit on aloitettu myös Marjaniemessä. Yh- teisten tavoitteiden, ohjeiden ja käytäntöjen ker- taamista on tehty. * Mobiili - toiminnanohjausjärjestelmään tutustumi- nen ja toiminnan esittelyä henkilöstölle. Käyttöön- otto vuoden 2016 loppupuolella. Henkilöstöjärjes- telyjä ei ole tehty. * Marjaniemen sairaanhoitaja on siirtynyt hoita- maan Marjaniemen vastaavan sairaanhoitajan vi- ransijaisuutta 2015 vuoden loppuun saakka. * Tiivistä yhteistyötä on tehty kotisairaanhoitajan kanssa sekä tarpeen mukaisesti sosiaalityön, muistihoitajan ja fysioterapian kanssa. * Omaishoitajien kuulemistilaisuus on pidetty. Toi- veet ja tarpeet otetaan huomioon palveluja kehi- tettäessä. Omaishoidon myöntämisen kriteerit on tarkistettu * Info- ja neuvottelutilaisuus on pidetty. * Työtä tehdään vanhuspalvelusuunnitelman mu- kaisesti. * Aloitettu suunnittelu, miten palveluprosessien kuvaaminen toteutuu ja miten palvelurakenne muotoutuu, huomioidaan yhtenäiset käytännöt tu- levassa Sotessa. * Varahenkilöstöjärjestelmästä jäljellä yksi hoiva- apulainen, jonka työpanoksen käyttöä äkillisiin ly- hyehköihin sijaistarpeisiin tehostetaan. Varahenki- löän työpanos menee kotihoidon työntekijöiden si- jaistarpeisiin. * Sijaisten tarve harkitaan tarkkaan. Henkilöstöä käytetään tiimien välillä joustavasti siellä, missä tarve akuutein.

* Yhtenäisten (ainakin Pohjois-Suomi) kotihoidon palvelujen myöntämiskriteerien käyttöönotto, ja kotihoitomaksujen maksuperusteiden tarkistaminen. Mielenterveyskuntoutujien palvelut: * Päivikin monipuolista ja laadukasta toimintaa jatketaan. Toiminta tukee palveluasumisessa ja yksityisissä kodeissa selviytymistä. Vammaispalvelut: * Vammaispalvelulain mukaiset/subjektiiivisten palvelujen asiakasmäärät lisääntyvät. * Toimivat ja oikea-aikaiset vammaispalvelut hallintokuntien hyvällä yhteistyöllä. Kehitysvammahuolto: * Marjukan peruskorjauksen valmistuminen ja toimintojen käynnistyminen 3-4/2015. * Henkilöstöä tarvitaan 10 (yöhoito, henkilöstövahvuus, 15 asiakasta kahdessa yksikössä 4/2015 alk.), joista yhden sisäisesti siirrettävän henkilön palkkakuluihin on määräraha, 2 varallaolojärjestelmästä ja 1 työntekijä tehtäväjärjestelyin tulosalueelta, vuorotyöläisiin varaudutaan. * Kolpeneelta mahdollisuus kotiuttaa 1 hlö (6/2015 alkaen Marjukkaan) ja luovutaan 1 henkilön kalliista intervallihoidosta ostopalveluna, palvelu annetaan Marjukassa 4/2015 alkaen. Lisäksi 1 henkilön laitoshoidon siirtyä Kolpeneen palvelukotiin. * Niittyvillassa käytetään tilapäistä osa-aikaista avustajaa erityishuollon palveluihin tarvittaessa. * Lapin Hoivataito Oy:ltä varaudutaan hankkimaan 2+2 (1 paikan maksaa Oulu kotikuntalain mukaan ja 2. tapaus hallinto-oikeuden ratkaistavana edelleen) asumispalvelupaikkaa ja intervallihoitojaksoja omaishoitajien vapaapäivien pitämistä varten. * Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto lakisääteisiä, lakien yhdistäminen on edennyt lausuntojen pyyntövaiheeseen.	* Säännöllisen kotihoidon myöntämisen kriteerit on vahvistettu ja otetaan käyttöön 1.1.2016. Mielenterveyskuntoutujien palvelut: * Toimintaa on jatkettu suunnitellulla tavalla. Toiminnoissa käytetään kuntouttavaa työtettä. Toimintoja kehitetään ja suunnataan tarpeiden mukaan. Yksikön organisaatiota on täsmennetty. Vammaispalvelut: * Asiakasmäärät ja palveluiden tarve ovat lisääntyneet. Kehitysvammahuolto: * Marjukan peruskorjaus on valmistunut maaliskuussa 2015. Huhtikuun alusta työntekijöitä on ollut 10. Kesäkuusta alkaen palveluiden piirissä kaikki 14 pitkäaikaista asukasta ja 1 intervallihoitopaikka. Tilojen saneerauksen vuoksi käyttöaste on ollut tavoitetasolla tilikauden aikana noin puoli vuotta. * Kuntayhtymältä on ostettu laitoshoidon ja palveluasumista. * Niittyvillassa, kotihoidossa ja Marjukassa on tarvittu osa-aikaista avustajaa erityishuollon palveluna. * Lapin Hoivataito Oy:ltä hankittu 2 +2 asumispalvelupaikkaa (2 kuntalain mukaan). Lisäksi on käytetty lomahoidon palvelua omaisten kanssa asuville. * Vammaispalvelulakiuudistuksen loppuraportti on valmistunut 16.4.2015 (www.julkari.fi). Lain voimaantulon aikataulu on vielä avoin. * Perhehoidon toimintaohjeen päivittämistä jatketaan.
--	--

1.4.4 Perusterveydenhuolto

2252 Perusterveydenhuolto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	797 000		797 000	966 089	-169 089
Myyntituotot	296 600		296 600	406 314	-109 714
Maksutuotot	488 000		488 000	556 539	-68 539
Tuet ja avustukset	1 800		1 800	3 237	-1 437
Muut toimintatuotot	10 600		10 600		10 600

Toimintakulut	-5 292 777		-5 292 777	-5 211 022	-81 755
Henkilöstökulut	-3 549 916		-3 549 916	-3 597 575	47 659
Palvelujen ostot	-946 625		-946 625	-875 174	-71 451
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-518 950		-518 950	-499 275	-19 675
Avustukset	-16 819		-16 819	-9 037	-7 782
Vuokrat	-259 717		-259 717	-228 574	-31 143
Muut toimintakulut	-750		-750	-1 388	638
Toimintakate	-4 495 777		-4 495 777	-4 244 933	-250 844
Suunnitelman mukaiset poistot	-154 498		-154 498	-161 348	6 850
Tilikauden tulos	-4 650 275		-4 650 275	-4 406 281	-243 994
Vyörytyserät	-58 803		-58 803	-56 006	-2 797

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
<u>Avoterveydenhuolto:</u> Mahdollisimman laadukkaiden ja kattavien perusterveydenhuollon terveyspalveluiden tarjoaminen koko väestölle	<i>Jonotusajat (pv)vastaanotolle</i> - ajanvarausvastaanotto - päivystysvastaanotto	14 <1	<14 <1	<10 <1
Lääkärien vastaanottotoiminnan taloudellisuus	<i>Kustannukset €/käynti</i>	125,02	134,29	129,64
Muun terveydenhuoltohenkilöstön vastaanottotoiminnan taloudellisuus	<i>Kustannukset €/käynti</i>	62,59	52,58	57,27
<u>Vuodeosasto:</u> Perusterveydenhuollon sairaalapalveluitten tarjoaminen ja sairaalatasoa vaativien pitkäaikaispotilaitten laitoshoidon toteuttaminen	<i>Hoitopäivät</i> <i>Hoitojaksot</i>	8 551 932	8 500 850	9 317 856
Akuuttisairaanhoidon tarjoaminen huomioiden tarkoituksenmukainen hoidonporras erikoissairaanhoidon kanssa	<i>Jonotusaika erikoissairaanhoidosta, vrk</i>	<1	<1	<1
Hyvä ja ammattitaitoinen perushoito ja sairaanhoito	<i>Pitkäaikainen nimetty omahoitaja, %</i>	100	100	100
Vuodeosaston tehokkuus ja taloudellisuus	<i>Kustannukset €/hvp</i> <i>Täyttöaste %</i>	228,28 73,2	223,25 87	193,58 86,6
<u>Hammashuolto:</u> Väestön tarvitsemien suun terveyspalveluitten ja ennaltaehkäisevän toiminnan tuottaminen - vastaanotto-toiminnan taloudellisuus	<i>Kustannukset €/käynti</i>	97,48	117,60	109,11
Lasten ja nuorten sekä pääosin aikuisväestön hammashuolto	<i>Jonotusaika (pv)</i> - ei-akuutit - akuutit	60 <1	<60 <1	<75 <1

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2014	TA2015	TP2015
Vastaanottokäynnit			
- lääkäri	11 267	10 000	10 310
- lääkärin puhelinkäynnit	2 318		
- muu terveydenhuoltohenkilöstö	9 515	11 000	9 555
Hoitopaikat	32	28	28
Hoitopäivät	8 551	8 500	9 317
Hoitojaksot	932		856
Röntgenkäynnit	4 400	4000	3 967
Fysioterapiakäynnit	2 812	3 500	2 564
- yksilökäynnit		1150	
Laboratoriotutkimukset	37 332		
Työterveystarkastukset	163	150	179
Työterveyshoito	504	900	394
Työpaikkakäynnit	33	30	35
Ryhmätilaisuudet	11	20	
Hammashuollon käynnit	6 181	5 500	5 417

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Perusterveydenhuolto	51	49,4	49,4
Hammashuolto	9,1	9,1	9,1

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Väestön terveyspalveluitten tarpeessa ei tapahdu olennaista muutosta. Ikääntyneen väestön määrän kasvu ja terveyskeskuksen valintamahdollisuutta käyttäneet (Ranualle noin kolmekymmentä vaihtajaa kuluneena vuonna, ranualaisilla ei muiden terveyskeskuksen valintoja) kattavat väestön vähentymisen aiheuttamat palvelutarpeen muutokset. * Ensihoidon lisäresurssien tehokas hyödyntäminen mahdollisimman saumattomasti tukemaan terveyskeskuksen toimintaa. Käynnistetään suunnittelutyö ensihoidon tilojen rakentamiseksi terveyskeskuksen yhteyteen. * Laboratoriotoinnot siirretään Nordlab liikelaitoksen tuottamiksi 1.1.2015. Muutoksen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä toiminnallisia tai taloudellisia seurauksia. * Valtakunnalliseen potilastietojärjestelmään (KANTA) liittyminen keväällä 2015. Siirtyminen viivästynyt potilastietojärjestelmään liittyvien ongelmien takia. * Vuodeosaston toiminnan mukauttaminen vähentyneeseen pitkäaikaissairaiden hoitoon. Kuormitusaste ollut 75% luokkaa kahtena vuonna. 1.6.2015 osaston paikkaluku laskee 32 paikasta 28 paikkaan, jolloin kaikki huoneet muuttuvat kahden hengen huoneiksi. Henkilöstön vähennys suhteutetaan paikkaluvun ja kuormituksen las-	* Terveyskeskuksen vastuulla olevan väestön määrässä ei muutosta noin kolmenkymmenen tk-vaihtajien johdosta. * Ensihoidon työskentelyssä terveyskeskuksessa ei ole tapahtunut olennaista muutosta. Ensihoidon tilojen suunnittelu on edennyt tavoitteiden mukaisesti * Muutos ei ole aiheuttanut merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia. Kustannusten arvioidaan selkeästi laskevan. * Valtakunnallisen potilastietojärjestelmän (KANTA) liittyminen tapahtui marraskuussa 2015. Siirtyminen viivästyi järjestelmään liittyvien ongelmien takia. * Muutos on toteutettu 1.7.2015 lähtien. Toistaiseksi potilasmäärässä ei olennaista muutosta. Henkilöstövähennykset on tehty.

kuun. * Avohoidon henkilöstössä tapahtuu tosiasiallisesti puolen hoitajatyöpanoksen vähennys terveyskeskuksen vuokratessa puolen hoitajan työpanoksen Nordlab:lle. Työpanos vapautuu ikärakenteen muutoksen myötä neuvolatyöstä. * Ostopalveluina järjestetään edelleen oikojahammaslääkärin palvelu, vaativat radiologiset tutkimukset sekä useat muut erikoislääkärikonsultaatiot ja jalkaterapiapalvelut. * Aloitetaan neuvottelut Rovaniemen kaupungin kanssa työterveyspalveluitten tuottamisesta. Tavoitteena yhteinen liikelaitos Rovaniemen, Pellon, Sodankylän ja Ranuan kanssa. * Suun terveydenhuollossa säilytetään nykyinen hyvä ja koko väestön kattava palvelutarjonta. Kustannusten taso säilyy korkeana. * Toimintojen tehostamista työnjakoa ja laatutyöskentelyä kehittämällä. Keskeisimmät tavoitteet talousarviovuonna * Ensihoidon lisäresurssien mahdollisimman tehokas hyödyntäminen. * KANTA -arkistoon liittyminen. * Toiminnan tehostaminen työnjakoa ja laatutyöskentelyä kehittämällä. * Laadukkaiden vanhuspalveluitten määrän ja monipuolisen tarjonnan edelleen kehittäminen. * Säästötoiminen toteuttaminen ilman merkittävää vaikutusta palvelutuotantoon Keskeisimmät tavoitteet suunnitelmavuosina * Hyvän palvelutason säilyttäminen * Palvelurakenne paremmin vastaamaan väestön ikärakenteen aiheuttamaa muutosta. * Osaava ja jaksava henkilöstö.	* Avohoidon puolen sairaanhoitajan vähennys (vuokratyö NordLab:lle) korvattiin neuvolatyöstä vapautuvalla työpanoksella. * Ostopalvelut ovat jatkuneet suunnitellulla tavalla. Oikomishoidon sopimus on kilpailutettu. * Neuvotteluissa ei ole edetty. Tulevan SOTE -ratkaisun linjauksia odotellaan. Todennäköisesti työterveyspalveluitten tuottaminen jatkuu omana toimintana SOTE -ratkaisuun saakka. * Suun ja terveydenhuollon palvelut ovat säilyneet ennallaan. * Ei olennaista muutosta. * Yhteistyön määrässä ja tasossa hidasta edistymistä. * Kanta-arkistoon liittyminen marraskuussa -15. * Ei merkittävää muutosta. * Ei merkittävää muutosta. * Kustannukset alentuneet palvelutoiminnan säilyessä entisellään. * Toiminnan suunnittelua leimaa lähivuosina varautuminen kesällä -16 alkavaksi suunniteltu terveyskeskuksen peruskorjaus.
--	---

1.4.5 Erikoissairaanhoito

2253 Erikoissairaanhoito	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-5 200 000	-51 640	-5 251 640	-5 217 202	-34 438
Henkilöstökulut	-50 000		-50 000	-44 435	-5 565
Palvelujen ostot	-5 150 000	-51 640	-5 201 640	-5 172 767	-28 873
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset					
Vuokrat					
Muut toimintakulut					

Toimintakate	-5 200 000	-51 640	-5 251 640	-5 217 202	-34 438
Suunnitelman mukaiset poistot					
Tilikauden tulos	-5 200 000		-5 251 640	-5 217 202	-34 438
Vyörytyserät	-57 772		-57 772	-56 073	-1 699

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2014	TA2015	TP2015
Lapin keskussairaala:			
Hoitopäivät	2 458	2 900	2 683
Avokäynnit	5 292	5 500	5 845
Päiväkirurgia	138	100	132
Murolan sairaala:			
Hoitopäivät	692	600	1 075
Psykiatrisen tulosyksikön avokäynnit (v. 2010 sisältyy myös LKS)	311	300	292

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Erikoissairaanhoidon palveluitten tarpeeseen ei ole odotettavissa olennaisia muutoksia. * Palvelut hankitaan keskitetysti Lapin sairaanhoidopiiriltä. * Psykiatrisen sairaalahoidon tarve pyritään pitämään matalalla tasolla hyvän oman palvelutarjonnan avulla.	* Erikoissairaanhoidon toiminta ja kustannukset tapahtuivat suunnitellusti. * Psykiatrisen sairaalahoidon määrässä heijastuu hyvin vaativan sairaalahoidon tarve, mihin ei pysytty avohoidon keinoin vastaamaan.

1.4.6 Ympäristöterveydenhoito

2270 Ympäristöterveydenhuolto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-130 500		-130 500	-136 735	6 235
Henkilöstökulut					
Palvelujen ostot	-130 500		-130 500	-136 382	5 882
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				-294	294
Avustukset					
Vuokrat				-60	60
Muut toimintakulut					
Toimintakate	-130 500		-130 500	-136 735	6 235
Suunnitelman mukaiset poistot					
Tilikauden tulos	-130 500		-130 500	-136 735	6 235
Vyörytyserät	-1 450		-1 450	-1 470	20

1.4.7 Muu perusturva

2290 Muu perusturva	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	241 000		241 000	200 724	40 276
Myyntituotot				119	-119
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	210 000		210 000	155 101	54 899
Muut toimintatuotot	31 000		31 000	45 504	-14 504
Toimintakulut	-1 139 304	-130 000	-1 269 304	-1 190 788	-78 516
Henkilöstökulut	-258 054		-258 054	-243 946	-14 108
Palvelujen ostot	-344 200		-344 200	-339 496	-4 704
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 250		-1 250	-444	-806
Avustukset	-534 900	-130 000	-664 900	-594 995	-69 905
Vuokrat	-800		-800	-11 907	11 107
Muut toimintakulut	-100		-100		-100
Toimintakate	-898 304	-130 000	-1 028 304	-990 063	-38 241
Suunnitelman mukaiset poistot					
Tilikauden tulos	-898 304	-130 000	-1 028 304	-990 063	-38 241
Vyörytyserät	-12 658		-12 658	-12 798	140

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Toimeentuloturva: Toimeentulotuen lakisääteisten tehtävien hoitaminen määräajassa (palvelutakuu)	<i>Kirjallisten hakemusten osuus %</i>	69	85	73
	<i>Päätösten käsittelyaika, pv</i>	<7	<7	<7
Kuntoutuva työtoiminta: Aktivoitu vaikeasti työllistettäviä (alle 25 -v ja passiivityöttömät)	<i>Passiivista työmarkkinatukea saavat Työmarkkinatuen kuntaosuus, 1000 €</i>	38 162	30 290	20 256
Sosiaalityö: <u>Lastenvalvoja:</u> Elatussopimukset, huolto- ja tapaamis-sopimukset, isyyden selvittelyt	<i>Päätökset</i>	79	100	77

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2014	TA2015	TP2015
Toimeentuloturva: Toimeentulotuen piirissä olevat kotitaloudet	159	170	167
Perustoimeentulotuki €/kotitalous	783	776	752
Toimeentulotuen piirissä olevat lapsiperheet	37	39	27
Ehkäisevää toimeentulotukea saavat kotitaloudet	35	40	36
Kuntoutuva työtoiminta: Kuntoutuksen työtoiminnan asiakkaat	50	50	58

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Sosiaalityö	3,5	3,5	3,5
Työllisyyskoordinaattori	1	1	1

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Varaudutaan työllisyyspoliittisen kuntakokeilun (Monet –hanke) omarahoitusosuuksiin v. 2015. * Määräaikaisen työllisyyskoordinaattorin palkka- usmenoihin varautuminen v. 2015. * Määräaikainen sosiaalityöntekijän virka vakinais- tetaan aikaisintaan 1.3.2015 alkaen. * Laskennalliset toimeentulotukimenot vähenevät merkittävästi. * Kunnallisiin työllistämispalveluihin valmistautumi- nen: Eduron kanssa oleva palvelutuottajasopimus päätt-tyy 31.12.2015. Eduron kanssa neuvotellaan jatkosopimus talousarvionvuoden aikana. Oman työllistämisyksikön perustaminen, organisointi ja tehtävien määrittely toteutetaan talousarviovu- oden aikana.	* Monet-hanke on päättynyt 31.12.2015. * Työllisyyskoordinaattorin toimi vakinaistettu 1.1.2016 alkaen. * Määräaikainen sosiaalityöntekijän virka on va- kinaistettu 1.3.2015 alkaen ja työntekijä valittu. * Toimeentulotukimenot ovat vähentyneet. * Työllistämisyksikön perustamista selvittäneen työryhmän ja Eduron kanssa käytyjen neuvotte- lun jälkeen on päätetty, että Ranuan kuntaan pe- rustetaan oma työllistämisyksikkö 1.1.2016 alka- en. Työllistämisyksikön tilat ovat Infopoliksen ra- kennuksessa peruskorjattu tarvetta vastaavaksi. Työntekijät (2,5 työntekijää) ovat siirtyneet liik- keenluovutuksena Ranuan kunnan palvelukseen.

Yhteenveto keskei- simmistä toiminnal- lisista tavoitteista	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Vanhusten, vammaisten ja mielenterveyskuntoutujien hoiva ja kuntoutus järjestetään tarpeiden pohjalta tehokkaasti ja taloudellisesti	<u>Palveluiden saatavuus:</u> <u>Asiakkaat palvelun piiriin suositus-</u> <u>ten, tulevan lainsäädännön, palvelu-</u> <u>ja hoitotakuun mukaisissa määrä-</u> <u>ajoissa, %</u>	100	100	100
Laadukkaiden ja kattavien perusterveydenhuollon terveyspalveluiden tarjoaminen koko väestölle	<u>Jonotusajat (pv)</u> - <u>ajanvarausvastaanotto</u> - <u>päivystysvastaanotto</u> - <u>vuodeosastopaikka erikoissai- raanhoidosta siirtyvälle</u> - <u>hammashoito</u> - <u>ei akuutit</u> - <u>akuutit</u>	14 <1 <1 60 <1	<14 <1 <1 <60 <1	<10 <1 <1 <75 <1
Toimeentulotuen lakisääteisten tehtävien hoitaminen määräajassa (palvelutakuu)	<u>Kirjallisten hakemusten osuus, %</u> <u>Päätösten käsittelyaika, pv</u>	69 <7	85 <7	73 <7
Toimivat palveluprosessit ja hyvinvoinnin edistäminen	<u>Kunnan vastuualueiden ja perustur-</u> <u>vapalveluiden tulosalueiden välinen</u> <u>moniammatillinen työ lisääntyy</u> <u>nykytasosta</u> <u>Kattava tarpeen arviointi ja ajan-</u> <u>tasaiset palvelusuunnitelmat sosiaa-</u> <u>lityössä, erityisryhmien asumispa-</u> <u>veluissa sekä päivä- ja työtoimin-</u> <u>nassa %</u>	kehitystyö käynnistyy 95	yhteisiä palvelu- suunnitelmia 95	ei yhteisiä palvelusuunni- telmia 95

1.4.8 Perusturvalautakunta yhteensä

24 Perusturvaltk yht.	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 631 966		2 631 966	2 755 882	-123 916
Myyntituotot	521 795		521 795	680 457	-158 662
Maksutuotot	1 483 536		1 483 536	1 511 374	-27 838
Tuet ja avustukset	211 800		211 800	179 111	32 689
Muut toimintatuotot	414 835		414 835	384 939	29 896
Toimintakulut	-20 344 802	-130 000	-20 474 802	-20 139 515	-335 287
Henkilöstökulut	-8 282 731	10 140	-8 272 591	-8 274 357	1 766
Palvelujen ostot	-9 165 549	34 360	-9 131 189	-8 933 269	-197 920
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-667 820	10 500	-657 320	-629 916	-27 404
Avustukset	-1 464 999	-185 000	-1 649 999	-1 556 872	-93 127
Vuokrat	-760 568		-760 568	-740 036	-20 532
Muut toimintakulut	-3 135		-3 135	-5 065	1 930
Toimintakate	-17 712 836	-130 000	-17 842 836	-17 383 633	-459 203
Suunnitelman mukaiset poistot	-226 192		-226 192	-237 526	11 334
Tilikauden tulos	-17 939 028	-130 000	-18 069 028	-17 621 159	-447 869
Vyörytyserät	-226 031		-226 031	-216 452	-9 579

1.5 Sivistyslautakunta

1.5.1 Sivistyslautakunnan hallinto

2301 Hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-161 697		-161 697	-149 486	-12 211
Henkilöstökulut	-72 745		-72 745	-60 929	-11 816
Palvelujen ostot	-71 257		-71 257	-80 276	9 019
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 720		-8 720	-2 744	-5 976
Avustukset					
Vuokrat	-7 975		-7 975	-5 537	-2 438
Muut toimintakulut	-1 000		-1 000		-1 000
Toimintakate	-161 697		-161 697	-149 486	-12 211
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 545		-1 545	-1 647	102
Tilikauden tulos	-163 242		-163 242	-151 133	-12 109
Vyörytyserät	-1 796		-1 796	-1 607	-189

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Hallintopalvelut	0,9	0,9	0,9

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Sivistystoimessa edistetään suvaitsevaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. * Henkilöstöresurssin käyttöä yli toimialarajojen lisätään ja työkiertoa edistetään mm. työhyvinvoinnin lisäämiseksi. Työssä jaksamista edistäviä toimia jatketaan (yksilö- ja ryhmätyönohjaus, kuntoutus jne.). * Henkilökuntaa motivoidaan oman ammattitaidon ylläpitämiseen (mm. lisä- ja täydennyskoulutukset.) * Hyvää johtamista tukevaa koulutusta jatketaan ja kannusteita osaavalle henkilöstölle kehitetään. * Sivistystoimen asiantuntemuksen, osaamisen ja palveluiden tasot määritellään yksikkökohtaisissa laatu-käsikirjoissa, jotka otetaan käyttöön vuonna 2015. Laatu-arvioinnin ja hyvinvointikertomuksen pohjalta kehitetään toimintaa ohjaavia palveluprosesseja ja huomioidaan strategioissa/toimenpideohjelmissa. * Sivistystoimen hallinnassa olevat tilat pidetään teknisesti hyvässä kunnossa tekemällä tarvittavia	* Sivistystoimi valmistautui turvapaikanhakijoiden koulutuksen järjestämiseen ja kunnan johto tutustui eri tulosityksiköihin. * Kuntoutukseen on osallistunut kolme henkilöä. * Lisä- ja täydennyskoulutukseen osallistuttiin kaikista tulosityksiköistä. * Perusopetuksessa ja kansalaisopistossa on laatukäsikirjat. Kansalaisopistossa on laadun kehittämiseen panostettu Lapin yliopiston vetämänä yhteistyössä Kolarin kanssa. Muuten laatukäsikirjojen laadinta ja mittareiden laadinta on kesken. * Kiinteistöjen hoidossa on puutteita - arjessa on monia pieniä asioita, jotka vaativat jatkuvaa silmälläpitoa ja huoltoa. Kiinteistöhoitajan pitäisi olla päivittäin paikalla. Sisäilmaongelmia on esiin-

korjauksia. Työpisteiden tulee olla terveellisiä ja turvallisia työskennellä. * Sivistystoimessa tapahtuu rakenteellisia muutoksia oppilasmäärien vähentymisen johdosta. * Ranuan kasvatuksen ja opetuksen hyvinvoinnin käsikirja ja Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma yhdistetään. * Sivistystoimen yksiköt toteuttavat nuorisotakulain edellyttämiä tehtäviä. * Perusopetuksen uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2016. Opetussuunnitelmatyö tehdään vuoden 2015 aikana. * Projektit/hankkeet: Osallistutaan hankkeisiin ja haetaan hankerahoituksia toiminnan kehittämiseen omana työnä ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hanketoiminnan kautta kehitetään yksiköiden toimintaa ja rahoitetaan mm. henkilöstön koulutuksia. * Koulukuraattori-sosiaalityöntekijän nimike muutetaan koulukuraattoriksi.	tynyt monessa yksikössä ja työntekijöiden ja asiakkaiden oireilua on ollut, tutkimuksia on tehty eri yksiköissä, mutta ongelmat ovat jatkuneet. * Sivistystoimen ja perusturvan hyvinvointisuunnitelmia ei ole yhdistetty. * Esi-, perus- ja lukio-opetuksen opetussuunnitelmatyö on ollut käynnissä vuoden aikana ja ne otetaan käyttöön porrastetusti 1.8.2016 alkaen. Yhteistyötä ei ole tehty muiden kuntien kanssa. * Ranuan sivistystoimi oli mukana 7 eri hankkeessa. Syksyllä kansalaisopiston hanke siirtyi Ylitorniolle; Ranuan kunta osti palveluita kahteen hankkeeseen Ylitorin kunnalta. Elokuulta lähtien hankkeiden vastuuta on siirretty rehtoreille. Ongelmana se, ettei ole riittävästi aikaa hankeasioiden hoitamiseen oman työn lisäksi. * Nimike on muutettu vuoden alussa.
---	---

1.5.2 Varhaiskasvatus

2307 Varhaiskasvatus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	249 300		249 300	232 205	17 095
Myyntituotot	41 500		41 500	39 283	2 217
Maksutuotot	195 800		195 800	171 871	23 929
Tuet ja avustukset	11 000		11 000	4 148	6 852
Muut toimintatuotot	1 000		1 000	16 904	-15 904
Toimintakulut	-1 819 243		-1 819 243	-1 721 079	-98 164
Henkilöstökulut	-1 415 533		-1 415 533	-1 319 232	-96 301
Palvelujen ostot	-235 114		-235 114	-246 303	11 189
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 400		-29 400	-22 625	-6 775
Avustukset					
Vuokrat	-139 196		-139 196	-130 762	-8 434
Muut toimintakulut				-2 157	2 157
Toimintakate	-1 569 943		-1 569 943	-1 488 874	-81 069
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 460		-27 460	-31 302	3 842
Tilikauden tulos	-1 597 403		-1 597 403	-1 520 176	-77 227
Vyörytyserät	-20 212		-20 212	-18 498	-1 714

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Päivähoito: Lasten sijoitukset järjestetään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti	Päiväkotito €/hvp Perhepv.hoito €/hvp Ryhmäperhepv.hoito €/hvp Esiopetus €/opetustunti Esiopetus €/oppilas	50,14 56,99 57,78 119,18 7 713	54,70 54,04 60,07 115,40 7 269	53,64 76,69 62,13 125,55 6 574

Päivähoito ja esiopetus järjestetään asiakaskeskeisesti ja joustavasti	<i>Paikan odotusaika pv Hoitomuo to toteutuu vanhempien ensisijaisen toiveen mukaan % Päiväkodin käyttöaste %</i>	<14 95 83	<14 95 85	<14 95 80
Asiakastytytyväisyys	<i>Päivähoitojärjestelmä kokonaisuutena TAK™ (asteikko (tydyttävä-hyvä))</i>	hyvä	-	-

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2014	TA2015	TP2015
<u>Varhaiskasvatus:</u> 0-6 –vuotiaiden lkm Päivähoitopaikkaa tarvitsevien lkm Esiopetuksessa olevien lkm	300 135 49	350 140 49/60	300 130 60/50

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
<u>Varhaiskasvatus</u>			
Päiväkoti	10	10	10
Perhepäivähoito	26	26	26
Palkkatuella	1		
Esiopetus	3	5	5

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Päivähoitoa järjestetään päivähoitolain edellyttämällä tavalla kaikille tarvitseville ja tilapäishoitoa järjestetään vapaille päivähoitopaikoille päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. * Päivähoidossa varaudutaan muutamiin ostopalvelusopimuksiin naapurikuntien kanssa. Päivähoitopalveluita myydään naapurikunnille, mikäli päivähoidossa on vapaita paikkoja. * Erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitseville lapsille annetaan yksilöllistä päivähoitoa, esiopetusta ja tukitoimenpiteitä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluita hyödynnetään koko varhaiskasvatuksessa. * Perheitä tukevaa avointa varhaiskasvatustoimintaa tarjotaan resurssien mukaisesti. * Perhepäivähoidon sesonkiluontoisuuteen varaudutaan sijaismäärärahoihin ja tilapäishenkilöstön palkkaamismahdollisuudella. * Varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja esioppilaiden määrän alenemiseen vastataan kohdentamalla henkilöstöresursseja tarkoituksenmukaisesti ja mm. jättämällä täyttämättä toimia niiden vapautuessa. * Mobiilisovelluksen (Päivähoito mukana) käyttöönottoa tutkitaan koko päivähoitoa koskien. * Päivähoito ja esiopetus järjestetään tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.	* Varhaiskasvatus tuottaa lakisääteisiä päivähoitopalveluita ja toteuttaa perusopetuslain mukaista esiopetusta. * Päivähoidon paikat ovat olleet käytössä 100 %. * Ostopalvelusopimuksia on tehty yksi syyskauden alussa, kahdelle lapselle 2 kk:n ajaksi. Palveluita on myyty yhdelle naapurikunnalle kevätkaudella. * Toiminta on toteutunut suunnitelmien mukaan. * Toimintaa on ollut Impiössä, Kuhassa ja Kirkonkylällä. * Perhepäivähoitoon on palkattu kevätkaudella tilapäistä henkilökuntaa lakivelvoitteen toteuttamiseksi. * Kolmen perhepäivähoitajan eläköidyttyä ja yhden irtisanouduttua kaksi tointa on täytetty vakinaisesti. * Asia ei ole edennyt toteutukseen. * Toiminta on toteutettu suunnitellusti.

1.5.3 Perusopetus

2305 Perusopetus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	201 418		201 418	292 556	-91 138
Myyntituotot	58 618		58 618	113 222	-54 604
Maksutuotot	8 000		8 000	7 608	392
Tuet ja avustukset	134 800		134 800	157 906	-23 106
Muut toimintatuotot			0	13 820	-13 820
Toimintakulut	-5 821 656	43 800	-5 777 856	-5 619 384	-158 472
Henkilöstökulut	-3 655 272	43 800	-3 611 472	-3 650 422	38 950
Palvelujen ostot	-1 305 475		-1 305 475	-1 182 424	-123 051
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-202 440		-202 440	-195 200	-7 240
Avustukset					
Vuokrat	-658 469		-658 469	-589 092	-69 377
Muut toimintakulut				-2 246	2 246
Toimintakate	-5 620 238	43 800	-5 576 438	-5 326 828	-249 610
Suunnitelman mukaiset poistot	-155 713		-155 713	-149 569	-6 144
Tilikauden tulos	-5 775 951	43 800	-5 732 151	-5 476 397	-255 754
Vyörytyserät	-64 679		-64 679	-60 395	-4 284

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Laadukkaan perusopetuksen järjestäminen	<i>Oppilaista sijoittuu jatko-opintoihin, %</i>	99	99	99
	<i>Oppilaita sijoittuu oman kunnan lukioon, % (20/63)</i>	30	>30	>32
	<i>Oppilaita etälukioon</i>	-	1	1
Henkilöstön ammattitaito	<i>Pätevien opettajien osuus</i>	98	>99	>96
Opetus järjestetään taloudellisesti				
- perusopetuksen kustannukset	<i>Euroa/oppilas</i>	10 493	10 808	10 461

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2014	TA2015	TP2015
	20.9.2014	20.9.2015	31.12.2015
<u>Oppilaita yhteensä</u>	565	549	550
Esioppilaat	45	60	60
1-6 vuosiluokat	342	318	319
7-9 vuosiluokat	178	171	171

Oppilaskohtaiset kustannukset	Oppilaita keskimäärin TP 2014	€/oppilas	Oppilaita keskimäärin TP 2015	€/oppilas
Impiö	39,5	10 827	34	11 369
Kirkonkylä	230	9 276	214,5	8 784
Kuha	35,5	10 652	36	10 948
Yläaste	227,5	11 640	220	11 875
Yhteensä	532,5	10 493	504,5	10 461

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Hallintopalvelut			
- rehtori	2	2	2
Opetuspalvelut			
- luokanopettaja	21	21	22
- lehtorit	18	18	18
- erityisopettaja	4	4	4
- erit.luokanop.	2	2	2
- tuntiopettaja	2	2	2
Avustajapalvelut			
- vakinaiset	18½	18	18
- määräaikaiset	0,5	0,5	
Koulukuraattori	0,4	0,8	0,8

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Lisätään toimia oppilaiden osallisuuden, koulu-viihtyvyyden ja kouluturvallisuuden edistämiseksi (oppilas-kunta- ja tukioppilastoiminta sekä KiVa kouluohjelma ja Liikkuva Koulu). * Opetusjärjestelyitä (henkilöstön osaaminen, oppituntijärjestelyt, varusteet ja tilat) kehitetään niin, että oppilaiden liikkuminen lisääntyy (Liikkuva Koulu), oppilaiden osallisuus (oppilaskunnat, tukioppilaat yms.) vahvistuu ja opettajien yhteissuunnitteluajan käytön tehostaminen sekä kotikoulu yhteistyön tekeminen lisääntyy. * Henkilöstön tv-t-osaamista lisätään täydennyskoulutusten avulla. * Opettajien yhteissuunnittelu-aika otetaan tehokkaaseen käyttöön talousarviovuonna. * Lisätään sähköisen opetusmateriaalin käyttöä. * Vuonna 2015 valmistuu Kirkonkylän koulun peruskorjaus. * Uudet perusopetuksen ja lisäopetuksen opetussuunnitelmat valmistuvat pääsääntöisesti vuoden 2015 loppuun mennessä. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2016. Opetussuunnitelmatyötä tehdään yhdessä naapurikuntien kanssa osaamisen yhdistämiseksi, resurssien käytön tehostamiseksi ja yhteisten toimintamallien käyttöönottamiseksi mm. opetuksen pedagogiikassa. * Opetuksen kehittämisessä hyödynnetään hanke-rahoituksilla ja projektien kautta (mm. Osaava), omalla toiminnalla (samanai-kais/rinnakkaisopetus, osaamisen lisääminen, opettajien yt –ajan käyttöä tehostamalla) sekä laaja-alaisella yhteistyöllä muiden toimijoiden kanssa. * Koulujen kerhotoiminnan järjestäminen turvataan	* Perusopetuksen tavoitteet ja tehtävät sekä tuki-toimet ovat toteutuneet Kirkonkylän koulun poikkeusolosuhteet huomioon ottaen kokonaisuutena hyvin. Kouluviihtyvyys on parantunut uudistettujen tilojen myötä. * Perusopetuslain muutokset edellyttävät edelleen koulutusta ja toiminnan kehittämistä perusopetuksessa oppilaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden lisäämiseksi. * Liikkuva koulu-hankkeen varoilla on ostettu kaikilla kouluilla kiertävä liikuntavälineperäkärry - otettu käyttöön syksyllä 2015. * Kuhan ja Impiön kouluilla on yksi pitkä liikunnallinen välitunti. * Yläkoulun lähiliikuntapaikka valmistui osittain syksyllä. * TVT-taitoja on opetettu entistä enemmän ja oppilaiden ja henkilöstön osaaminen on vahvistunut koulutuksen ja käytännön työn kautta. * TVT -koulutusta on ollut, sekä kunnan järjestämänä että ulkopuolista. Gafe –tunnukset on jaettu koko opetushenkilöstölle. * Yhteissuunnittelu-aikaa on lisätty kaikilla kouluilla (Kuha 1t/ viikko säännöllisesti) * Sähköisen oppimateriaalin käytön lisäämistä vaikeuttaa laitteiden niukkuus ja heikot verkko-yhteydet. * iPadien hyödyntämistä oppitunneilla on lisätty Kuhan koululla kaikissa luokissa (kuituverkko on saatu käyttöön ja toiminut kohtalaisesti). * Etäopetusta tv-t-laitteita hyödyntäen on järjestetty sisäilmasta oireileville oppilaille yläkoululla. * Kuhan koululle on siirtynyt kirkonkylältä sisäilmaongelmista kärsiviä oppilaita. * Uusi opetussuunnitelma valmistuu aikataulussa ja se otetaan käyttöön 1.8.2016 alkaen * Alkuopetuksen ja erityisen tuen oppilaille tarkoitettut aamu- ja iltapäiväkerhot ovat tukeneet koulun opetus- ja kasvatustyötä.

oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi. * Yläkoulu muuttuu kolmi- / tai kaksisarjaiseksi lukuvuodesta 2017-2018 alkaen. * Impiön koulu muuttuu kaksiohittajaiseksi 1.8.2015 alkaen.	* Tasa-arvohankkeen rahoitusta on hyödynnetty Kuhan koululla kotien aktivoimiseksi koulun yhteisissä tapahtumissa sekä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden osallisuuden ja luokan yhteishengen parantamiseksi. * Samanaikaisopetusta on lisätty Kuhan koululla. * Resurssiopettaja palkattiin hankerahoituksella. * Kerhoja on järjestetty säännöllisesti Kirkonkylän, Kuhan ja yläasteen kouluilla. * Kuhan koululla on kaikilla oppilailla mahdollisuus osallistua johonkin koulun kerhoon. * Oppilasennusteen mukaan yläkoulu toimii mahdollisesti kaksi ja kolmisarjaisena lukuvuodesta 2025 alkaen. * Impiön koulu toimii kolmiohittajaisena 2015-2016.
---	--

1.5.4 Lukio ja ammatillinen koulutus

2310 Lukio- ja ammatillinen koulutus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	29 000		29 000	26 155	2 845
Myyntituotot					
Maksutuotot	6 000		6 000	6 744	-744
Tuet ja avustukset	23 000		23 000	20 967	2 033
Muut toimintatuotot				-1 556	1 556
Toimintakulut	-849 000		-849 000	-860 749	11 749
Henkilöstökulut	-580 198		-580 198	-612 514	32 316
Palvelujen ostot	-152 479		-152 479	-135 659	-16 820
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 200		-20 200	-16 400	-3 800
Avustukset					
Vuokrat	-96 123		-96 123	-96 174	51
Muut toimintakulut				-2	2
Toimintakate	-820 000		-820 000	-834 594	14 594
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 060		-22 060	-18 429	-3 631
Tilikauden tulos	-842 060		-842 060	-853 024	10 964
Vyörytyserät	-9 432		-9 432	-9 251	-181

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Laadukas opetus	Keskeyttäneiden osuus, % Ylioppilaskirjoitukset -arvosanojen keskiarvo	3,7 keskitasoa	<4,8 keskitasoa	<4,2 keskitasoa
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus, %	100	100	100
Opetus järjestetään taloudellisesti - lukion kustannukset	Euroa/oppilas	11 401	10 513	11 571

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2014 20.9.2014	TA2015 20.9.2015	TP2015 31.12.2015
<u>Opiskelijat</u>			
Lukio	78	70	69
Etälukio		1	1
Kaksois/kolmoistutkinto		2	
Askel Ammattistartti/Askel I	6		
Askel Ammattistartti/Askel II/Telma 15 AR	7	7	6

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Opetuspalvelut			
- rehtori	1	1	1
- lehtorit	7	7	7
- koulukuraattori	0,1	0,1	0,1

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Lukio jatkaa monipuolista opetustarjontaa omalla paikkakunnalla normaalina päivälukiona. Lukiolla on valmius järjestää lukio-opinnot ammatillisen kaksois/kolmoistutkinnon opiskelijoille sekä ohjata aikuisten etälukio-opintoja. * Valinnaiskursseja tarjotaan mahdollisimman paljon (paikallinen sopimus). Kurssitarjontaa laajennetaan etäopinnoilla. * Kielistudioon asennetaan ääntä eristävä ovi. * Sähköisiä ylioppilaskirjoituksia varten nykyisen kielistudion sähkö- ja verkkoyhteydet rakennetaan 30/32 kirjoittajaa varten. 2015 luokkaan kalustetaan 10/12 työpistettä (seinustat). Vuoden 2016 keväällä kieli-studio muutetaan sähköisten ylioppilaskirjoitusten tilaksi: loput työpisteet ja kalustaminen. * Lisätään toimia opiskelijoiden osallisuuden, yhteisöllisyyden ja kouluviihtyvyyden lisäämiseksi. * Hankitaan 15 kappaletta tablettitietokoneita leasingilla, niille latauslaukku ja ohjelmia. Kokemuksen perusteella pyritään hankkimaan joko henkilökohtaiset tabletti- tai kannettavat tietokoneet syksyllä 2016 lukio-opinnot aloittaville. * Opettajien yhteissuunnitteluaika otetaan tehokkaaseen käyttöön talousarviovuonna. * Tavoitteena on lukio-opetuksen säilyttäminen paikkakunnalla.	* Lukio-opetus on ollut päivälukio-opetusta. Kaksois- / kolmoistutkinnon suorittajia ei ole ollut vuoden aikana. Keväällä yksi aikuisopiskelija kirjoitti ylioppilaaksi. * Paikallissopimus uusittiin keväällä 2015 ja sen mukaan on toteutettu valinnaiskursseja. Kolme opiskelijaa suoritti venäjän ja espanjan opintoja verkossa sekä Aalto yliopiston verkkokurssin. * Kielistudioon ei ole saatu ääntä eristävää ovea. * Kielistudiossa pidettiin sähköiset kokeet keväällä ja lokakuussa ylioppilaslautakunnan vapaaehtoinen harjoituskoe. Harjoituskoe onnistui hyvin. Tilaan rakennettiin tilapäinen verkko kokeita varten. Lokakuusta lähtien kokeet on pidetty luokassa 3. Kielistudio puretaan suunnitelmien mukaan helmikuun lopussa ja muutetaan sähköiseksi koetilaksi. Kiinteä verkko ym. muutokset tehdään lukion korjauksen yhteydessä. * Oppilaskunnan hankkima biljardipöytä on ollut ahkerassa käytössä. Taksvärkki toteutui joulukuussa ja varoja on hankittu osallistumalla inventaarioon. * Tablettitietokoneille on hankittu digitaaliset kirjat, joita on käytetty kahdella kurssilla. GAFE – järjestelmä on otettu käyttöön. * Yhteissuunnitteluaikoja on pidetty alkuperäisen suunnitelman mukaan. * Keväällä 2015 eduskunnassa kaatui rakennuudistusesitys. Oman lukion säilyttämiseksi opetus tuotetaan taloudellisesti ja tehokkaasti. * Lapin ammattiopisto järjestää TELMA -koulutusta Toivolan koululla.

1.5.5 Kansalaisopisto

2325 Kansalaisopisto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	60 901		60 901	73 183	-12 282
Myyntituotot			0	239	-239
Maksutuotot	27 800		27 800	40 163	-12 363
Tuet ja avustukset	28 736		28 736	23 000	5 736
Muut toimintatuotot	4 365		4 365	9 780	-5 415
Toimintakulut	-412 901		-412 901	-375 116	-37 785
Henkilöstökulut	-227 082		-227 082	-174 977	-52 105
Palvelujen ostot	-135 125		-135 125	-153 394	18 269
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 250		-5 250	-8 378	3 128
Avustukset					
Vuokrat	-44 814		-44 814	-34 903	-9 911
Muut toimintakulut	-630		-630	-3 465	2 835
Toimintakate	-352 000		-352 000	-301 934	-50 066
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 069		-6 069	-10 931	4 862
Tilikauden tulos	-358 069		-358 069	-312 865	-45 204
Vyörytyserät	-3 911		-3 911	-4 032	121

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Vaikuttavuus	<i>Opetustuntien määrä</i>	4 601	4 900	4 724
	<i>Opiskelijoiden osuus kunnan väestöstä. (4227/926 v. 2012) %</i>	22		
	<i>-ennuste 2013 (4227/900) %</i>		22	
	<i>-toteuma 2013 (4155/925) %</i>			21
	<i>Oppilasryhmien määrä</i>	123	200	186
	<i>-josta sivukylillä</i>	12	10	17
	<i>Opiskelijoiden määrä</i>	900	930	828
	<i>-naisia</i>	627	630	541
	<i>-miehiä</i>	264	300	287
Taloudellisuus	<i>Valtionapuun oikeuttavat tunnit</i>	4 076	4 076	3 826
	<i>Pidetty valtionapuun oikeuttavat tunnit (ilman maksullisen palvelutoiminnan tunteja)</i>	4 462		4 634
	<i>-maksupalvelukoulutukset h/osall.</i>	119/113		80/223
	<i>Etäopetuksen opetustuntien määrät, josta maksupalvelukoulutusta h/os.</i>	46/33		41/31
	<i>Taiteen perusopetuksen opetustuntien määrä</i>	70		44
	<i>Kansalaisopiston opetustunnit yht.</i>	4 601	4 900	4 724
	<i>Opetustunnin hinta €</i>			
	<i>-v. 2014 (294 499/4601)</i>	64		
	<i>-ta 2015 (306 571/4900) brutto/netto</i>		71/63	
	<i>-tp 2015 (256 316/4724)</i>			54
Musiikkiopisto (30 000 €)	Toteuma 33 881 €	21	17	ka 17

Toiminnan kysyntä/laajuustietojen toteutuma	TP2014	TA2015	TP2015
Kansalaisopiston opiskelijoita 7-70 vuotiaista kuntalaisista			
- oppivelvollisuusikäiset	24 %	29 %	26 %
- työikäiset	28 %	27 %	26 %
- työttömät	2 %	5 %	2 %
- eläkeläiset (yli 65 v.)	28 %	32 %	29 %
- muut (kotiäiti/-isä, alle kouluikäinen, varusmies yms.)	18 %	7 %	17 %
Opetus alle 16-vuotiaille:			
- opetustuntien määrä	850		647
- opiskelijoita kaikkiaan	270		275
- tyttöjä	167		121
- poikia	103		154

Toiminnan rahoitus	TP 2013	TP 2014	TP 2015
Tulot			
Valtionosuus	190 323	182 636	173 244
Osallistumismaksut	35 446	35 920	39 295
Hankerahoitus	28 327	66 673	20 000
Muu rahoitus	7 404	22 446	13 887
Kuntarahoitus	103 549	115 477	73 182
Menot			
Henkilöstökulut	202 188	178 198	174 977
Matkat	37 996	31 092	26 388
Vuokrat	28 801	28 160	25 053
Muut kulut	96 064	115 415	82 967

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Hallintopalvelut			
- rehtori	0,1	0,1	0,1
Opetuspalvelut			
- musiikinopett.	1	1	1
- pt.tuntiopett.	1	1/3	1/3
- st.tuntiopett.	49	40	48
Japanitalon kesätyönt. 3 kk	2	1/2	

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Monipuolinen musiikin ja muiden taidekasvatukseen alojen opintojen harrastetarjonta jatkuu. Taiteen perusopetuksen laajentamismahdollisuuksia viulunsoitosta kuvataiteeseen selvitetään. * Kädentaitojen ja yhdessä tekemisen tärkeys sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävien opintojen järjestäminen korostuu opetustarjonnassa. Erityisesti ikääntyviä ja työttömiä kuntalaisia aktivoidaan terveiden ja mieltä virkistävien harrastusten pariin. * Kansalaisopisto järjestää monipuolista täydennyskoulutusta lähi- ja etäopetuksena. * Kansalaisopisto jatkaa yhteistyötä eri toimijatahojen sekä muiden vapaan sivistystyön laitosten (mm. kansalaisopistot) kanssa ja lisää han-	* Taiteen perusopetuksen selvitykset siirtyivät vuoteen 2016. * Kansalaisopiston opintoryhmät ovat toteutuneet pääsääntöisesti opinto-ohjelman mukaisesti. Asiakkaiden toivomat/tarvitsemat lyhytkurssit ja henkilöstökoulutukset on toteutettu tarvelähtöisesti. * Kansalaisopiston strategiatyöskentely hankerahoituksella syksyn aikana. Strategiatyöskentelyyn osallistuivat va sivistystoimenjohtaja, musiikinopettaja, toimistosihteeri, päätoiminen tuntiopettaja ja va kansalaisopiston rehtori. * Syksyn aikana on järjestetty koulunkäynninohjaajille Tablet -koulutusta. * Musiikkiopiston toimintaa arvioitiin vastaamaan

ke/projektitoimintaa.	tämän päivän resursseja.
Japanitalo * Japanitalon tulevaisuusvaihtoehdot selvitetään talousarviovuonna. Talousarviovuodelle ei ole varattu toimintamäärärahoja.	* Japanitalon toiminta päättyi toimintavuonna kansalaisopiston osalta. Teeviikko toteutettiin, mukana vain 5 osallistujaa.

1.5.6 Kirjasto

2350 Kirjasto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	10 500	26 200	36 700	54 867	-18 167
Myyntituotot	5 500	26 200	31 700	26 405	5 295
Maksutuotot	5 000		5 000	5 512	-512
Tuet ja avustukset				22 950	-22 950
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-400 502		-400 502	-379 828	-20 674
Henkilöstökulut	-211 064		-211 064	-201 036	-10 028
Palvelujen ostot	-35 457		-35 457	-34 285	-1 172
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-97 400		-97 400	-96 643	-757
Avustukset					
Vuokrat	-56 021		-56 021	-47 312	-8 709
Muut toimintakulut	-560		-560	-552	-8
Toimintakate	-390 002	26 200	-363 802	-324 961	-38 841
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 910		-4 910	-5 193	283
Tilikauden tulos	-394 912	26 200	-368 712	-330 154	-38 558
Vyörytyserät	-4 450		-4 450	-4 082	-368

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Kirjaston kokoelmien laadun ja määrän säilyttäminen	Hankinnat (asukasluku/1000)	1 176	>600	1 115
Laadukkaat ja asiakaskeksiset kirjasto- ja tietopalvelut	Lainaus/kokoelmat	1,59	1,7	1,63
Verkkopalvelujen tarjoaminen asiakkaiden käyttöön	Kokonaislainaus/asukasluku	25,19	>23	25,52
	Kirjastokäynnit/asukas	9,65	>10	10,31
Palvelujen tuottaminen mahdollisimman taloudellisesti	Käyttäjäkoulutuksiin osall. Tapahtumiin osall. (molemmat as.luku/1000)	1 719 1 450		1 151 1 616
	Internet koneita asiakkaille	7	8	8
	Lainan hinta (toimintakulut/kokonaislainaus) €	3,61	3,50	3,69
	Käynnin hinta (toimintakulut/fyysiset kirjastokäynnit) €	9,42	8,50	9,15

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2014	TA2015	TP2015
Lainojen määrä	104 657	>100 000	102 671
Fyysiset kirjastokäynnit	40 101	>40 000	41 483
- verkkokäynnit	16 820	>10 000	14 475

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
-kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
-kirjastonhoitaja	1	1	1
-kirjastovirkailija	2	1	1
-kirjastoautonkuljettaja-virkailija	1	1	1
-kirjastoapulainen/kirjastoautonkuljettaja	1	1	1

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Kirjasto turvaa kuntalaisille tasapuoliset mahdollisuudet käyttää kulttuuri- ja tietopalveluja tarjoamalla aineistoa, laitteita ja asiantuntemusta asiakkaiden käytettäväksi sekä kirjastossa että kirjastoautossa. * Kirjastolla on yhteinen aineisto- ja asiakasrekisteri Karpalo-kirjastojen kanssa. * Kirjasto varautuu v. 2016 tulevaan kirjastojärjestelmän vaihtoon, osallistuu kirjastojärjestelmän rekisterien siivoukseen ja tekee yhteistyötä Lapin kirjastojen kanssa: kyläilyt, koulutukset, naapuripuolue yms. * Kirjasto varautuu Karpalo-kimppan purkamiseen. * Kirjasto osallistuu Lapin kirjaston hankkeisiin ja tekee yhteistyötä Lapin kirjastojen kanssa aineiston hankinnassa sekä kuljetuksissa. * Kirjasto on mukana Oulun yhteiskuljetusjärjestelmässä. * Kirjastopalveluja kehitetään lisäämällä asiakkaiden mahdollisuuksia omatoimiseen kirjasto- ja tietopalvelujen käyttöön. Haetaan hankerahoitusta lainausautomaatin, kulunvalvontalaitteiden ja tallentavan video-kameran hankintaan. Lisätään itsepalvelua aamupäiviin. * Tehdään yhteistyötä muiden hallintokuntien ja muiden yhteistyötahojen välillä kehitetään huomioiden myös kirjastoauton mahdollisuudet. * Kirjastoauton palveluja myydään Simon kunnalle. * Kirjastoauton hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen tammikuun loppuun mennessä kotipalvelun piirissä olevien sivukylien asiakkaiden tavarankuljetuksessa ja muissa mahdollisissa palveluissa sekä sivukylien koulujen tavarankuljetuksessa. * Kirjasto järjestää lapsille ja nuorille tiedonhallintataitojen opastusta ja kirjavinkkauksia. * Lukusteisten sekä seniorikuntalaisten palvelua kehitetään Celia-kirjaston avulla.	* Kirjastoaineistoa on hankittu 1,1 kpl/kunnan asukas. * Kirjaston näyttelytilojen käyttö on jatkunut erittäin aktiivisena koko vuoden. * Yhteistyö Karpalo-kirjastojen kanssa on ollut aktiivista * Kirjastonhoitaja oli syksyllä 2016 2 kk projektityössä siivoamassa Karpalo-kirjastojen tietokantaa. Hänelle palkattiin sijainen, jonka palkan maksoi hanke (Rovaniemi). * Kirjastojärjestelmän suunnittelutyö ja yhteistyö ovat toteutuneet suunnitellun mukaisesti * Kirjasto on ollut mukana Lapin kirjastojen yhteisissä hankkeissa ja kuljetusyhteistyössä sekä Lapin että Oulun suuntaan. * Kirjaston henkilökunta osallistui yhteisiin koulutuksiin. * Omatoimikirjastohanke toteutui suunnitelmien mukaan. Hankkeen rahoituksella hankittiin lainausautomaatti, kulunvalvontalaitteisto, kameravalvonta ja infonäytöt kirjastoon. Kirjasto sai valtionavustusta 22 950 €. * Monipalvelut kirjastoautossa ovat toteutuneet osittain ja kirjastoauto tekee yhteistyötä Residuumin kanssa. Muutoin kirjastoauton hyödyntämismahdollisuuksia kunnan muissa palveluissa ei ole selvitetty. * Kirjasto sai keväällä lahjoituksena asiakastietokoneen Osuuspankilta. * Kirjastopalveluja myytiin Simon kunnalle * Kirjastotoimenjohtajan palveluja myytiin Posion kunnalle (40 %). * Vinkkauksia ja tiedonhallintataitojen opastuksia tarjottiin kouluille. * Lukemisesteisille tarjottiin Celia-aineistoja. * Japanitalon kirjaston aineistosta pieni kokoelma on lainattavana kirjastolla.

* Kirjasto huolehtii ja kehittää Japanitalon kirjastoa. Pääkirjastolla tarjotaan lainattavaksi pieni kokoelma Japanitalon aineistoa. * Kirjasto toimii kevään eduskuntavaalien äänestyspaikkana sekä ennakkoäänestyksen aikana että varsi-naisena äänestyspäivänä. Kirjasto varautuu asiointipalvelupisteen perustamiseen kirjaston tiloihin.	* Kevään eduskuntavaaleissa kirjasto toimi sekä ennakkoäänestyksen että vaalipäivän äänestyspaikkana. * Virtu asiointipiste päätettiin sijoittaa kirjaston tiloihin.
--	---

1.5.7 Vapaa-aikatoimi

2355 Vapaa-aikatoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	414 437		414 437	351 054	63 383
Myyntituotot	308 500		308 500	224 241	84 259
Maksutuotot	500		500		
Tuet ja avustukset	56 040		56 040	66 454	-10 414
Muut toimintatuotot	49 397		49 397	60 359	-10 962
Toimintakulut	-739 241		-739 241	-635 049	-104 192
Henkilöstökulut	-117 595		-117 595	-118 607	1 012
Palvelujen ostot	-404 718		-404 718	-313 313	-91 405
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43 690		-43 690	-22 594	-21 096
Avustukset	-31 900		-31 900	-31 404	-496
Vuokrat	-133 038		-133 038	-136 043	3 005
Muut toimintakulut	-8 300		-8 300	-13 088	4 788
Toimintakate	-324 804		-324 804	-283 995	-40 809
Suunnitelman mukaiset poistot	-50 702		-50 702	-39 334	-11 368
Tilikauden tulos	-375 506		-375 506	-323 329	-52 177
Vyörytyserät	-8 213		-8 213	-6 825	-1 388

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Avustukset, liikunta	Avustettavat liikuntajärjestöt/jäsenmäärät	5/698	5/680	5/649
Rajalta Rajalle -hiihto	Osallistujat/Nettotulos - ryhmät - kansallisuudet	382/	330/2 500	288/4 340 4 19
Avustukset, nuoriso	Avustettavien nuorisojärjestöjen jäsenmäärä/avustukset /€	386/7 000	220/1 300	196/1 300
Vaikuttavuus -nuorisotyön ja sen toiminnanpiirissä olevat nuoret	Työntekijä tuntee nuoret ja on kasvatuksellisessa vuorovaikutuksessa heihin	245	280	270
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret	Henkilökohtainen kontakti nuoriin/nuorten määrä	27	36	32
Nuorten käyntikerrat -nuorisotila -tapahtumat, retket	Monipuolinen ja laadukas toiminta/nuorten määrä	6 678	7 200	7 155 6 798 357

www.lanuti.fi/ranua	Nuorisotiedotuksen kävijät	11 000	10 000	9 017
Avustukset, kulttuuri	Avustusmääräraha/€	6 500	3 000	3 300
	-yksityiset	6	12	7
	-yhteisöt, järjestöt	4	5	3

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2014	TA2015	TP2015
- liikuntatapahtumat/osallistuja	10/1 088	8/650	8/152
- Liikuntaretket/osallistujat	5/164	4/180	4/136
- puulaakit/osall.	4/209	4/190	3/235
- kunnanmestaruus/osallistuja	4/78	4/80	4/69
- koulujen kisat/osallistujat	3/388	4/460	2/183
- Liikkuva iltapäiväkerhot/osallistujat	10/201	9/252	10/188
Kuntovihkot			
- talvi	16 784	18 000	18 397
- kesä	20 224	18 000	17 849
Nuorisojärjestöt/jäsenmäärät	2/386	2	2/170
Kansainväliset toiminnot		5	11
- kv vaihdot/osallistujat	5/34	2	3/23
- vapaaehtoiset/osallistujat	1	1	3
- EU:n nuorisoviikko	0	1	1/166
Nuorisotoiminta			
- Kultainen Hilla –viikko		1/80	
- nuorisotilat osallistuja, Avoimet ovet (193 vrk)	6 578	6 800	6 798/ka 35
- bänditilat (bändit)	1	1	1
- leirit/osallistujat	3/73	2/70	3/91
- valistus ja koulutus/osallistujat	16/933	10	10/618
- päihitteettömät tapahtumat/osallistujat	8/244	9	6/282
- osallisuus-tapahtuma	2	4	3
Kulttuuritilaisuudet ja tapahtumat kunta/vuosi			
- Kinora elokuvat/kävijät		2	
- konsertit/osallistujat	6/362	5	5/381
- teatteri/kävijät	6/746	3	1/43
- Taiteiden Yö tapahtumat/osallistujat	4/612	5	25/623
- Taikalamppu –tapahtumat/osallistujat	41/3 341	45	44/2 026
Museo avoinna/kävijät	6 vko/186	6 vko/150	6 vko/128

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Vapaa-aikatoimenjohtaja	1/3	1/3	1/3
Vapaa-aikatoimenohjaaja	1/3	1/3	1/3
Kausi- ja tuntityöntekijät	6	5	5
Tuntityöntekijä	½	½	½

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Kulttuuritarjonnan kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	* Taiteiden Yö yhteistyössä toimijoiden kanssa sekä osallistuminen eri tapahtumiin yhteistyötahona.
* Taiteiden Yö kokoaa ja tuo esille eri taidelajeja, niiden harrastajia ja kokijoita (syyskuun 3. lauantai, 19.9.).	* Taiteiden Yö ja sen 25 eri tapahtumaa liikuttaa tekijöitä ja kokijoita. Lapsille suunnattua tarjontaa kehitetään jatkossa. Muutoin lasten ja nuorten tarjonta on merkityksellistä Taikalampun eli Lapin
* Taikalampussa kiinnitetään huomiota saavutettavuuteen ja markkinointiin sekä hyödynnetään	

verkostoa. * Museoesineiden valokuvauksen, konservoinnin ja kortiston ajan tasalle saattaminen. Museoiden aukioloa ja houkuttelevuutta kesäkaudelle kehitetään, mm. museopäivä. * Ostopalvelutoimintaa jatketaan ja kehitetään edelleen. * SuomiMies – Myös Naisille – ja/tai Kunnon Mummola –toiminnan jatkaminen ja oman toimintamallin kehittäminen. * Liikkuvaa iltapäivä –kerhotoiminta ja retkitoiminta ovat tärkeä osa sosiaalisen vahvistamisen työtä. * Ulkoiluystävä –toiminta ja ikäihmisten liikunta keskiössä. * Neljä ryhmää 32. Rajalta Rajalle –hiihdossa; aktivoitua alueilla toimivia kylätoimikuntia ja kouluja. Etsitään uusia tapoja toteuttaa RR-hiihto. * Kuntovihkojen käyttöä jatketaan ennaltaehkäisevän terveystyön muotona. * Hyvinvointikertomuksen kautta haetaan liikunta-tapahtumien painopisteitä sekä toteutetaan liikuntaraati. * Nuorille tarjotaan sosiaalisen vahvistamisen välineitä kuulemalla nuoria, edistämällä nuorten omaa toimintaa/osallisuutta, tukemalla järjestöjä ja toimimalla yhteistyöverkostoissa yhteisöllisyyttä vahvistaen. * Etsivän nuorisotyön toiminnan juurruttaminen jatkuu ja jatkorahoitusta haetaan Opetus- ja kulttuuriministeriöstä. * Kehitetään LaNuti nuorisotiedotusta sekä sosiaalisen median käyttöä; mukana vertaistiedottajat. * 100% lisääaineeton, toimintaideologiaa toteutetaan myös perustöissä. * Kansainvälisyys osana perusnuorisotyötä eri hankkeiden ja tapahtumien kautta; harjoittelijoita haetaan. * Kustannuspaikka 001836 Neuvo/kansainvälisyys nettobudjetoinnissa. * Monkkarin toimintaa kehitetään turvallisena ja kaikille avoimena toimintaympäristönä. * Nuorten hyvinvointia ja terveyttä edistetään mm. moniammatillisen yhteistyön keinoin ja hyvinvointikertomusta työvälineenä käyttäen. * Leirintäalueen ja hiihtorin toiminta ei sisälly talousarviovuodesta lukien vapaa-aikatoimen toimintaan vaan niiden toiminta organisoidaan uudelleen. Leirintäalueen sisäiset vuokrat ja poistot on siirretty yleishallinnon kustannuksiksi.	lastenkulttuurikeskuksen osatoimijana. Saavutettavuus merkityksellinen koulujen ja varhaiskasvatuksen kautta. * Museon perusnäyttelyn käsikirjoitus ja näyttelysuunnitelma valmistui liki täysin. * Taiteiden Yön Museo -kahvilapäivä onnistui. * Ostopalvelutoiminta on merkityksellinen osa niin liikunta-, kuin myös nuorisotyö- ja kulttuurityötä. * Kehonkoostumismittauspäivät Euroopan Liikku-ajanviikolla sekä ikäihmisten liikuntapäivä järjestettiin ja toimintaa kehitetään edelleen Kunnon-Mummola, SuomiMies –tapahtumien tyyliin. * Liikkuvaa iltapäivä –toiminnassa 10 kerhoa 1 -9 lk:t ja lukio. Retkitoiminta uinti- ja seikkailut suosiossa. * Ulkoiluystävä toiminta Eläkeliiton Ranuan osaston toimesta on jatkunut ja kehittynyt. * 32:een RR-hiihtoon osallistui 288 hiihtäjää, neljässä eri ryhmässä. Huoltopisteet merkityksellisiä kylätoimijoille. * Kuntovihkoissa kaikkiaan 36 242 suoritusta. * Perusnuorisotyössä Monkkarilla tapahtuva ilta- ja viikonlopputoimintaa on toteutettu asiakaslähtöisesti. * Nuorten ja päättäjien keskustelutilaisuus. * Etsivän nuorisotyön ja Nuorten työpajan siirtymistä kunnan omaksi toiminnaksi vuoden 2016 alusta valmisteltu. * LaNuti –nuorisotiedotus merkityksellistä, Ranuan sivut kolmen kärjessä koko Lapissa. * 100% lisääaineeton, ennaltaehkäisevä työn ote kaikessa mukana. Päihdetyön viikolla aktiivinen mukanaolo toimijana. * Kansainvälisyydessä on ollut erityisen aktiivinen vuosi: kolme nuorisovaihtoa, yksi pitkä koulutusprojekti Hollanti/Italia, opintomatka Portugalissa kaksi nuorta, yksi vapaaehtoinen Espanjasta ja kaksi ”Suomea Suomessa” stipendiaattia Italiasta ja Englannista. Lisäksi erillisellä Barents on my mind –rahoituksella toteutettu kaksi Barents –koulutusta ranualaisille nuorille ja ohjaajille. Toisessa koulutuksessa mukana myös Rovaniemen NuVa ja Murmanskin Byco:n edustajat. Euroopan nuorisoviikkoa vietettiin toukokuussa. Youth in Action lounaalla kutsuttuna kaksi nuorta Rovaniemellä. * Liikuntaraati jäi toteutumatta. Hyvinvointikertomusta on jalkautettu toimintaan. * Liikunnassa paljon tehostettua sekä kiiteltäviä toimintaa hyvän ammattialan harjoittelija-resurssien kautta.
--	---

Yhteenveto keskeisimmistä toiminnallisista tavoitteista	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Sivistystoimen palveluiden laadun kehittäminen	Yksiköiden laatu-käsikirjat ja palvelun laadun mittaaminen	2	6/6	2/6

	<u>vuosittain (6 eri yksikköä)</u> -kuntalaisten arvio laadusta		1	
Työssä jaksamista ja työhyvinvointia edistä- vät toimenpiteet	-yksilötyönohjaukset -ryhmätyönohjaukset -kuntoutukset -vertaismentorointi osallistu- jat/ryhmät -henkilöstöpalaverit/osallistujat <u>Henkilöstön koulutukset</u> (koulutukset/osallistujat) -kunnassa järjestetyt -muualla järjestetyt	2/10 306/3231 33/54 164/380	12 1 10/2 30/3 11/150 30/400 230/350	2/3 5/5 423/1884 55/94 133/207
Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö	<u>Henkilöstön pätevyys %</u>	98	100	98
Varhaiskasvatus järjestetään asiakaskei- sesti ja joustavasti ja lasten sijoitukset teh- dään mahdollisimman tarkoituksenmukaises- ti	<u>Paikan odotusaika, pv</u> <u>Hoitomuoto toteutuu vanhem-</u> <u>pien ensisijaisen toiveen mu-</u> <u>kaisesti, %</u>	<14 95	<14 95	<14 95
Perusopetuksen päättäneiden jatko- opintokelpoisuus	<u>Ranualaisten oppilaiden sijoit-</u> <u>tuminen toisen asteen oppilai-</u> <u>toksiin %</u>	100	100	100
Nuorten yksinäisyyden poistaminen ja sosi- aalinen vahvistaminen: osallistuminen	<u>Järjestetty toiminta on moni-</u> <u>puolista, laadukasta ja huomioi</u> <u>eri tahot; nuorten määrä</u>	6 678	7 200	7 155
Kansainvälisyys osana vapaa-aikatoimea ja nuorten osallisuus	<u>Nuorten kv -toiminnot vapaa-</u> <u>aikatoimessa</u> <u>Koulutoimen oppilasvaihto</u>	5/34	2 6	11/23

1.5.8 Sivistyslautakunta yhteensä

25 Sivistyslautakunta yht.	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	965 556	26 200	991 756	1 030 020	-38 264
Myyntituotot	414 118	26 200	440 318	403 390	36 928
Maksutuotot	243 100		243 100	231 898	10 702
Tuet ja avustukset	253 576		253 576	295 425	-41 849
Muut toimintatuotot	54 762		54 762	99 307	-44 545
Toimintakulut	-10 204 240	43 800	-10 160 440	-9 740 692	-419 748
Henkilöstökulut	-6 279 489	43 800	-6 235 689	-6 137 717	-97 972
Palvelujen ostot	-2 339 625		-2 339 625	-2 145 655	-193 970
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-407 100		-407 100	-364 583	-42 517
Avustukset	-31 900		-31 900	-31 404	-496
Vuokrat	-1 135 636		-1 135 636	-1 039 823	-95 813
Muut toimintakulut	-10 490		-10 490	-21 510	11 020
Toimintakate	-9 238 684	70 000	-9 168 684	-8 710 672	-458 012
Suunnitelman mukaiset poistot	-268 459		-268 459	-256 405	-12 054
Tilikauden tulos	-9 507 143	70 000	-9 437 143	-8 967 077	-470 066
Vyörytyserät	-112 693		-112 693	-104 689	-8 004

1.6 Tekninen lautakunta

1.6.1 Tekninen toimi

2410 Tekninen toimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	30 450	4 000	34 450	39 435	-4 985
Myyntituotot	24 400	4 000	28 400	27 950	451
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	4 000		4 000	10 875	-6 875
Muut toimintatuotot	2 050		2 050	610	1 440
Toimintakulut	-705 022	7 500	-697 522	-663 556	-33 966
Henkilöstökulut	-199 768		-199 768	-221 031	21 263
Palvelujen ostot	-325 452	6 500	-318 952	-309 624	-9 328
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-85 950		-85 950	-61 342	-24 608
Avustukset	-54 500	1 000	-53 500	-41 841	-11 659
Vuokrat	-38 352		-38 352	-25 839	-12 513
Muut toimintakulut	-1 000		-1 000	-3 877	2 877
Toimintakate	-674 572	11 500	-663 072	-624 121	-38 951
Suunnitelman mukaiset poistot	-359 875		-359 875	-376 193	16 318
Tilikauden tulos	-1 034 447	11 500	-1 022 947	-1 000 314	-22 633
Vyörytyserät	-7 833		-7 833	-7 132	-701

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
<u>Liikenneväylät:</u> Katujen ja kevyen liikenteen väylien kunnossapito	€/km	4 066	3 807	3 992

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
<u>Liikenneväylät:</u> Kadut ja kevyen liikenteen väylät Avustettavat yks.tiet	km km	23,2 108	26,4 108	26,4 108
<u>Puistot ja muut yleiset alueet:</u> Rakennettuja puistoalueita Leikki- ja uimapaikat Uimapaikat, sivukylät Venelaskupaikat	ha kpl kpl kpl	2,5 9 6 5	2,5 9 6 6	2,5 9 6 5
<u>Liikuntapaikat ja -alueet:</u> Urheilukenttä Tenniskenttä Latupohjia kk-alue - josta valaistua Latupohjia, sivukylät - josta valaistua Jääalueet Katettu jääkiekkokaukalo Kuntosali	kpl kpl km km km km kpl kpl kpl	1 2 30 19 100 18,5 3 1 1	1 2 30 19 100 18,5 3 1 1	1 2 30 19 100 18,5 3 1 1

Lähiliikuntapaikka	kpl	8	9	9
Luontopolku	kpl	2	2	2
Skatepark	kpl	1	1	1
Frisbeegolf-rata	kpl	1	1	1
Maanmittaus:				
Asemakaava-alueet	kpl	2	2	2
Ranta-asemakaava-alue	kpl	13	13	13
Rantaosayleiskaava-alue	kpl	9	9	9
Kaivosalueen osayleiskaava	kpl	1	2	1
Kaivosalueen asema-kaava	kpl	1	1	1

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Hallintopalvelut	0,7	0,7	0,7
Puistot ja liikuntapaikat	2	2	2
Ostopalvelu/Vesiyhtiö	1/3	1/3	1/3

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
Hallinto: * Simontaipaleen lomatonttialueen tonttien markkinointi ja myynti * Energiatehokkuushankkeen toimenpiteiden loppuunsaattaminen ja kustannussäästöjen seurannan aloitus * Toteutetaan työyksikön kehittämissuunnitelman linjaukset työilmapiiriin ja hyvinvoinnin kehittämisestä. Liikenneväylät: * Yksityisteiden avustaminen 380 eurolla/km (pysyvän asutuksen pääsytie, tien pituus väh. 300 m). * Yksityisteiden peruskorjauksen avustaminen 11 800 euron määrärahalta/vuosi. Avustusta myönnetään vahvistetun määrärahan mukaan kuitenkin siten, että kunnan avustus on 10 – 50 % hyväksytyistä kustannuksista ja julkisen rahoituksen osuus on yhteensä enintään 80 %. * Hoidetaan Ristijärvi-Penämötien ja Simontaipaleentien talviauraukset. * Kaksi paliskuntaa ja Metsähallitus osallistuvat Ristijärvi-Penämötien aurauskustannuksiin. * Osallistutaan Lapin kuntien liikenneturvallisuuden yhteiseen toimijatyöhön. * Kolomaan teollisuusalueen yleisilmeen kohentaminen, Urakantien peruskunnostus ja katuvalaistuksen rakentaminen suunnitelmakaudella. * Varaudutaan siihen, että Keskustie tulee kunnan kunnossapidettäväksi suunnitelmakaudella. Haja-asutusalueiden vesihuolto: * Kunta avustaa harkinnanvaraisesti yksityistaloja ja yhteisöjä talousveden laitteiden ja putkien rakentamisessa (ei tueta liittymismaksuja). Avustuksista päättää kunnanhallitus tapauskohtaisesti. * Kunta avustaa haja-asutusalueiden ympärivuoti-	* Simontaipaleen lomatontteja on markkinoitu mm. Pohjois-Suomen rakentajamessu –lehdessä, erämessuilla Oulussa ja kunnan www-sivuilla. * Energiasäästöhankkeen työt ovat valmiit ja seuranta on aloitettu. * Tekninen osasto on järjestänyt virkistämispäivän 15.5. * Yksityistieavustukset on myönnetty ja maksettu. * Yksityisteiden peruskorjausavustuksia on myönnetty yhdelle yksityistielle. * Yleishyödyllisten yksityisteiden talvikunnossapito on hoidettu talvikaudella 2014-2015. * Yksi paliskunta ja Metsähallitus ovat osallistuneet Ristijärvi-Penämötien aurauskustannuksiin. * Liikenneturvallisuustyöryhmä on kokoontunut kaksi kertaa, toimijatyön ohjausryhmä kaksi kertaa. * Kulvakontie ja Tuulimyllyntie on rakennettu. * Sopimus Keskustien siirrosta kunnan kunnossapidettäväksi on allekirjoitettu, kunnossapitovuorun siirto tapahtuu lokakuussa 2016. * Avustusta on maksettu Pohjaslahden vesiosuuskunnalle vedenottamon saneerauksen suunnittelu- ja aloittamiskustannuksiin (teknisen lautakunnan päätös 15.9.2014).

sesti asuinkäytössä olevien asuinrakennusten jättesijärjestelmien parantamisen suunnittelua Valtion asuntorahaston tulorajojen mukaisesti sosiaalisin perustein enintään 35 % hyväksyttävistä kustannuksista ja enintään 150 euroa/ talous (määrärahavaraus 3 000 euroa/v). Puistot ja muut yleiset alueet: * Matkailua ja safaritoimintaa palvelevien rakenteiden parantaminen ja korkealaatuinen ylläpito (kelkkareitit, ulkoilualueet yms.) * Taajama-alueen puisto- ja viheralueiden hoito ja raivaukset. * Eläinpuiston luontopolun puuston siistiminen (lahot ja pystyyn kuivaneet puut pois). * Veneenlaskupaikan kunnostus Simojärven pohjoispäässä Pohjaslahdessa. * Ranua-Simo/Oijärvi –välisen kelkkareitin maanomistajasopimusten teko v. 2015-2016. * Elohopealamppujen uusiminen (latuvalot) suunnitelmakaudella. Joukkoliikenne: * Asiointiliikenne kuudella taksilinjalla ajetaan kouluaikoina kerran viikossa ja muulloin kaksi kertaa viikossa. Matkustajamäärän tulee olla vähintään kaksi henkilöä/ajokerta. Jätehuolto: * Jätehuollon viranomaistehtävät ovat siirtyneet isäntäkuntamallilla Rovaniemen kaupungin hoitettavaksi. Rovaniemen kaupungin teknisen lautakunnan jätehuoltojaostoon on nimetty edustaja Ranuan kunnasta. Jätehuollon järjestämisestä vastaa Napapiirin Residuum Oy.	* Kelkkareittimerkkauksia tehty. * Kelkkareiteille ja ulkoilualueille on toteutettu normaalia vuosittaista kunnossapitoa. * Kelkkareittisilloja on rakennettu 5 kpl. * Taajama-alueen puistometsiä on raivattu ja harvennettu sekä taajama-alueen viheralueita on hoidettu. * Eläinpuiston luontopolun alueelta on poistettu lahoja ja latvavikaisia puita. * Ranua-Simo/Oijärvi –välisen kelkkareitin sopimukset on tehty. * Oraviin on vaihdettu led-lamput. Petäjävaaran latuvaloja uusittu 50 %. * Asiointiliikenne on ajettu kouluaikoina kerran viikossa ja muulloin kaksi kertaa viikossa. Matkustajamäärän tulee olla vähintään kaksi henkilöä/ajokerta. * Jätehuollon viranomaistehtävät hoitaa Rovaniemen kaupungin teknisen lautakunnan jätehuoltojaosto. Jätehuollon järjestämisestä vastaa Napapiirin Residuum Oy.
---	---

1.6.2 Toimitila- ja vuokrauspalvelu

2420 Toimitila- ja vuokraus-palvelu	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 645 760	10 000	2 655 760	2 541 473	114 287
Myyntituotot	349 299		349 299	412 071	-62 772
Maksutuotot	600		600	660	-60
Tuet ja avustukset				25 553	-25 553
Muut toimintatuotot	2 295 861	10 000	2 305 861	2 103 189	202 672
Toimintakulut	-2 448 478	3 500	-2 444 978	-2 979 290	534 312
Henkilöstökulut	-893 524		-893 524	-966 247	72 723
Palvelujen ostot	-470 682	3 500	-467 182	-598 203	131 021
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-797 172		-797 172	-783 026	-14 146
Avustukset					
Vuokrat	-118 581		-118 581	-67 533	-51 048
Muut toimintakulut	-168 519		-168 519	-564 279	395 760
Toimintakate	197 282	13 500	210 782	-437 817	648 599

Suunnitelman mukaiset poistot	-271 740		-271 740	-271 291	-449
Tilikauden tulos	-74 458	13 500	-60 958	-709 109	648 151
Vyörytyserät	-27 203		-27 203	-32 020	4 817

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Kiinteistöjä hoidetaan taloudellisesti	bruttokustannukset euroa/m ³	14,58	14,09	14,25

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TA2015	TP2015
Kiinteistöjen ja tilojen käyttö	m ³			
Sivistystoimi		46 429	46 829	46 429
Perusturva		34 321	34 321	34 321
Vuokrakiinteistöt		30 135	30 135	23 342
Tekninen toimi		2 400	2 400	2 400
Teollisuushallit ym.		17 014	17 014	17 014
Virastot		5 870	5 870	5 870
Liikunta/nuoriso		26 944	26 944	26 944
Määrä	kpl	38	38	33

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Kiinteistöpalvelut	19	19	17,4
Huoltopalvelut	3	3	3
Rakennuspalvelut	4	3	2,5
Kuljetuspalvelut	1	1	1
Käytössä olevat tilat:			
Kiinteistöt m ²	40 686	40 686	38 407
m ³	163 113	163 113	156 320

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
Maa- ja metsätilat: * Harvennus- ja hoitohakkuut kunnan omistamilla maataloilla tehdään metsänhoidon kannalta oikea-aikaisesti. * Hakkuut tehdään mahdollisimman hyvin ympäristöarvot huomioiden * Selvitetään taimikonhoitotarpeet kunnan omistamilla kiinteistöillä. Toimitila- ja vuokrauspalvelu: * Kunnan kiinteistöjen tehokas ylläpito * Energiatehokkuushankkeen toimenpiteiden loppuunsaattaminen ja kustannussäästöjen seurannan aloitus. * Tyhjiä asuntojen käyttötarkoituksen muuttaminen (tarpeiden mukaan) * Oman varastoalueen kehittäminen. * Rakennusten peruskorjaukset investointisuunnitelman mukaan. * Kunnan omistamien vuokratalojen ja asunto- ja kiinteistöyhtiöiden fuusioinnin loppuunsaattaminen.	* Kolomaan alueen hakkuut on tehty. * Kolomaan hakkuutyöt on tehty pääosin metsuri-työnä. * Taajama-alueen harvennuksia on tehty kunnan toimiston ja Takajärven ranta-alueilla.. * Tehokkuutta on parannettu oikea-aikaisilla huolloilla ja reaaliaikaisen seurantajärjestelmän (evalvomo) avulla. * Kirkonkylän koulun B-osan peruskorjaus on valmistunut lokakuussa, A-osa on otettu käyttöön maaliskuussa 2015. * Kunnan omistamat vuokratalot ja asunto- ja kiinteistöyhtiöt on fuusioitu 1.6.2015.

* Kuukasjärven koulun myynti. * Kiinteistöhoitopalvelujen myyminen Rantakodille.	* Rantakodille myydään yhden kiinteistöhoitajan työpanos.
---	---

1.6.3 Pelastustoimi

2440 Pelastustoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-365 000		-365 000	-364 871	-129
Henkilöstökulut					
Palvelujen ostot	-365 000		-365 000	-364 871	-129
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset					
Vuokrat					
Muut toimintakulut					
Toimintakate	-365 000		-365 000	-364 871	-129
Suunnitelman mukaiset poistot					
Tilikauden tulos	-365 000		-365 000	-364 871	-129
Vyörytyserät	-4 055		-4 055	-3 921	-134

1.6.4 Rakennusvalvonta

2460 Rakennusvalvonta	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	39 000		39 000	30 567	8 433
Myyntituotot					0
Maksutuotot	39 000		39 000	30 567	8 433
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-89 000	2 000	-87 000	-72 908	-14 092
Henkilöstökulut	-67 050	2 000	-65 050	-58 173	-6 877
Palvelujen ostot	-19 200		-19 200	-13 040	-6 160
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 500		-2 500	-1 158	-1 342
Avustukset					
Vuokrat	-250		-250	-537	287
Muut toimintakulut					
Toimintakate	-50 000	2 000	-48 000	-42 341	-5 659
Suunnitelman mukaiset poistot					
Tilikauden tulos	-50 000	2 000	-48 000	-42 341	-5 659
Vyörytyserät	-989		-989	-784	-205

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2014	TAE2015	TP2015
Rakennus- ja toimenpideluvut	kpl	115	120	86
Ilmoitukset	kpl	53	50	48
Lausunnot	kpl	9	20	20
Poikkeamisluvat	kpl	15	20	6
Katselmukset	kpl	250	250	250

Henkilöstö:	TP2014	TA2015	TP2015
Rakennusvalvonta	1	1	1

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
Rakennetun ympäristön tehostettu valvonta jatkuu kunnan alueella. * Kesäkaudella siirretään vanhoja arkistoja (rakennuslupia) tietokantaan. * Suunnitelmakaudella varaudutaan Suhangon kaivoshankkeen mahdolliseen käynnistymiseen ja mahdollisiin lisäresurssitarpeisiin rakennusvalvonnassa	* Rakennetun ympäristön tehostettua valvontaa on jatkettu. * Kesätyöntekijää ei ole palkattu säästösyistä (vanhojen lupien siirto tietokantaan).

1.6.5 Ympäristöhuolto

2470 Ympäristöhuolto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-59 000	3 000	-56 000	-31 217	-24 783
Henkilöstökulut	-2 920		-2 920	-1 814	-1 106
Palvelujen ostot	-45 720	3 000	-42 720	-29 329	-13 391
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 360		-10 360	-74	-10 286
Avustukset					
Vuokrat					
Muut toimintakulut					
Toimintakate	-59 000	3 000	-56 000	-31 217	-24 783
Suunnitelman mukaiset poistot					
Tilikauden tulos	-59 000	3 000	-56 000	-31 217	-24 783
Vyörytyserät	-655		-655	-336	-319

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
* Ympäristönsuojelun yhteistyösopimusta jatketaan Rovaniemen kaupungin kanssa ja palvelutaso säilytetään hyvällä tasolla.	Yhteistyösopimuksen mukainen vuositapaaminen on pidetty.

Yhteenveto keskeisimmistä toiminnallisista tavoitteista	Mittari	TP2014	TAE2015	TP2015
Kiinteistöjen hoito on taloudellista ja tehokasta	<u>euroa/m³</u>	14,58	14,09	14,25
Simontaipaleen lomatonttien myynti	<u>myydyt tontit/v</u>	-	5	-
Viranomaistoimenpiteet ovat laadultaan vaikuttavia ja tehokkaita ja ne suoritetaan nopeasti	<u>käsittelyaika/toimenpide/vko</u>	2	2	2
Rakennus- ja toimenpidelupien käsittely	<u>Lupien käsittelyaika/vko</u>	4	4	4
Kaavateiden toimivuuden ja turvallisuuden parantaminen	<u>Asiakaspalaute/valituksia max/vuosi</u>	-	-	-
– päällystetään vuosittain – kunnossapito on hyvää ja laadukasta				

1.6.6 Tekninen lautakunta yhteensä

26 Tekninen lautakunta yht.	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 715 210	14 000	2 729 210	2 611 474	117 736
Myyntituotot	373 699	4 000	377 699	440 020	-62 321
Maksutuotot	39 600		39 600	31 227	8 373
Tuet ja avustukset	4 000		4 000	36 428	-32 428
Muut toimintatuotot	2 297 911	10 000	2 307 911	2 103 799	204 112
Toimintakulut	-3 666 500	16 000	-3 650 500	-4 111 841	461 341
Henkilöstökulut	-1 163 262	2 000	-1 161 262	-1 247 266	86 004
Palvelujen ostot	-1 226 054	13 000	-1 213 054	-1 315 067	102 013
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-895 982		-895 982	-845 600	-50 382
Avustukset	-54 500	1 000	-53 500	-41 841	-11 659
Vuokrat	-157 183		-157 183	-93 910	-63 273
Muut toimintakulut	-169 519		-169 519	-568 156	398 637
Toimintakate	-951 290	30 000	-921 290	-1 500 366	579 076
Suunnitelman mukaiset poistot	-631 615		-631 615	-647 484	15 869
Tilikauden tulos	-1 582 905	30 000	-1 552 905	-2 147 850	594 945
Vyörytyserät	-40 735		-40 735	-44 193	3 458

1.7 Koko kunnan käyttötalousosan toteutumisvertailu

Koko kunta yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	8 647 921	40 200	8 688 121	8 619 955	68 166
Myyntituotot	3 625 101	30 200	3 655 301	3 715 008	-59 707
Maksutuotot	1 766 736		1 766 736	1 774 799	-8 563
Tuet ja avustukset	488 576		488 576	535 259	-46 683
Muut toimintatuotot	2 767 508	10 000	2 777 508	2 594 889	182 619
Toimintakulut	-37 840 870	-40 200	-37 881 070	-37 390 433	-490 637
Henkilöstökulut	-17 524 287	85 940	-17 438 347	-17 358 663	-79 684
Palvelujen ostot	-13 567 110	47 360	-13 519 750	-13 263 120	-256 630
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 486 522	10 500	-2 476 022	-2 288 119	-187 903
Avustukset	-1 710 299	-184 000	-1 894 299	-1 779 381	-114 918
Vuokrat	-2 220 078		-2 220 078	-2 015 968	-204 110
Muut toimintakulut	-332 574		-332 574	-685 182	352 608
Toimintakate	-29 192 949		-29 192 949	-28 770 479	-422 470
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 269 181		-1 269 181	-1 301 761	32 580
Tilikauden tulos	-30 462 130		-30 462 130	-30 072 240	-389 890
Vyörytyserät					

2

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 625 101,00	30 200,00	3 655 301,00	3 715 007,52	-59 706,52
Maksutuotot	1 766 736,00		1 766 736,00	1 774 799,16	-8 063,16
Tuet ja avustukset	488 576,00		488 576,00	535 258,85	-46 682,85
Vuokratuotot	2 705 208,00	10 000,00	2 715 208,00	2 484 908,17	230 299,83
Muut toimintatulot	62 300,00		62 300,00	109 980,81	-47 680,81
Toimintatulot	8 647 921,00	40 200,00	8 688 121,00	8 619 954,51	68 166,49
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-13 366 926,00	60 644,00	-13 306 282,00	-13 431 772,69	125 490,69
Eläkekulut	-3 564 600,00	21 302,00	-3 543 298,00	-3 411 597,78	-131 700,22
Muut henkilösivukulut	-745 271,00	3 994,00	-741 277,00	-710 950,37	-30 326,63
Henkilöstökorvaukset	152 510,00		152 510,00	195 658,30	-43 148,30
Henkilöstökulut	-17 524 287,00	85 940,00	-17 438 347,00	-17 358 662,54	-79 684,46
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-6 524 289,00	33 360,00	-6 490 929,00	-6 525 999,45	35 070,45
Muiden palvelujen ostot	-7 042 821,00	14 000,00	-7 028 821,00	-6 737 120,90	-291 700,10
Palvelujen ostot	-13 567 110,00	47 360,00	-13 519 750,00	-13 263 120,35	-256 629,65
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 486 522,00	10 500,00	-2 476 022,00	-2 288 118,79	-187 903,21
Avustukset	-1 710 299,00	-184 000,00	-1 894 299,00	-1 779 381,35	-114 917,65
Vuokrat	-2 220 078,00		-2 220 078,00	-2 015 967,94	-204 110,06
Muut toimintakulut	-332 574,00		-332 574,00	-685 182,28	352 608,28
Toimintakulut	-37 840 870,00	-40 200,00	-37 881 070,00	-37 390 433,25	-490 636,75
TOIMINTAKATE	-29 192 949,00		-29 192 949,00	-28 770 478,74	-422 470,26
Verotulot	9 350 000,00		9 350 000,00	10 186 200,90	-836 200,90
Valtionosuudet	21 200 000,00		21 200 000,00	21 597 475,00	-397 475,00
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotuotot	57 000,00		57 000,00	73 109,25	-16 109,25
Muut rahoitustuotot	43 000,00		43 000,00	302 265,47	-259 265,47
Korkokulut	-110 000,00		-110 000,00	-89 282,53	-20 717,47
Muut rahoituskulut	-130 000,00		-130 000,00	-79 860,79	-50 139,21
Rahoitustuotot ja kulut	-140 000,00		-140 000,00	206 231,40	-346 231,40
VUOSIKATE	1 217 051,00		1 217 051,00	3 219 428,56	-2 002 377,56
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 269 181,00		-1 269 181,00	-1 301 761,29	32 580,29
TILIKAUDEN TULOS	-52 130,00		-52 130,00	1 917 667,27	-1 969 797,27
Poistoeron muutos				96 114,02	-96 114,02
Varausten muutos				-1 900 000,00	1 900 000,00
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-52 130,00		-52 130,00	113 781,29	-165 911,29

2.1 Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	8 250 000,00		8 250 000,00	8 835 654,44	-585 654,44
Osuus yhteisöveron tuotosta	450 000,00		450 000,00	612 080,69	-162 080,69
Kiinteistövero	650 000,00		650 000,00	738 465,77	-88 465,77
Yhteensä	9 350 000,00	0,00	9 350 000,00	10 186 200,90	-836 200,90

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo,milj euroa	Muutos %
Verovuosi 2011	19,25	45 123	5,4
Verovuosi 2012	19,25	46 211	2,4
Verovuosi 2013	19,25	47 662	3,1
Verovuosi 2014	19,25	48 610	2,0
Verovuosi 2015	19,75		

Kiinteistöveroprosentit				
	Yleinen	Vak.asuinrak.	Muut asuinrak.	Yhd.-seurantalot
Verovuosi 2011	0,75	0,35	0,85	0,00
Verovuosi 2012	0,90	0,40	1,00	0,00
Verovuosi 2013	0,90	0,40	1,00	0,00
Verovuosi 2014	0,90	0,40	1,00	0,00
Verovuosi 2015	0,90	0,40	1,00	0,00

2.2 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	21 200 000,00		21 200 000,00	21 659 356,00	-459 356,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet				-61 881,00	61 881,00
Yhteensä	21 200 000,00		21 200 000,00	21 597 475,00	-397 475,00

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
PITKÄVAIKUTTEISET MENOT					
ALUEPELASTUSLAITOS/INVESTOINNIT					
Menot	-15 000,00		-15 000,00	-14 532,00	-468,00
Tulot					
Nettomeno	-15 000,00		-15 000,00	-14 532,00	-468,00
ATK-VERKON LAITTEET					
Menot	-30 000,00	7 000,00	-23 000,00	-22 996,75	-3,25
Tulot					
Nettomeno	-30 000,00		-23 000,00	-22 996,75	-3,25
PEURAJÄRVEN KUNNOSTUS, KUNNAN OSUUS					
Menot	-20 000,00	20 000,00			
Tulot					
Nettomeno	-20 000,00				
TERVEYDENHUOLTO, KANTA-ARKISTO					
Menot	-100 000,00	-27 000,00	-127 000,00	-126 370,23	-629,77
Tulot					
Nettomeno	-100 000,00	-27 000,00	-127 000,00	-126 370,23	-629,77
AVUSTUS FUUSIOITAVALLE YHTIÖLLE					
Menot	-100 000,00		-100 000,00	-100 000,00	
Tulot					
Nettomeno	-100 000,00		-100 000,00	-100 000,00	
PITKÄVAIKUTTEISET MENOT YHTEENSÄ					
Menot	-265 000,00		-265 000,00	-263 898,98	-1 101,02
Tulot					
Nettomeno	-265 000,00		-265 000,00	-263 898,98	-1 101,02
MAA-JA VESIALUEET					
MAA- JA VESIALUEET					
Menot	-25 000,00		-25 000,00	0,00	-25 000,00
Tulot				24 209,09	-24 209,09
Nettomeno	-25 000,00		-25 000,00	24 209,09	-49 209,09
MAA- JA VESIALUEET YHTEENSÄ					
Menot	-25 000,00		-25 000,00	0,00	-25 000,00
Tulot				24 209,09	-24 209,09
Nettomeno	-25 000,00		-25 000,00	24 209,09	-49 209,09
RAKENNUKSET					
RAKENNUSTEN PERUSKORJAUKSET					
Menot	-200 000,00	-250 000,00	-450 000,00	-482 253,66	32 253,66
Tulot				548 347,70	-548 347,70
Nettomeno	-200 000,00	-250 000,00	-450 000,00	66 094,04	-516 094,04

SUUNNITTELUMÄÄRÄRAHA/ERI KOHTEET					
Menot	-20 000,00		-20 000,00	-166,54	-19 833,46
Tulot					
Nettomeno	-20 000,00		-20 000,00	-166,54	-19 833,46
KIRKONKYLÄN KOULUN PERUSKORJAUS					
Menot	-3 200 000,00		-3 200 000,00	-2 890 050,91	-309 949,09
Tulot	520 000,00		520 000,00	60 081,00	459 919,00
Nettomeno	-2 680 000,00		-2 680 000,00	-2 829 969,91	149 969,91
PALVELUKOTI MARJUKAN PERUSKORJ/TILAMUUT					
Menot	-150 000,00		-150 000,00	-388 898,16	238 898,16
Tulot				233 338,89	-233 338,89
Nettomeno	-150 000,00		-150 000,00	-155 559,27	5 559,27
JÄÄHALLIN VAHVISTAMINEN JA LÄMPÖERISTYS					
Menot	-220 000,00	-80 000,00	-300 000,00	-420 087,98	120 087,98
Tulot	60 000,00		60 000,00	80 000,00	-20 000,00
Nettomeno	-160 000,00	-80 000,00	-240 000,00	-340 087,98	100 087,98
TERVEYSKESKUKSEN PERUSKORJAUS/TILAMUUTOK.					
Menot	-500 000,00	330 000,00	-170 000,00	-97 058,65	-72 941,35
Tulot					
Nettomeno	-500 000,00		-500 000,00	-97 058,65	-72 941,35
RAKENNUKSET YHTEENSÄ					
Menot	-4 290 000,00		-4 290 000,00	-4 278 515,90	-11 484,10
Tulot	580 000,00		580 000,00	921 767,59	-341 767,59
Nettomeno	-3 710 000,00		-3 710 000,00	-3 356 748,31	-353 251,69
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET					
KAAVATEIDEN RAKENTAMINEN, ASFALTOINTI					
Menot	-100 000,00		-100 000,00	-92 681,21	-7 318,79
Tulot					
Nettomeno	-100 000,00		-100 000,00	-92 681,21	-7 318,79
KOLOMAAN TEOLLISUUSALUEEN KEHITTÄMINEN					
Menot	-70 000,00		-70 000,00	-95 064,99	25 064,99
Tulot					
Nettomeno	-70 000,00		-70 000,00	-95 064,99	25 064,99
DESING-REITTI, ELÄINPUISTO-KESKUSTA					
Menot	-30 000,00		-30 000,00	-33 700,46	3 700,46
Tulot					0,00
Nettomeno	-30 000,00		-30 000,00	-33 700,46	3 700,46
SENIORIPUISTO					
Menot	-100 000,00	48 000,00	-52 000,00	-1 925,54	-50 074,46
Tulot	30 000,00	-18 000,00	12 000,00	0,00	12 000,00
Nettomeno	-70 000,00	30 000,00	-40 000,00	-1 925,54	-38 074,46
YLÄASTEEN LÄHILIIKUNTAPAIKKA					
Menot	-100 000,00	-30 000,00	-130 000,00	-163 495,64	33 495,64
Tulot	30 000,00		30 000,00	40 000,00	-10 000,00
Nettomeno	-70 000,00	-30 000,00	-100 000,00	-123 495,64	23 495,64

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHTEENSÄ					
Menot	-400 000,00	18 000,00	-382 000,00	-386 867,84	4 867,84
Tulot	60 000,00	-18 000,00	42 000,00	40 000,00	2 000,00
Nettomeno	-340 000,00		-340 000,00	-346 867,84	6 867,84
KONEET JA KALUSTO					
RUOANKULJETUSAUTO					
Menot	-60 000,00		-60 000,00	-36 201,11	-23 798,89
Tulot					
Nettomeno	-60 000,00		-60 000,00	-36 201,11	-23 798,89
KONEET JA KALUSTO YHTEENSÄ					
Menot	-60 000,00		-60 000,00	-36 201,11	-23 798,89
Tulot					
Nettomeno	-60 000,00		-60 000,00	-36 201,11	-23 798,89
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT					
OSAKKEET JA OSUUDET					
Menot		0,00	0,00	-968,84	968,84
Tulot					
Nettomeno		0,00	0,00	-968,84	968,84
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT YHTEENSÄ					
Menot				-968,84	968,84
Tulot					
Nettomeno				-968,84	968,84
KOKO KUNTA YHTEENSÄ					
Menot	-5 040 000,00	18 000,00	-5 022 000,00	-4 966 452,67	-55 547,33
Tulot	640 000,00	-18 000,00	622 000,00	985 976,68	-363 976,68
Nettomeno	-4 400 000,00	0,00	-4 400 000,00	-3 980 475,99	-419 524,01

4

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 217 051,00		1 217 051,00	3 219 428,56	-2 002 377,56
Tulorahoituksen korjauserät				546 495,32	-546 495,32
	1 217 051,00		1 217 051,00	3 765 923,88	-2 548 872,88
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 040 000,00	18 000,00	-5 022 000,00	-4 966 452,67	-55 547,33
Rahoitusosuudet investointimenoihin	640 000,00	-18 000,00	622 000,00	413 419,89	208 580,11
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				21 395,88	-21 395,88
Toiminta ja investoinnit, netto	-3 182 949,00		-3 182 949,00	-765 713,02	-2 417 235,98
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset				8 014,53	-8 014,53
Antolainasaamisten vähennykset	25 000,00		25 000,00	12 500,00	12 500,00
Antolainauksen muutokset	25 000,00		25 000,00	20 514,53	4 485,47
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000,00		4 000 000,00	3 000 000,00	1 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-459 860,00		-459 860,00	-359 860	-100 000,00
Lainakannan muutokset	3 540 140,00		3 540 140,00	2 640 140,00	900 000,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	382 191,00		382 191,00	1 884 941,51	-1 512 750,51

5

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEHISTOIV-
EN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEU-
TUMISESTA

5.1 Määrärahojen toteutuminen

	Sito- vuus N/B	Määrärahat				
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutos- ten jälkeen	Toteu- tuma	Poikke- ama
KÄYTTÖTALOUSOSA						
KESKUSVAALILAUTAKUNTA		-10 400,00		-10 400,00	-7 183,96	-3 216,04
Vaalit	B	-10 400,00		-10 400,00	-7 183,96	-3 216,04
TARKASTUSLAUTAKUNTA		-14 000,00		-14 000,00	-26 382,00	12 382,00
Tilintarkastus	B	-14 000,00		-14 000,00	-26 382,00	12 382,00
KUNNANHALLITUS		-3 600 928,00	30 000,00	-3 570 928,00	-3 364 819,91	-206 108,09
Yleishallinto	B	-399 539,00		-399 539,00	-391 074,97	-8 464,03
Toimisto- ja sisäiset palvelut	B	-2 605 170,00	30 000,00	-2 575 170,00	-2 457 406,72	-117 763,28

Maankäytön suunnittelu	B	-44 520,00		-44 520,00	-39 637,32	-4 882,68
Elinkeinoelämän kehittäminen	B	-391 699,00		-391 699,00	-329 373,61	-62 325,39
Maaseututoimi	B	-160 000,00		-160 000,00	-147 327,29	-12 672,71
PERUSTURVALAUTAKUNTA		-20 344 802,00	-130 000,00	-20 474 802,00	-20 139 514,82	-335 287,18
Hallinto	B	-338 730,00		-338 730,00	-293 235,70	-45 494,30
Lasten,nuorten ja perheiden palvelut	B	-952 230,00	50 740,00	-901 490,00	-864 147,21	-37 342,79
Vanhusten ja vammaisten palvelut	B	-7 291 261,00	900,00	-7 290 361,00	-7 226 384,76	-63 976,24
Perusterveydenhuolto	B	-5 292 777,00		-5 292 777,00	-5 211 022,20	-81 754,80
Erikoissairaanhoido	B	-5 200 000,00	-51 640,00	-5 251 640,00	-5 217 202,06	-34 437,94
Ympäristöterveydenhuolto	B	-130 500,00		-130 500,00	-136 735,34	6 235,34
Muu perusturva	B	-1 139 304,00	-130 000,00	-1 269 304,00	-1 190 787,55	-78 516,45
SIVISTYSLAUTAKUNTA		-10 204 240,00	43 800,00	-10 160 440,00	-9 740 691,98	-419 748,02
Hallinto	B	-161 697,00		-161 697,00	-149 485,97	-12 211,03
Varhaiskasvatus	B	-1 819 243,00		-1 819 243,00	-1 721 078,87	-98 164,13
Perusopetus	B	-5 821 656,00	43 800,00	-5 777 856,00	-5 619 384,04	-158 471,96
Lukio- ja ammatillinen koulutus	B	-849 000,00		-849 000,00	-860 748,98	11 748,98
Kansalaisopisto	N	-412 901,00		-412 901,00	-375 116,47	-37 784,53
Kirjasto	B	-400 502,00		-400 502,00	-379 828,38	-20 673,62
Vapaa-aikatoimi	B	-739 241,00		-739 241,00	-635 049,27	-104 191,73
TEKNINEN LAUTAKUNTA		-3 666 500,00	16 000,00	-3 650 500,00	-4 111 840,58	461 340,58
Tekninen toimi	B	-705 022,00	7 500,00	-697 522,00	-663 555,76	-33 966,24
Toimitila- ja vuokrauspalvelu	B	-2 448 478,00	3 500,00	-2 444 978,00	-2 979 289,69	534 311,69
Pelastustoimi	B	-365 000,00		-365 000,00	-364 870,51	-129,49
Rakennusvalvonta	B	-89 000,00	2 000,00	-87 000,00	-72 907,76	-14 092,24
Ympäristön huolto	B	-59 000,00	3 000,00	-56 000,00	-31 216,86	-24 783,14
KÄYTTÖTALOUSOSA YHT.		-37 840 870,00	-40 200,00	-37 881 070,00	-37 390 433,25	-490 636,75
INVESTOINTIOSA						
PITKÄVAIKUTTEISET MENOT		-265 000,00		-265 000,00	-263 898,98	-1 101,02
Aluepelastuslaitos/investoinnit	B	-15 000,00		-15 000,00	-14 532,00	-468,00
Atk-verkon laitteet	B	-30 000,00	7 000,00	-23 000,00	-22 996,75	-3,25
Peurajärven kunnostus, kunnan osuus	B	-20 000,00	20 000,00			
Terveystenhuolto, kanta-arkisto	B	-100 000,00	-27 000,00	-127 000,00	-126 370,23	-629,77
Avustus fuusioitavalle yhtiölle	B	-100 000,00		-100 000,00	-100 000,00	
MAA- JA VESIALUEET		-25 000,00		-25 000,00		-25 000,00
Maa- ja vesialueet	B	-25 000,00		-25 000,00		-25 000,00
RAKENNUKSET		-4 290 000,00		-4 290 000,00	-4 278 515,90	-11 484,10
Rakennusten peruskorjaukset	B	-200 000,00	-250 000,00	-450 000,00	-482 253,66	32 253,66
Suunnittelumääräraha/eri kohteet	B	-20 000,00		-20 000,00	-166,54	-19 833,46
Kirkonkylän koulun peruskorjaus	B	-3 200 000,00		-3 200 000,00	-2 890 050,91	-309 949,09
Palvelutalo Marjukan peruskorj./tilamuut	B	-150 000,00		-150 000,00	-388 898,16	238 898,16
Jäähallin vahvistaminen ja lämpöeristys	B	-220 000,00	-80 000,00	-300 000,00	-420 087,98	120 087,98
Terveyskeskuksen peruskorjaus/tilamuut.	B	-500 000,00	330 000,00	-170 000,00	-97 058,65	-72 941,35
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		-400 000,00	18 000,00	-382 000,00	-386 867,84	4 867,84
Kaavateiden rakentaminen, asfaltointi	B	-100 000,00		-100 000,00	-92 681,21	-7 318,79
Kolomaan teollisuusalueen kehittäminen	B	-70 000,00		-70 000,00	-95 064,99	25 064,99
Design-reitti, eläinpuisto-keskusta	B	-30 000,00		-30 000,00	-33 700,46	3 700,46
Senioripuisto	B	-100 000,00	48 000,00	-52 000,00	-1 925,54	-50 074,46
Ylästeen lähiliikuntapaikka	B	-100 000,00	-30 000,00	-130 000,00	-163 495,64	33 495,64

KONEET JA KALUSTO		-60 000,00		-60 000,00	-36 201,11	-23 798,89
Ruoankuljetusauto	B	-60 000,00		-60 000,00	-36 201,11	-23 798,89
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT					-968,84	968,84
Osakkeet ja osuudet	B				-968,84	968,84
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		-5 040 000,00	18 000,00	-5 022 000,00	-4 966 452,67	-55 547,33
TULOSLASKELMAOSA						
Korkokulut	B	-110 000,00		-110 000,00	-89 282,53	-20 717,47
Muut rahoituskulut	B	-130 000,00		-130 000,00	-79 860,79	-50 139,21
TULOSLASKELMAOSA YHT.		-240 000,00		-240 000,00	-169 143,32	-70 856,68
RAHOITUSOSA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	B				8 014,53	-8 014,53
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-459 860,00		-459 860,00	-359 860,00	-100 000,00
YHTEENSÄ		-43 580 730,00	-22 200,00	-43 602 930,00	-42 877 874,71	-725 055,29

5.2 Tuloarvioiden toteutuminen

	Sito- vuus N/B	Määrärahat				
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutos- ten jälkeen	Toteu- tuma	Poikke- ama
KÄYTTÖTALOUSOSA						
KESKUSVAALILAUTAKUNTA		-10 400,00		-10 400,00	-7 183,96	-3 216,04
Vaalit	B	-10 400,00		-10 400,00	-7 183,96	-3 216,04
TARKASTUSLAUTAKUNTA		-14 000,00		-14 000,00	-26 382,00	12 382,00
Tilintarkastus	B	-14 000,00		-14 000,00	-26 382,00	12 382,00
KUNNANHALLITUS		-3 600 928,00	30 000,00	-3 570 928,00	-3 364 819,91	-206 108,09
Yleishallinto	B	-399 539,00		-399 539,00	-391 074,97	-8 464,03
Toimisto- ja sisäiset palvelut	B	-2 605 170,00	30 000,00	-2 575 170,00	-2 457 406,72	-117 763,28
Maankäytön suunnittelu	B	-44 520,00		-44 520,00	-39 637,32	-4 882,68
Elinkeinoelämän kehittäminen	B	-391 699,00		-391 699,00	-329 373,61	-62 325,39
Maaseututoimi	B	-160 000,00		-160 000,00	-147 327,29	-12 672,71
PERUSTURVALAUTAKUNTA		-20 344 802,00	-130 000,00	-20 474 802,00	-20 139 514,82	-335 287,18
Hallinto	B	-338 730,00		-338 730,00	-293 235,70	-45 494,30
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	B	-952 230,00	50 740,00	-901 490,00	-864 147,21	-37 342,79
Vanhusten ja vammaisten palvelut	B	-7 291 261,00	900,00	-7 290 361,00	-7 226 384,76	-63 976,24
Perusterveydenhuolto	B	-5 292 777,00		-5 292 777,00	-5 211 022,20	-81 754,80
Erikoissairaanhoido	B	-5 200 000,00	-51 640,00	-5 251 640,00	-5 217 202,06	-34 437,94
Ympäristöterveydenhuolto	B	-130 500,00		-130 500,00	-136 735,34	6 235,34
Muu perusturva	B	-1 139 304,00	-130 000,00	-1 269 304,00	-1 190 787,55	-78 516,45
SIVISTYSLAUTAKUNTA		-10 204 240,00	43 800,00	-10 160 440,00	-9 740 691,98	-419 748,02
Hallinto	B	-161 697,00		-161 697,00	-149 485,97	-12 211,03
Varhaiskasvatus	B	-1 819 243,00		-1 819 243,00	-1 721 078,87	-98 164,13
Perusopetus	B	-5 821 656,00	43 800,00	-5 777 856,00	-5 619 384,04	-158 471,96
Lukio- ja ammatillinen koulutus	B	-849 000,00		-849 000,00	-860 748,98	11 748,98

Kansalaisopisto	N	-412 901,00		-412 901,00	-375 116,47	-37 784,53
Kirjasto	B	-400 502,00		-400 502,00	-379 828,38	-20 673,62
Vapaa-aikatoimi	B	-739 241,00		-739 241,00	-635 049,27	-104 191,73
TEKNINEN LAUTAKUNTA		-3 666 500,00	16 000,00	-3 650 500,00	-4 111 840,58	461 340,58
Tekninen toimi	B	-705 022,00	7 500,00	-697 522,00	-663 555,76	-33 966,24
Toimitila- ja vuokrauspalvelu	B	-2 448 478,00	3 500,00	-2 444 978,00	-2 979 289,69	534 311,69
Pelastustoimi	B	-365 000,00		-365 000,00	-364 870,51	-129,49
Rakennusvalvonta	B	-89 000,00	2 000,00	-87 000,00	-72 907,76	-14 092,24
Ympäristön huolto	B	-59 000,00	3 000,00	-56 000,00	-31 216,86	-24 783,14
KÄYTTÖTALOUSOSA YHT.		-37 840 870,00	-40 200,00	-37 881 070,00	-37 390 433,25	-490 636,75
INVESTOINTIOSA						
PITKÄVAIKUTTEISET MENOT		-265 000,00		-265 000,00	-263 898,98	-1 101,02
Aluepelastuslaitos/investoinnit	B	-15 000,00		-15 000,00	-14 532,00	-468,00
Atk-verkon laitteet	B	-30 000,00	7 000,00	-23 000,00	-22 996,75	-3,25
Peurajärven kunnostus, kunnan osuus	B	-20 000,00	20 000,00			
Terveystenhoito, kanta-arkisto	B	-100 000,00	-27 000,00	-127 000,00	-126 370,23	-629,77
Avustus fuusioitavalle yhtiölle	B	-100 000,00		-100 000,00	-100 000,00	
MAA- JA VESIALUEET		-25 000,00		-25 000,00		-25 000,00
Maa- ja vesialueet	B	-25 000,00		-25 000,00		-25 000,00
RAKENNUKSET		-4 290 000,00		-4 290 000,00	-4 278 515,90	-11 484,10
Rakennusten peruskorjaukset	B	-200 000,00	-250 000,00	-450 000,00	-482 253,66	32 253,66
Suunnittelumääräraha/eri kohteet	B	-20 000,00		-20 000,00	-166,54	-19 833,46
Kirkonkylän koulun peruskorjaus	B	-3 200 000,00		-3 200 000,00	-2 890 050,91	-309 949,09
Palvelutalo Marjukan peruskorj./tilamuut	B	-150 000,00		-150 000,00	-388 898,16	238 898,16
Jäähallin vahvistaminen ja lämpöeristys	B	-220 000,00	-80 000,00	-300 000,00	-420 087,98	120 087,98
Terveyskeskuksen peruskorjaus/tilamuut.	B	-500 000,00	330 000,00	-170 000,00	-97 058,65	-72 941,35
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		-400 000,00	18 000,00	-382 000,00	-386 867,84	4 867,84
Kaavateiden rakentaminen, asfaltointi	B	-100 000,00		-100 000,00	-92 681,21	-7 318,79
Kolomaan teollisuusalueen kehittäminen	B	-70 000,00		-70 000,00	-95 064,99	25 064,99
Design-reitti, eläinpuisto-keskusta	B	-30 000,00		-30 000,00	-33 700,46	3 700,46
Senioripuisto	B	-100 000,00	48 000,00	-52 000,00	-1 925,54	-50 074,46
Ylästeen lähiliikuntapaikka	B	-100 000,00	-30 000,00	-130 000,00	-163 495,64	33 495,64
KONEET JA KALUSTO		-60 000,00		-60 000,00	-36 201,11	-23 798,89
Ruoankuljetusauto	B	-60 000,00		-60 000,00	-36 201,11	-23 798,89
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT		0,00			-968,84	968,84
Osakkeet ja osuudet	B				-968,84	968,84
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		-5 040 000,00	18 000,00	-5 022 000,00	-4 966 452,67	-55 547,33
TULOSLASKELMAOSA						
Korkokulut	B	-110 000,00		-110 000,00	-89 282,53	-20 717,47
Muut rahoituskulut	B	-130 000,00		-130 000,00	-79 860,79	-50 139,21
TULOSLASKELMAOSA YHT.		-240 000,00		-240 000,00	-169 143,32	-70 856,68
RAHOITUSOSA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	B				8 014,53	-8 014,53
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-459 860,00		-459 860,00	-359 860,00	-100 000,00
YHTEENSÄ		-43 580 730,00	-22 200,00	-43 602 930,00	-42 877 874,71	-725 055,29

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1 KUNNAN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2015		1.1.-31.12.2014
Toimintatuotot			
Myyntituotot	1 445 376,45		1 412 992,52
Maksutuotot	1 774 799,16		1 729 959,63
Tuet ja avustukset	535 258,85		525 486,95
Vuokratuotot	938 982,35		985 428,60
Muut toimintatuotot	109 980,81	4 804 397,62	186 742,29
			4 840 609,99
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-13 236 114,39		-13 349 619,85
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-3 411 597,78		-3 592 683,38
Muut henkilösivukulut	-710 950,37		-704 924,51
Palvelujen ostot	-10 993 499,28		-11 737 704,53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 288 108,79		-2 500 180,80
Avustukset	-1 779 381,35		-1 818 964,77
Muut toimintakulut	-1 155 224,40	-33 574 876,36	-508 140,16
			-34 212 218,00
Toimintakate		-28 770 478,74	-29 371 608,01
Verotulot		10 186 200,90	9 813 606,48
Valtionosuudet		21 597 475,00	22 168 553,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	73 109,25		65 631,40
Muut rahoitustuotot	302 265,47		152 188,05
Korkokulut	-89 282,53		-71 868,29
Muut rahoituskulut	-79 860,79	206 231,40	-103 560,17
			42 390,99
Vuosikate		3 219 428,56	2 652 942,46
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 301 761,29	-1 306 649,54
Tilikauden tulos		1 917 667,27	1 346 292,92
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)		96 114,02	96 114,02
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)		-1 900 000,00	-1 300 000,00
Tilikauden ylijäämä		113 781,29	142 406,94

	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 219 428,56	2 652 942,46
Tulorahoituksen korjauserät	546 495,32	-73 474,74
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 966 452,67	-5 107 039,63
Rahoitusosuudet investointimenoihin	413 419,89	1 117 900,15
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	21 395,88	77 228,50
Toiminnan ja investointien rahavirta	-765 713,02	-1 332 443,26
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	8 014,53	9 123,93
Antolainasaamisten vähennykset	12 500,00	12 500,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-359 860,00	-459 860,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-44 638,47	27 341,88
Vaihto-omaisuuden muutos	2 304,35	1 047,74
Saamisten muutos	303 565,47	-574 426,72
Korottomien velkojen muutos	6 574,60	274 781,80
Rahoituksen rahavirta	2 928 460,48	-709 491,37
Rahavarojen muutos	2 162 747,46	-2 041 934,63
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 963 945,62	5 801 198,16
Rahavarat 1.1.	5 801 198,16	7 843 132,79
	-2 162 747,46	2 041 934,63

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014
PYSYVÄT VASTAAVAT	30 237 287,36	27 558 572,66
Aineettomat hyödykkeet	530 720,63	409 621,92
Aineettomat oikeudet	213 263,08	157 654,29
Muut pitkävaikutteiset menot	317 457,55	251 967,63
Aineelliset hyödykkeet	23 949 834,23	21 378 824,02
Maa- ja vesialueet	1 910 618,68	1 934 827,77
Rakennukset	11 868 778,06	11 425 531,12
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 834 597,13	4 812 991,81
Koneet ja kalusto	91 308,45	100 737,77
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 244 531,91	3 104 735,55
Sijoitukset	5 756 732,50	5 770 126,72
Osakkeet ja osuudet	5 611 315,95	5 610 347,11
Muut saamiset	145 416,55	159 779,61
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	93 007,90	101 932,69
Valtion toimeksiannot	65 387,96	73 047,57
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	27 619,94	28 885,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 811 674,60	8 975 311,49
Vaihto-omaisuus	482,85	2 787,20
Muu vaihto-omaisuus	482,85	2 787,20
Saamiset	2 847 246,13	3 171 326,13
Pitkäaikaiset saamiset	1 572 245,78	1 592 760,31
Lainasaamiset	1 572 245,78	1 592 760,31
Lyhytaikaiset saamiset	1 275 000,35	1 578 565,82
Myyntisaamiset	376 962,51	414 515,20
Muut saamiset	259 291,67	798 837,26
Siirtosaamiset	638 746,17	365 213,36
Rahoitusarvopaperit	4 683 673,62	4 385 015,75
Osakkeet ja osuudet	1 026 223,89	1 032 505,95
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	878 555,81	612 439,11
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 778 893,92	2 740 070,69
Rahat ja pankkisaamiset	3 280 272,00	1 416 182,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 141 969,86	36 635 816,84

VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA	23 986 769,46	23 872 988,17
Peruspääoma	12 682 101,73	12 682 101,73
Edellisten tilikausien ylijäämä	11 190 886,44	11 048 479,50
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	113 781,29	142 406,94
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	7 644 729,56	5 840 843,58
Poistoero	1 427 973,77	1 524 087,79
Vapaaehtoiset varaukset	6 216 755,79	4 316 755,79
PAKOLLISET VARAUKSET	40 198,57	44 864,16
Muut pakolliset varaukset	40 198,57	44 864,16
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	67 818,18	121 381,44
Valtion toimeksiannot	39 575,65	91 873,73
Lahjoitusrahastojen pääomat	28 242,53	29 507,71
VIERAS PÄÄOMA	9 402 454,09	6 755 739,49
Pitkäaikainen	4 650 640,00	2 132 912,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 519 082,00	1 913 632,00
Lainat julkisyhteisöiltä	131 558,00	219 280,00
Lyhytaikainen	4 751 814,09	4 622 827,49
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	394 550,00	272 138,00
Lainat julkisyhteisöiltä	87 722,00	87 722,00
Saadut ennakot	205 770,47	354 039,73
Ostovelat	1 620 639,42	1 901 461,51
Muut velat	287 834,60	313 351,95
Siirtovelat	2 155 297,60	1 694 114,30
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	41 141 969,86	36 635 816,84

4.1 Konsernituloslaskelma

	2015	2014
Toimintatuotot	21 136 447,45	22 338 987,37
Toimintakulut	-48 004 468,19	-50 231 807,12
Toimintakate	-26 868 020,74	-27 892 819,75
Verotulot	10 186 200,90	9 813 606,48
Valtionosuudet	21 597 475,00	22 168 553,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	76 022,40	64 720,84
Muut rahoitustuotot	309 583,29	158 965,07
Korkokulut	-282 693,90	-245 183,36
Muut rahoituskulut	-97 431,71	-138 061,31
Vuosikate	4 921 135,24	3 929 780,97
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 422 922,72	-2 532 110,27
Arvon alentumiset	-10 437,59	
Satunnaiset tuotot	109 196,27	0,00
Satunnaiset kulut		-83,69
Tilikauden tulos	2 596 971,20	1 397 587,01
Tilinpäätössiirrot	-959 122,23	-1 305 080,88
Tilikauden verot	-1 357,94	
Laskennalliset verot	-98 759,00	
Vähemmistöosuudet	-684,45	-470,61
Tilikauden yli/alijäämä	1 537 047,58	92 035,52

4.2 Konsernin rahoituslaskelma

	2015 1000 EUR	2014 1000 EUR
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 921 135,24	3 929 780,97
Satunnaiset erät, netto	109 196,27	-83,69
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-1 357,94	
Tulorahoituksen korjauserät	613 367,10	33 590,78
Investointien rahavirta		
	-11 218	
Investointimenot	988,23	-7 699 597,19
Rahoitusosuudet investointeihin	510 257,68	2 406 558,57
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	60 896,78	107 029,06
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 005 493,10	-1 222 721,50
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	8 014,53	9 123,93
Antolainasaamisten vähennykset	12 500,00	12 500,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 744 691,99	1 132 074,79
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 785 000,36	-1 555 968,68
Oman pääoman muutokset	402 363,73	-3 716,45
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-43 810,29	27 941,14
Vaihto-omaisuuden muutos	-146 685,28	-36 315,20
Saamisten muutokset	471 388,54	-735 764,35
Korottomien velkojen muutokset	585 125,22	68 233,15
Rahoituksen rahavirta	8 248 588,08	-1 081 891,67
Rahavarojen muutos	3 243 094,98	-2 304 613,17
Rahavarat 31.12.	11 418 307,22	8 175 212,24
Rahavarat 1.1.	8 175 212,24	10 479 825,41
Rahavarojen muutos	3 243 094,98	-2 304 613,17

4.3

Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014
PYSYVÄT VASTAAVAT	46 416 445,08	41 729 315,92
Aineettomat hyödykkeet	891 400,40	771 318,09
Aineettomat oikeudet	565 749,42	492 802,76
Muut pitkävaikutteiset menot	325 279,40	277 052,29
Ennakkomaksut	371,58	1 463,04
Aineelliset hyödykkeet	44 923 044,27	40 353 907,57
Maa- ja vesialueet	2 289 663,70	2 367 719,14
Rakennukset	26 368 497,89	27 260 353,09
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 658 126,51	5 716 550,56
Koneet ja kalusto	838 752,11	917 468,43
Muut aineelliset hyödykkeet	31 956,82	29 951,04
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 736 047,24	4 061 865,31
Sijoitukset	602 000,41	604 090,26
Osakkeet ja osuudet	586 549,12	603 576,55
Muut saamiset	15 451,29	513,71
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	372 802,51	461 277,88
Valtion toimeksiannot	336 044,84	418 210,18
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	36 757,67	42 339,50
Muut toimeksiantojen varat		728,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 125 388,84	12 628 573,76
Vaihto-omaisuus	381 543,91	281 431,89
Aineet ja tarvikkeet	330 752,56	178 943,04
Muu vaihto-omaisuus	50 791,35	85 980,71
Ennakkomaksut		16 508,14
Saamiset	3 325 537,71	4 171 929,63
Pitkäaikaiset saamiset	861 667,17	869 681,70
Lainasaamiset	861 667,17	869 681,70
Lyhytaikaiset saamiset	2 463 870,54	3 302 247,93
Myyntisaamiset	1 456 698,41	1 529 795,21
Lainasaamiset		22,59
Muut saamiset	463 199,72	1 133 810,55
Siirtosaamiset	543 972,41	638 619,58
Rahoitusarvopaperit	4 896 544,34	4 705 713,73
Osakkeet ja osuudet	1 027 187,66	1 033 469,72
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 089 455,81	931 039,11
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 778 893,92	2 740 070,69
Muut arvopaperit	1 006,95	1 134,21
Rahat ja pankkisaamiset	6 521 762,88	3 469 498,51
VASTAAVAA YHTEENSÄ	61 914 636,43	54 819 167,56

VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA	36 580 196,54	26 001 633,68
Peruspääoma	12 682 101,73	12 682 101,73
Muut omat rahastot	1 374 653,99	1 928 341,41
Edellisten tilikausien ylijäämä	20 986 393,24	11 299 155,02
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 537 047,58	92 035,52
VÄHEMMISTÖOSUUDET	29 084,52	26 319,56
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	9 856 996,58
Poistoero		4 641 006,51
Vapaaehtoiset varaukset		5 215 990,07
PAKOLLISET VARAUKSET	345 540,05	397 958,83
Eläkevaraukset	17 254,69	24 461,58
Muut pakolliset varaukset	328 285,36	373 497,25
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	350 937,34	483 263,25
Valtion toimeksiannot	310 614,97	437 434,09
Lahjoitusrahastojen pääomat	39 548,51	45 055,77
Muut toimeksiantojen pääomat	773,86	773,39
VIERAS PÄÄOMA	24 608 877,98	18 052 995,66
Pitkäaikainen	16 614 470,67	10 719 833,28
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 497 917,44	6 463 649,86
Lainat julkisyhteisöiltä	3 375 337,51	3 630 550,69
Muut velat	628 698,13	625 632,73
Laskennalliset verovelat	112 517,59	
Lyhytaikainen	7 994 407,31	7 333 162,38
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	993 286,33	854 595,80
Lainat julkisyhteisöiltä	213 570,32	194 917,78
Saadut ennakot	305 540,26	555 435,74
Ostovelat	2 566 120,20	2 781 946,77
Muut velat	403 281,38	421 472,75
Siirtovelat	3 413 849,82	2 524 793,54
Laskennalliset verovelat	98 759,00	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	61 914 636,43	54 819 167,56

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO –periaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisut

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön

poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Toimintatuotot tulosalueittain

	Konserni		Kunta	
	2014	2014	2015	2014
Keskusvaalilautakunta	6 480,60	6 214,00	6 480,60	6 214,00
Vaalit	6 480,60	6 214,00	6 480,60	6 214,00
Kunnanhallitus	3 191 866,59	2 768 396,49	234 764,56	193 819,14
Yleishallinto	300,00	475,00	300,00	475,00
Toimisto- ja sisäiset palvelut	340 991,66	295 320,29	217 620,46	191 882,67
Maankäytön suunnittelu	4 000,00		4 000,00	
Elinkeinoelämän kehittäminen	2 846 574,93	2 471 946,18	12 844,10	806,45
Maaseututoimi		655,02		655,02
Perusturvalautakunta	9 986 530,75	9 584 859,03	2 658 059,07	2 554 024,23
Hallinto		14 442,56		14 442,56
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	7 509,27	16 477,69	7 509,27	16 477,69
Vanhusten ja vammaisten palvelut	2 324 186,45	2 316 702,69	1 507 342,89	1 524 353,16
Perusterveydenhuolto	942 482,46	803 733,04	942 482,46	803 733,04
Erikoissairaanhoito	6 511 628,12	6 238 485,27		
Ympäristöterveydenhuolto				
Muu perusturva	200 724,45	195 017,78	200 724,45	195 017,78
Sivistyslautakunta	5 494 517,05	7 531 345,36	981 709,44	1 057 237,68
Hallinto				
Varhaiskasvatus	204 124,62	196 740,29	204 124,62	196 740,29
Perusopetus	279 018,22	304 815,83	279 018,22	304 815,83
Lukio- ja ammatillinen koulutus	4 538 962,14	6 506 614,25	26 154,53	32 506,57
Kansalaisopisto	73 182,79	126 839,31	73 182,79	126 839,31
Kirjasto	54 867,20	18 383,13	54 867,20	18 383,13
Vapaa-aikatoimi	344 362,08	377 952,55	344 362,08	377 952,55
Tekninen lautakunta	2 457 052,46	2 448 172,49	923 383,95	1 029 314,94
Tekninen toimi	872 966,74	874 481,85	26 574,68	21 551,86
Toimitila- ja vuokrauspalvelu	1 553 518,79	1 536 095,45	866 242,34	970 167,89
Pelastustoimi				
Rakennusvalvonta	30 566,93	37 595,19	30 566,93	37 595,19
Ympäristönhuolto				
Kunnan toimintatuotot yhteensä	21 136 447,45	22 338 987,37	4 804 397,62	4 840 609,99

2.2 Verotulot

Verotulojen erittely		
	2015	2014
Kunnan tulovero	8 835 654,44	8 519 743,84
Osuus yhteisöveron tuotosta	612 080,69	563 139,90
Kiinteistövero	738 465,77	730 722,74
Verotulot yhteensä	10 186 200,90	9 813 606,48

2.3 Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely		
	2015	2014
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	17 035 388,00	17 655 813,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 623 968,00	4 609 841,00
Järjestelmämuutoksen tasaus		26 685,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-61 881,00	-123 786,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	21 597 475,00	22 168 553,00

2.4 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoaajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät:

	Poistomenetelmä	Poistoaika (v tai %)
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	tasapoisto	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto	2 vuotta
 Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2 vuotta
Muut pitkävaik. menot	tasapoisto	5 vuotta
 Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
 Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto	30 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	tasapoisto	20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	tasapoisto	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15 vuotta
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto	7 %
Viemäriverkko	menojäännöspoisto	7 %
Kaukolämpöverkko	tasapoisto	20 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	tasapoisto	15 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	tasapoisto	10 vuotta
Maakaasuverkko	tasapoisto	20 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	tasapoisto	15 vuotta
Vesi- yms. laitosten laitokoneet ja laitteet	menojäännöspoisto	15 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	tasapoisto	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10 vuotta
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	tasapoisto	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	tasapoisto	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto. yms. laitteet	tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

2.5 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä

Vuosina 2014-2018:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	1 399 682
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	3 318 434
Ero (€)	-1 918 752
Ero %	-58

2.6 Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Kaatopaikan kunnostus 1.1.	44 864,16	48 751,11	44 864,16	48 751,11
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-4 665,59	-3 886,95	-4 665,59	-3 886,95
Kaatopaikan kunnostus 31.12.	40 198,57	44 864,16	40 198,57	44 864,16

2.7 Olennaiset muihin toimintatuottoihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut toimintatuotot				
Maa-ja vesialueiden myyntivoitot	4 540,34	26 807,79	4 540,34	26 807,79
Rakennusten myyntivoitot		43 000,00		43 000,00
Muut myyntivoitot				
Myyntivoitot yhteensä	4 540,34	69 807,79	4 540,34	69 807,79
Muut toimintakulut				
Maa-ja vesialueiden myyntitappiot	7 353,55	220,00	7 353,55	220,00
Rakennusten myyntitappiot	548 347,70		548 347,70	
Myyntitappiot yhteensä	555 701,25	220,00	555 701,25	220,00

2.8 Rahoitustuotot ja -kulut

	2015	2014
Osinkotuotot muista yhteisöistä	32 399,65	32 298,60
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	23 535,93	38 464,96
Yhteensä	55 935,58	70 763,56

2.9 Erittely poistoeron muutoksista

	2015	2014
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	96 114,02	96 114,02
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
Poistoeron muutokset yhteensä	96 114,02	96 114,02

3

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

3.1.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	157 654,29	251 967,63	409 621,92
Lisäykset tilikauden aikana	149 366,98	114 532,00	263 898,98
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana			
Siirrot erien välillä			
Tilikauden poisto	-93 758,19	-49 042,08	-142 800,27
Arvonlennukset ja niiden palautukset			
Poistamaton hankintameno 31.12.	213 263,08	317 457,55	530 720,63
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	213 263,08	317 457,55	530 720,63

Aineelliset hyödykkeet						
	Maa-alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 934 827,77	11 425 531,12	4 812 991,81	100 737,77	3 104 735,55	21 378 824,02
Lisäykset tilikauden aikana		2 561 676,95	476 283,24	36 201,11	2 989 035,10	6 063 196,40
Rahoitusosuudet tilikaudella	-21 395,88	-885 792,70	-40 000,00		-60 081,00	-1 007 269,58
Vähennykset tilikauden aikana	-2 813,21	-531 557,39	-2 427,25		-789 157,74	-1 325 955,59
Siirrot erien välillä						
Tilikauden poisto		-701 079,92	-412 250,67	-45 630,43		-1 158 961,02
Arvonlennukset ja niiden palautukset						
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 910 618,68	11 868 778,06	4 834 597,13	91 308,45	5 244 531,91	23 949 834,23
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 910 618,68	11 868 778,06	4 834 597,13	91 308,45	5 244 531,91	23 949 834,23

3.1.2 Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset						
	Osakkeet ja osuudet				Muut saamiset	
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni- yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 375 907,12	1 072 700,41	161 739,58	5 610 347,11	159 779,61	5 770 126,72
Lisäykset			968,84	968,84		968,84
Rahoitusosuudet tilikaudella						
Vähennykset tilikauden aikana					-14 363,06	-14 363,06
Siirrot erien välillä						
Hankintameno 31.12.	4 375 907,12	1 072 700,41	162 708,42	5 611 315,95	145 416,55	5 756 732,50
Arvonlennukset ja niiden palautukset						
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 375 907,12	1 072 700,41	162 708,42	5 611 315,95	145 416,55	5 756 732,50

3.1.3 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ranuan Vuokra-asunnot Oy	Ranuan kunta	100 %	100 %	716	4 839	
Ranuan Vesihuolto Oy	Ranuan kunta	100 %	100 %	586	904	4
Ranuan Lämpö Oy	Ranuan kunta	100 %	100 %	513	1 593	24
Ranuan Seudun Matkailu Oy	Ranuan kunta	99,16 %	99,16 %	2 475	1 507	33
Ranuan Kuituverkot Oy	Ranuan kunta	100 %	100 %	421	4 166	- 106
			Yhteensä	4 711	13 010	- 44
Kuntayhtymät						
Kolpeneen palvelukeskuksen ky	Rovaniemen kaupunki	4,63 %	4,63 %	165	341	
Lapin liitto	Rovaniemen kaupunki	1,54 %	1,54 %	21	49	3
Lapin sairaanhoitopiirin ky	Rovaniemen kaupunki	3,32 %	3,32 %	877	1 269	30
Rovaniemen ammattikoulun.ky	Rovaniemen kaupunki	7,03 %	7,03 %	1 851	1 555	88
			Yhteensä	2 913	3 214	121

3.1.4 Saamisten erittely

	2015	Lyhyt- aikaiset	2014	
	Pitkä- aikaiset		Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		23 727,66		30 968,76
Lainasaamiset	710 578,61		723 078,61	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				28,69
Yhteensä	710 578,61	23 727,66	723 078,61	30 997,45
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		2 182,82		8 338,33
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		215 757,25		169 105,19
Yhteensä		217 940,07		177 443,52
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		351 052,03		375 208,11
Lainasaamiset	861 667,17		869 681,70	
Muut saamiset		259 291,67		798 837,26
Siirtosaamiset		422 988,92		196 079,48
Yhteensä	861 667,17	1 033 332,62	869 681,70	1 370 124,85
Saamiset yhteensä	1 572 245,78	1 275 000,35	1 592 760,31	1 578 565,82

3.1.5 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	9 350,39	11 927,92	9 350,39	11 927,92
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	61 576,65	51 243,50	61 576,65	51 243,50
EU-tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut tulojäämät	473 045,37	575 448,16	567 819,13	302 041,94
Tulojäämät yhteensä	543 972,41	638 619,58	638 746,17	365 213,36
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	543 972,41	638 619,58	638 746,17	365 213,36

3.1.6 Rahoitusarvopaperit

	2015	2014
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	1 525 824,12	1 488 070,91
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 026 223,89	1 032 505,95
Erotus	499 600,23	455 564,96
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	894 689,89	640 572,81
Kirjanpitoarvo 31.12.	878 555,81	612 439,11
Erotus	16 134,08	28 133,70
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	2 921 012,11	2 967 483,36
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 778 893,92	2 740 070,69
Erotus	142 118,19	227 412,67
Yhteensä rahoitusarvopaperit	4 683 673,62	4 385 015,75

3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

3.2.1 Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	12 682 101,73	12 682 101,73	12 682 101,73	12 682 101,73
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	12 682 101,73	12 682 101,73	12 682 101,73	12 682 101,73
Muut omat rahastot 1.1.	1 928 341,41	1 940 380,80		
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta	-553 687,42	-12 039,39		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 374 653,99	1 928 341,41		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	11 299 155,02	10 799 802,86	11 048 479,50	10 859 818,95
Siirto edell. tilikauden yli-/alijäämä	92 035,52	499 352,16	142 406,94	188 660,55
Edell. tilik. oikaisut	9 595 202,70			
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	20 986 393,24	11 299 155,02	11 190 886,44	11 048 479,50
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 537 047,58	92 035,52	113 781,29	142 406,94
Oma pääoma yhteensä	36 580 196,54	26 001 633,68	23 986 769,46	23 872 988,17

3.2.2 Erittely poistoerosta

	2015	2014
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 427 973,77	1 524 087,79
EVL-poistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	1 427 973,77	1 524 087,79

3.2.3 Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät 1.1.2021 tai sen jälkeen	2015	2014
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 275 875,00	1 103 455,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 275 875,00	1 103 455,00

3.2.4 Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut	40 198,57	44 864,16	40 198,57	44 864,16
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	288 086,79	328 633,08		
Muut pakolliset varaukset	17 254,69	24 461,59		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	345 540,05	397 958,83	40 198,57	44 864,16

3.2.5 Vieras pääoma

	2015		2014	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		21 700,99		39 953,57
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		21 700,99		39 953,57

Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		409 357,72		511 845,07
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		409 357,72		511 845,07
Velat muille				
Saadut ennakot		205 770,47		354 039,73
Ostovelat		1 189 580,71		1 349 662,87
Muut velat		287 834,60		313 351,95
Siirtovelat		2 155 297,60		1 694 114,30
Yhteensä		3 838 483,38		3 711 168,85
Vieras pääoma yhteensä		4 269 542,09		4 262 967,49

3.2.6 Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat	403 281,38	421 472,75	287 834,60	313 351,95
Muut velat yhteensä	403 281,38	421 472,75	287 834,60	313 351,95

3.2.7 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 760 401,17	2 098 378,08	1 659 233,26	1 577 726,34
Korkojaksotukset	62 703,75	52 967,34	27 760,52	14 887,19
Muut menojäämät	1 590 744,90	373 448,12	468 303,82	101 500,77
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 413 849,82	2 524 793,54	2 155 297,60	1 694 114,30

3.2.8 Huollettavien varat

	2015	2014
Huollettavien varat 31.12.	15 998,91	26 506,80

3.3 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

3.3.1 Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	707 114,79	22 340,38		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 222 347,29	1 222 347,29		
Lainat julkisyhteisöiltä	3 310 063,91	3 424 768,10		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	9 417 035,50	9 417 035,50		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	10 639 382,79	10 639 382,79	0	0

3.3.2 Leasingvastuiden yhteismäärä

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Sampo Rahoitus Oy				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	88 327,17	100 114,31	88 327,17	100 114,31
Myöhemmin maksettavat	67 637,20	130 390,86	67 637,20	130 390,86
Yhteensä	155 964,37	230 505,17	155 964,37	230 505,17
Tukirahoitus Oy				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 463,38	1 464,24	1 463,38	1 464,24
Myöhemmin maksettavat	498,54	1 964,07	498,54	1 964,07
Yhteensä	1 961,92	3 428,31	1 961,92	3 428,31
Leasingvastuut yhteensä				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	89 790,55	101 578,55	89 790,55	101 578,55
Myöhemmin maksettavat	68 135,74	132 354,93	68 135,74	132 354,93
Leasingvastuut yhteensä	157 926,29	233 933,48	157 926,29	233 933,48
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

3.3.3

Vastuusitoumukset

	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2015	2014	2015	2014
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta:				
Alkuperäinen pääoma			9 812 772,55	9 402 772,55
Jäljellä oleva pääoma			7 405 302,78	3 994 311,26
Takaukset muiden puolesta:				
Alkuperäinen pääoma	4 609 888,81	4 609 888,81	4 609 888,81	4 609 888,81
Jäljellä oleva pääoma	2 807 651,18	2 986 914,60	2 807 651,18	2 986 914,60

3.3.4

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2015	2014
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	19 519 104,62	18 956 057,73
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	13 909,43	13 105,68

4

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.2015

Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain		
Sisältää vakinaiset, sijaiset ja määräaikaiset sekä palkkatuella palkatut		
	2015	2014
Kunnanhallitus	40	42
Perusturvalautakunta	196	196
Sivistyslautakunta	132	138
Tekninen lautakunta	32	34
Yhteensä	400	410

4.2 Henkilöstökulut

	2015	2014
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	13 431 772,69	13 574 752,54
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 411 597,78	3 592 683,38
Muut henkilösivukulut	710 950,37	704 924,51
Henkilöstökorvaukset	-195 658,30	-225 132,69
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	17 358 662,54	17 647 227,74
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	-	36 669,44
Yhteensä henkilöstökulut	17 358 662,54	17 683 897,18

Tilintarkastajan palkkiot		
	2015	2014
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	9 633,50	7 772,00
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	10 110,60	3 157,00
Muut palkkiot	1425,28	
Palkkiot yhteensä	21 169,38	10 929,00

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetetyt luottamushenkilömaksut		
	2015	2014
Keskustapuolue	1 904,50	2 031,00
Kokoomus	95,00	51,00
Parempi Ranua	522,00	418,00
Perussuomalaiset	187,50	215,50
Sosiaalidemokraattinen puolue	219,00	182,25
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 928,00	2 897,75

V

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Ranualla 29.3.2016

Vierä

H. K. -

M. S.

J. K.

M. K.

U. K.

M. S.

J. K.

Tilintarkastusmerkintä:

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Ranualla 18.5. 2016

BDO Audiator Oy
KHT- ja JHTT -yhteisöRauno Lohi
HTM, JHTT
vastuullinen tilintarkastaja

VI LUETTELOT JA SELVITYKSET

Käytetyt kirjanpito kirjat:

		Säilytys	
		<u>aika</u>	<u>paikka</u>
Tasekirja	sidottu	pysyvästi	Kunnanviraston ala-arkisto
Päiväkirja	atk-tuloste	6 v.	
Pääkirja	atk-tuloste	6 v.	
Ostoreskontra	atk-tuloste	6 v.	
Myyntireskontra	atk-tuloste	6 v.	
Käyttöomaisuuskirjanpito	atk-tuloste	6 v.	
Palkkakortisto	atk-tuloste	50 v.	

Tositteiden lajit:

Tiliotetositteet	250001-250928	Sosiaalipalvelut	301050-301788
Muistiotositteet	700001-701069	Kotipalvelulaskut	315020-316879
Käyttöomaisuusviennit	990001-990012	Kaamoskoti-laskut	350250-350476
		Kanervakoti-laskut	351020-351140
Konsernitositteet	99001-99010	Perhehoitolaskut	360020-360069
Ostolaskut/Rondo	27000-38627	Palvelutalo Marjukka	365020-365309
Ostolaskut, suoritukset	20001-20253	Myyntireskontra, suoritukset	400001-403601
Yleislaskutus	112300-112799	Sivistystoimen laskut	405001-406196
Proconsona	154001-154370	Lukio/yläaste	404001-404089
Terveyskeskus, laskutus	157100-157468	Palkkasuoritteiden tositteet	500001-500183
Päivähoito/Pro Consona	201500-202216	Huoneistojen vuokrat	603001-603587
Antolainalaskut	203010-203019	Tonttien vuokrat	604001-604047
Vanhainkodin hoitomaksut	300050-300199	Matkalaskutositteet	800001-800014
Mediatrin laskut	333001-338459		

Tositteiden säilytysaika on 6 vuotta, paitsi Eu-projektien 20 vuotta.

Säilytyspaikka: kunnanviraston ala-arkisto.

Rondon ostolaskut Lapit Oy:ssä Rovaniemellä 20 vuotta.

